

2	דבר המנהל הכללי
4	תקציר מנהלים
9	מצב הבטיחות בדרכים
19	תקציב
22	אגף תכנון ומעקב
25	מדען ראשי
36	לשכה משפטית
40	הטיבת האוכלוסיות
75	הטיבה עירונית
82	מינהל תשתיות ותנועה
90	אגף הסברה
95	הטיבת כספים, מינהל ומשאבי אנוש

הדין וחשבון לשנת 2009 הוא מסמך המרכז את מכלול הפעילויות שאותן הובילה הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים.

שנת 2009 התאפיינה בירידה של 20%! במספר ההרוגים בתאונות דרכים בהשוואה לשנת 2008. הירידה במספר ההרוגים בשנת 2009 התרחשה בכל החתכים – בכל קבוצות האוכלוסיה, קבוצות הגיל ובכל סוגי הנפגעים, למעט רוכבי אופניים. בשנת 2009 נהרגו 346* בני אדם בתאונות דרכים במדינת ישראל ובמחוז ש"י. זהו המספר הנמוך ביותר של ההרוגים בתאונות דרכים מאז קום המדינה.

שנת 2009 הינה השנה השנייה להפעלתה של התוכנית החמש-שנתית של הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים להפחתת הקטל בדרכים. תכנית זו אשר מהווה את הבסיס המקצועי לעבודתה של הרשות עוצבה על ידי אנשי מקצוע ואושרה על ידי מועצת הרשות ועל ידי שר התחבורה והבטיחות בדרכים. היעד המרכזי של תכנית חמש-שנתית זו הינו הפחתה של 30% במספר ההרוגים בתאונות דרכים, כך שבשנת 2012 לא יעלה מספר ההרוגים במדינת ישראל ובמחוז ש"י על 330 בני אדם.

הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים מתגברת את הגופים השותפים למאבק בתאונות דרכים ולהצלת חיים (משטרת התנועה, מערך החינוך, משרד התחבורה, יחידות חילוץ והצלה ומערך שופטי התעבורה) על בסיס תכנית משותפת וקיום הדוק של מנגנוני תשומות-תפוקות אשר חייבו את כלל הגופים להציג את הפעילות, להטמיע את יעדי הרשות ודגשיה ולקיים מערך דיווח כספי ומקצועי, וזאת במטרה להבטיח את מיקוד מאמצי הגופים, שיועדו להשיג את המטרות והיעדים הלאומיים כפי שהגדירה אותם הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים.

בשנת 2009, בהתאם להחלטת ממשלת ישראל משנת 2008, קוצץ תקציבה של הרשות ב-200 מיליון ₪. לקיצוץ חד זה (כ-40% מסה"כ התקציב ולמעשה כ-60% מהתקציב התפעולי של הרשות) השפעה מהותית על יכולת המימוש של התוכנית הלאומית לבטיחות בדרכים. יחד עם זאת ולמרות הקיצוץ ערכה הרשות על חטיבותיה ואגפיה השונים פעילות אינטנסיבית ענפה כמפורט בדו"ח הרצ"ב.

שנת 2009 היותה השנה השלישית לפעילותה של הרשות לבטיחות בדרכים ובסיומה ניתן להמשיך ולהצביע בדומה לשנתיים שקדמו לה על התובנות העיקריות הבאות:

- חשוב לתקן את חוק הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים, תוך שימת דגש על סמכויות יישומיות.
- מסגרת תקציב של 550 מיליון ₪ הינה תנאי הכרחי ליישום התוכנית הרב-שנתית ולעמידה ביעדים הלאומיים ובראשם הפחתה של 30% לפחות במספר ההרוגים בתאונות דרכים תוך 5 שנים.
- קיומה של רשות לבטיחות בדרכים בעלת ערך מקצועי ומשפיע הינו צורך לאומי חיוני.

*הנתונים אינם כוללים הרוגים שנפטרו לאחר יותר מ-30 יום ממועד התאונה

בחודש יולי 2009 סיים את תפקידו מנכ"ל הרשות הקודם, בחודש נובמבר 2009 סיימה מועצת הרשות את כהונתה לאחר 3 שנות פעילות ובימים אלה הולכת ומוקמת מועצה חדש לרשות. בהזדמנות זו ברצוני להודות למועצת הרשות הקודמת ולמנכ"ל הקודם על פעילותם המבורכת למען הגברת הבטיחות בדרכים.

בשנת 2009 נכנס לתפקידו שר התחבורה והבטיחות בדרכים חה"כ ישראל כץ, אשר שם בראש מעייניו את נושא הבטיחות בדרכים והעמיד את נושא המאבק בתאונות הדרכים והצלת החיים בכבישי ישראל בראש סדר העדיפויות של משרד התחבורה והבטיחות בדרכים. אני מבקש, בשם הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים, לברך את השר על נחישותו ופועלו בקידום נושא חשוב זה.

לסיום, אציין כי בשנת 2009 נרשם הישג משמעותי במאבק בתאונות הדרכים. בטוחני כי לרשות הלאומית לבטיחות בדרכים בצוותא עם כלל שותפיה לדרך (משרד התחבורה, משטרת התנועה, הרשויות המקומיות, מערך החינוך, יחידות החילוץ וההצלה, מערך שופטי התעבורה ועוד) חלק נכבד בהשגתו של הישג זה, שמשמעותו העיקרית הינה הצלת חיים בכבישי ישראל.

הנני, כמנכ"ל בפועל של הרשות מאז אוגוסט 2009, שם לי כיעד וכמטרה להוביל את הרשות כגוף מלוכד ומאוחד על כל יחידותיו להמשך עשייה ענפה, על מנת שגם בשנת 2010 נגיע להישגים בתחום הבטיחות בדרכים ושההישג שהושג בשנת 2009 לא יהווה אפיזודה חולפת, אלא מפנה ובסיס להשגת יעדיה הרב-שנתיים של הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים, כפי שהוגדרו בתוכנית החמש-שנתית של הרשות לשנים 2008-2012.

בברכה,

דוד עוזר
מנכ"ל בפועל

שנת 2009 היתה השנה השלישית לפעילותה המסודרת של הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים כפי שהיא הוגדרה בחוק הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים (הוראת שעה) התשס"ו 2006. שנה זו החלה בצילה של עלייה של 3% במספר ההרוגים בתאונות הדרכים בסוף שנת 2008 ולכן הציבה הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים יעד שאפתני לשנת 2009 – להוריד את מספר ההרוגים ותאונות הדרכים הקטלניות ב- 13% ביחס לנתוני 2008. יעד שאפתני זה הושג בצורה מלאה – בשנת 2009 נהרגו 346 בני אדם בתאונות דרכים במדינת ישראל, ירידה של 20% בהשוואה לשנת 2008 כאשר זהו המספר הנמוך ביותר של הרוגים בתאונות דרכים בשנה אחת מאז קום המדינה.

הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים, כמי שמובילה, מתאמת ומרכזת את מערך המאמצים המשאבים והשותפים להתמודדות עם תאונות הדרכים, העמיקה בשנת 2009 את התפיסה האסטרטגית שעל פיה טיפול בתאונות הדרכים הינו רב-מערכתי ורב תחומי כאשר המאמצים מכוונים כולם להשגת יעדים ברורים ומדידים. כל זאת על אף שמצבת העובדים ברשות צומצמה בשנת 2009 מ- 80 עובדים ל- 68, ועל אף סיום תפקידו של מנכ"ל הרשות כבר אוגוסט 2009 וסיום תפקידה מועצת הרשות והיושבת בראשה בנובמבר 2009.

בשנת 2009 קוצץ תקציב הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים בצורה דרמטית ועמד על 380 מיליוני ₪ בלבד לעומת 550 מיליוני ₪ בשנת 2008. על אף זאת, ביצעה הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים התכנסות במבנה הארגוני שלה על מנת להתאים את טקטיקת העבודה לאילוצי מצבת העובדים ומסגרות התקציב, התכנסות זו כללה את הפיכתו של מינהל תנו"ם לאגף תכנון ומעקב, ביטולה של החטיבה הבינעירונית והפיכתה למינהל תשתיות ותנועה, ייצוב מספר מנהלי הבטיחות האזוריים בחטיבה העירונית ומספר מנהלי התחומים בחטיבת אוכלוסיות, כמו גם צמצום במספר הרכזות המנהליות וכינוסן ללשכת מנכ"ל.

תקציב הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים

תקציב הרשות עמד בשנת 2009 על 380 מיליון ₪ ויחד עם עודפי 2008 עמד על 517 מיליון ₪, הניצול במזומן עמד על 76.1% ושיעור ההתחייבויות על 95.1%.

אגף תכנון ומעקב

אגף תכנון ומעקב אחראי לתכנון האסטרטגי של הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים, בניית תוכניות העבודה הפנימיות והחיצוניות של הרשות והפקת לקחים מדרכי הפעולה של הרשות במשימות הרבות אותן היא מנהלת. במסגרת פעילותו אמון האגף על יישום התוכנית הרב-שנתית של הרשות לשנים 2008-2012 ויידוא עמידה באבני הדרך לשנת

2009 כפי הוצבו בתוכנית. המסגרת תוכנית רב שנתית זו והתוכנית העבודה לשנים 2009-2010 הציבה הרשות הלאומית 7 יעדי משנה הנוגעים לשיעור ההיפגעות של אוכלוסיות הסיכון, **יעדי העבודה של הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים הושגו במלואם**. כמו כן החלה באגף, בשיתוף יחידת המדען הראשי, כתיבת **התוכנית האסטרטגית של הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים לשנים 2010-2020** אשר תהווה בעשור הקרוב את "עמוד האש" להכוננת כלל הפעילויות של הרשות הלאומית ושותפיה, תוכנית זו המבוססת על **אמידת מצב הבטיחות בדרכים במדינת ישראל בהתבסס על מדדי תפקוד בטיחותיים**, תציב את היעדים לעשור הקרוב את מגוון הפעילויות הנדרשות על מנת לעמוד ביעדים שיוצבו בתוכנית זו.

המדען הראשי

היחידה מופקדת על מכלול הפיתוח, ההפעלה והניהול של **מידע ושל ידע ברשות** ע"י טיפוח מידע, קיום מחקרים וקידום טכנולוגיות מתקדמות לשיפור הבטיחות בדרכים. ביחידה שלושה אגפים: אגף מידע, מחקר וטכנולוגיה. יחידת המדען מספקת את **הביסוס המדעי** של פעילויות הרשות ושל עמדת הרשות בנושאים שונים.

יחידת המדען הראשי הקימה בתחילת שנת 2009 את **מרכז המידע והמחקר הלאומי לבטיחות בדרכים** כמתחייב על פי חוק הרשות. מרכז מידע זה מאגד בתוכו את כלל נתוני תאונות הדרכים ומשמש כמקור מעודכן אמין וזמין לשימוש בתוך הרשות ומחוצה לה. קפיצת דרך משמעותית נוספת הינה **שילובם של נתוני יחידות הטראומה בבתי החולים** המעשרים משמעותית את נתוני מרכז המידע הלאומי ומאפשרים ניתוח מדויק ואמין יותר של הסיבות, הגורמים ודרכי הטיפול הנגזרות של תאונות הדרכים.

יחידת המדען הראשי ביצעה בשנת 2009 **35 מחקרי עומק בתחום הגורם האנושי, 5 סקרי מדדי תפקוד בטיחותיים, סקרי עמדות בנושאים** שונים על מנת לעמוד על תפיסת הבטיחות בדרכים וקבלת החלטות אופרטיביות על סמך ממצאים אלו, **13 מחקרי עומק בתחום הטכנולוגיה** על מנת לבדוק את יעולתן של מערכות טכנולוגיות בטיחותית, והמשך **תמיכה ב- 3 מחקרי דוקטורנטים** בתחום הבטיחות בדרכים. בתחום הטכנולוגי פרסה הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים בשנת 2009 את **מפת הדרכים להטמעת טכנולוגיות בטיחותיות לרכב**.

לשכה משפטית

הלשכה המשפטית פעלה בשנת 2009 **לקיצור ויעול הליכי המשפט בבתי המשפט לתעבורה**, וזאת על ידי **תקצוב 10 שופטי תעבורה** וקיומו של **פרויקט "תיקים אדומים"** שמסגרתו ניתנת עדיפות לטיפול בתיקים אשר העברות בהן הינן מסכנות חיי אדם.

הלשכה המשפטית הגישה בשנת 2009 מסמך ובו **למעלה מ- 20 הצעות לתיקוני תקנות וחקיקה** שמטרתם להגביר את הבטיחות בדרכים.

הלשכה המשפטית פעלה בתחום ידיעת הציבור במענה שוטף למכלול הפניות אל הרשות, בין אם בכפוף לחוק חופש המידע ובין אם בפניות ציבור שוטפות, במקביל הוציאה הלשכה המשפטית **3 ידיעונים בנושאים שותפים בתחום הבטיחות בדרכים** לכלל שותפי העבודה של הרשות הלאומית.

חטיבת האוכלוסיות

החטיבה אחראית על הטמעת אורח חיים של בטיחות ושינוי תרבות הנהיגה לטובת שימוש אחראי, סובלני ונאור בדרך, בקרב אוכלוסיות שונות, משפחות, ארגונים, קהילות ומגזרי אוכלוסייה ייחודיים. בחטיבה פועלים שלושה אגפים - אגף מגזרים, אגף חנוך וקהילה ואגף נהגים. בין התוכניות הבולטות בשנת 2009 היו תוכניות **"מוביל בטוח"**, **"מנהיג דרך"** ו**"נוהגים אחרת בתובלה"** המיועדות להגברת הבטיחות בקרב נהגי משאיות ואוטובוסים, החטיבה מטפחת את **הניידות לבדיקות רכב**, הן ע"י תקציבים והן ע"י מערכות בקרת ביצוע, עמידה בתפוקות, כמו גם **קורס לממוני על הסעות בשלטון המקומי** בשיתוף המרכז לשלטון מקומי. חטיבת אוכלוסיות כתבה והפיצה **ערכת הדרכה לקציני בטיחות** על מנת לחזק את מעמדן ותפקודם בחברות בהן הם עובדים.

חטיבת אוכלוסיות מקדמת את נושא **המל"ן (מרכז לימודי נהיגה)** שישנה את נושא לימודי הנהיגה בישראל ומרחיבה אותו גם לנושא **לימוד נהיגה במשאיות ובאופנועים**, במקביל מקדמת החטיבה גם את **שינוי תהליך קבלת רישיון הנהיגה לרישיון נהיגה מדורג** שיאפשר לנהגים החדשים לצבור מיומנות וניסיון בהדרגה בעת השתלבותם בכבישי ישראל.

בנוסף פעלה החטיבה בקרב אוכלוסיות הנוטות להיפגע בתאונות דרכים בשיעור משמעותי כמו **המגזר הלא יהודי** שם נערכה תוכנית חירום הכללה תוכניות התערבות רבות לשיפור התרבות התחבורתית, **אוכלוסיית הקשישים** שם נערכו שיתופי פעולה עם אנשי מקצוע המטפלים בשגרה באוכלוסיית הקשישים והעלאת המודעות שלהם לנושא הבטיחות בדרכים. (צוותים רפואיים, אנשי ביטוח לאומי, מתנדבים), **המגזר החרדי** שם נעשתה פעילות עניפה בנושאי חינוך ורתימת אנשי דת לקידום הנושא במגזר.

חטיבת אוכלוסיות פעלה בתחום **מרכזי הקליטה של העדה האתיופית** והטמיעה **ערכת הדרכה למרכזי קליטה בעברית ובאמהרית**. כמו כן פעלה החטיבה אל מול **מועצת תנועות הנוער** והנהגות התנועות ואל מול **התאחדות הסטודנטים הארצית** בשיתופי פעולה בתחומי הבטיחות בדרכים.

החטיבה ביצעה שיתופי פעולה עם **ערוצי הילדים והפעוטות בטלוויזיה** ויצרה תוכניות וימי שידור בנושאים הקשורים בבטיחות בדרכים. כמו כן הוקמה התשתית לבנייתו של **פורום לאומי לבטיחות ילדים** בו חברים משרדי ממשלה, גופים וארגונים בתחום הבטיחות בדרכים.

במקביל הפעילה החטיבה את **תוכנית נוהגים אחרת ב- 35 חברות עסקיות, 15 מתנסים ומרכזים קהילתיים ו- 14 בתי ספר**. תוכנית זו הינה תוכנית התערבות ייחודית בהתאמה אישית אשר מחדירה את ערכי הבטיחות בדרכים לשדרת הניהול וערכי הליבה של החברות, בתי הספר והמוסדות הקהילתיים.

חטיבה עירונית

החטיבה העירונית אחראית לניהול הבטיחות אל מול **מטות הבטיחות העירוניים** ולתאם פעילות הגופים הקשורים בבטיחות בדרכים באמצעות אינטגרציה ביניהם בתחומי תשתיות, אכיפה, הסברה, קהילה, חינוך ועוד, בתוך הרשות המקומית ומחוץ לה, כגון מינהל היבשה במשרד התחבורה, משטרת ישראל, משרד החינוך ומטה הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים. החטיבה העירונית מבצעת תכניות פעולה ממוקדות נושא בתחומים ולמגזרים שונים הדורשים התייחסות מיוחדת עקב היפגעות יתר ביחס לחלקם באוכלוסייה או מעורבות יתר בתאונות חמורות. בחטיבה שלושה אגפים - אגף דרום, אגף מרכז ואגף צפון. – שלושת האגפים כוללים את **256 העיריות, המועצות מקומיות והמועצות האזוריות בכל רחבי הארץ**.

הפעילות מתבצעת באמצעות המנהלים האזוריים, המבצעים ניתוח נתוני תאונות דרכים פרטניים בכל יישוב, מאתרים במשותף עם מטות הבטיחות את מוקדי הסיכון הפיזיים ושל הגורם האנושי וכותבים תכניות עבודה שנתיות יישוביות ייחודיות בהלימה למיקוד שבוצע ולמאפייני היישובים.

בשנת 2009 נכתבו **תוכנית עבודה לבטיחות בדרכים בכל 256 הרשויות המקומיות בישראל**, הופעלו **תוכניות ייחודיות לטיפול בהיפגעות הולכי רגל ברשויות המקומיות** הרלוונטיות ונכתבה **תוכנית ייעודית לטיפול בהיפגעות רוכבי אופנועים במטרופולין תל אביב**. במקביל ביצעה החטיבה העירונית פעילות ממוקדת בתחום **משתמשי הדרך הקשישים** ובדגש על שימוש נכון וזהיר בדרך, התבצעה פעילות אינטנסיבית במוקדי בילוי בנושא **צמצום תופעת הנהיגה תחת השפעת אלכוהול בעיקר בקרב נהגים צעירים** והופעלה **תוכנית חירום במגזר הבדואי בדרום לצמצום היפגעות ילדים ופעוטות בתאונות** דריסה לאחור על ידי בני משפחותיהם.

מינהל תשתיות ותנועה

המינהל מקיים קשר רצוף והדוק עם גופים ארציים כגון החברה הלאומית לדרכים, כביש 6, מד"א כב"א, צה"ל ורכבת ישראל. במינהל **אגף הנדסה ותשתיות**, המקיים פיקוח ובקרה על מיזמי תשתיות ועל בטיחות שוטפת בדרכים הבינעירוניות **ואגף חילוץ והצלה** המוביל והמטפח את יכולותיהן של רשויות החילוץ וההצלה ע"י מימון **שיפורי ציוד ייחודי לחילוץ**

ולהצלה. המינהל סייע בהקמתה של נקודת הזנקה של **מד"א וכיבוי אש בספיר** שבערבה וכן **בסכנין ובשפרעם**, לכיסוי שטחים שבהם היה כיסוי דליל עד כה. המינהל מטפח גם צוותים של **כונני טראומה** בבתי חולים פריפריאליים. המינהל מטפחת גם פעילות לפתרון **מוקדי סיכון בתשתיות** עם החברה הלאומי לדרכים. ב-2009 טופלו כ- **70 מוקדי סיכון** ברשת הדרכים הבינעירונית.

מינהל תשתיות ותנועה פעל בשנת 2009 אל מול צה"ל במספר נקודות – **מבצע "חזרה מעזה"** להעברת מסרי בטיחות בדרכים ו**סכנת נהיגה תחת עייפות**, פרויקט **"אחת משלנו"** בו משקיות ת"ש וחינוך מעבירות מסרי בטיחות בדרכים בפגישותיהן השוטפות עם חיילי היחידות.

אגף הסברה

אגף הסברה אמון על חשיפת פעילויות הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים ומסרי הבטיחות בדרכים במכלול אמצעי התקשורת השונים, ליווי תוכניות ההתערבות של הרשות ופעולת האכיפה של משטרת ישראל באמצעי התקשורת ויצירת דעת קהל ושינוי עמדות בתחום הבטיחות בדרכים.

בשנת 2009 ביצע אגף הסברה תהליך של בניית **תוכנית אסטרטגית לתחום ההסברה והשיווק החברתי**, במסגרתו נבנה **מותג שיווקי תדמיתי בשם "חושבים חיים"** שמלווה את פרסומי ההסברה של הרשות הלאומית. פורסמו קמפיינים בתחום הולכי רגל **"גם יום חלום יכול להיגמר באסון"** ובמיקוד של ילדים **"איזור ילדים"**, כמו כן פורסמו קמפיינים בתחום נהיגה תחת השפעת אלכוהול **"אם שותים לא נוהגים"**, **"קווי לילה"** ו- **Night Driver**, כאשר לקראת **יום המחויבות הלאומי לבטיחות בדרכים** התקיימו מגוון פעילויות ברחבי הארץ בדגש על **נהיגת צעירים ונהיגה תחת השפעת אלכוהול**, פעילויות אלו לוו על ידי קמפיין ייחודי לקראת יום המחויבות הלאומי **"לומדים להגיד לא"**.

חטיבת כספים, מינהל ומשאבי אנוש

החטיבה טיפלה ב- 2009 בשלושה תחומים עיקריים:

1. **תקציבים:** ניהול תקציבי כל יחידות הרשות לפי כללי החשכ"ל.
2. **תכניות עבודה מתוקצבות:** הניהול היומיומי של התחייבויות, חשבונות לתשלום וניהול התקציב השוטף של כל הספקים והרשויות שלהם התחייבה הרשות בכל פעילותיה.
3. **ניהול משאבי אנוש:** ל-68 עובדי הרשות, על כל מאפייני משאבי האנוש.

מצב הבטיחות בדרכים

בשנת 2009 נהרגו 1346¹ בני אדם בתאונות דרכים במדינת ישראל ומחוז ש"י, ירידה של 20% בהשוואה לשנה קודמת. זהו המספר הנמוך ביותר של ההרוגים בתאונות דרכים מאז קום המדינה.

הירידה במספר ההרוגים בשנת 2009 התרחשה בכל החתכים- בכל קבוצות האוכלוסייה, קבוצות הגיל ובכל סוגי הנפגעים, למעט רוכבי אופניים.

קבוצת אוכלוסייה:

- ❖ במגזר היהודי נהרגו 197 בני אדם בתאונות דרכים ובמגזר הערבי נהרגו 124.
- ❖ הירידה במספר ההרוגים התרחשה בשתי קבוצות האוכלוסייה, אולם הירידה הגבוהה יותר הייתה במגזר היהודי (19%-ו-12% בהתאמה).

סוג נפגע:

- ❖ בשנת 2009 נהרגו בתאונות דרכים 111 הולכי רגל, 184 נהגים ונוסעי רכב, 33 רוכבי אופנוע ו-15 רוכבי אופניים.
- ❖ הירידה במספר ההרוגים בתאונות דרכים בשנת 2009 התרחשה בכל סוגי הנפגעים למעט רוכבי האופניים.
- ❖ בשנת 2009 למעלה ממחצית (54%) ממספר ההרוגים בתאונות דרכים נפגעו בתוך הרכב, 32% הם הולכי רגל ו-14% הם רוכבי אופנוע או אופניים.

סוג דרך:

- ❖ 214 בני אדם נהרגו בתחום הבינעירוני ו-132 בתחום העירוני. בשני סוגי הדרך חלה ירידה משמעותית במספר ההרוגים לעומת הנתון המקביל בשנה קודמת.
- ❖ במחוז ש"י נהרגו 32 בני אדם בתאונות דרכים, עלייה של 57% בהשוואה לשנת 2008.

הולכי רגל:

- ❖ בשנת 2009 נהרגו 111 הולכי רגל, ירידה של 20% בהשוואה לנתון המקביל בשנת 2008.
- ❖ במגזר היהודי נהרגו 64 (58%) הולכי רגל ובמגזר הערבי נהרגו 37 (33%). 10 הולכי רגל היו אחרים או זרים.
- ❖ 69 הולכי רגל נהרגו בתחום העירוני (62%) ו-42 בתחום הבינעירוני (38%).
- ❖ על אף שקבוצות הגיל הנמצאות בסיכון הגבוה ביותר להיפגע בתאונה כהולכי רגל הן קשישים יהודים ופעוטות ערבים, בשנת 2009 חלה ירידה משמעותית במספר ההרוגים בשתי קבוצות גיל אלה.
- ❖ בקרב הולכי הרגל הקשישים מהמגזר היהודי חלה ירידה של 44% במספר ההרוגים ובקרב פעוטות מהמגזר הערבי חלה ירידה של 45% במספר ההרוגים, בהשוואה לשנת 2008.
- ❖ 44% מהולכי הרגל נהרגו שלא במעבר חצייה ולא ליד צומת, 29% מהולכי הרגל ההרוגים לא חצו את הכביש כלל.
- ❖ 41% מהולכי הרגל ההרוגים בשנת 2009 התפרצו אל הכביש או חצו כשהם מוסתרים.

¹ הנתונים אינם כוללים הרוגים שנפטרו לאחר יותר מ-30 יום ממועד התאונה.

קשישים (גילאי +65):

- ❖ בשנת 2009 נהרגו 63 קשישים בת"ד, ירידה של 20% לעומת הנתון המקביל בשנת 2008.
- ❖ שיעור הקשישים ההרוגים בתאונות דרכים גבוה פי 2 משיעורם היחסי של הקשישים באוכלוסייה (18% ו-10% בהתאמה).
- ❖ 55% מהקשישים ההרוגים בתאונות דרכים הם הולכי הרגל, פי 2 משיעור הולכי הרגל ההרוגים בקרב יתר קבוצות הגיל.
- ❖ מרבית הקשישים (66%) שנהרגו בתאונות דרכים בשנת 2009, נפגעו בדרכים עירוניות. שיעור הקשישים ההרוגים בתאונות דרכים בשנת 2009 ירד בשני סוגי הדרך, אולם הירידה הגבוהה יותר התרחשה בתחום הבינעירוני (30%).
- ❖ 41% מהקשישים שנהרגו בתאונות דרכים כהולכי רגל נפגעו בעת שחצו את הכביש במעבר חצייה ובאופן רגיל.

ילדים (גילאי 0-14):

- ❖ בשנת 2009 נהרגו בתאונות דרכים 29 ילדים בגילאי 0-14, ירידה של 17% לעומת הנתון המקביל בשנת 2008.
- ❖ שני שליש מהילדים נהרגו בתאונות דרכים בתחום העירוני ושליש מהילדים נהרגו בתאונות בתחום הבינעירוני.
- ❖ הירידה במספר הילדים ההרוגים בתאונות דרכים התרחשה בשני סוגי הדרך, אולם הירידה הגדולה יותר הייתה בתחום העירוני (17%).
- ❖ **מגזר:** מחצית (14) מהילדים שנהרגו בתאונות דרכים בשנת 2009 הם ערבים, 13 יהודים ואחרים ו-2 זרים.
- ❖ **סוג נפגע:** רוב (18) הילדים שנהרגו בתאונות דרכים בשנת 2009 נפגעו כהולכי רגל, 11 נהרגו כנוסעי רכב ואחד כרוכב אופניים.
- ❖ מחצית מהילדים שנהרגו בתאונות דרכים בשנת 2009 כהולכי רגל נפגעו בקטעי דרך (לא במעבר חצייה ולא ליד צומת), כמעט שליש מהילדים נפגעו כאשר לא חצו את הכביש.

מגזר לא יהודי:

- ❖ בשנת 2009 נהרגו 124 בני אדם מהמגזר הערבי בתאונות דרכים, ירידה של 12% לעומת הנתון המקביל בשנת 2008.
- ❖ שיעור ההרוגים בתאונות דרכים במגזר הערבי מכלל ההרוגים בתאונות דרכים גבוה משיעורם היחסי באוכלוסייה (36% ו-20% בהתאמה).
- ❖ שיעור ההרוגים בתאונות דרכים במגזר הערבי ביחס לשיעורם באוכלוסייה גבוה יותר כמעט בכל סוגי הנפגעים. בולט במיוחד שיעור הנהגים הערבים ההרוגים בתאונות דרכים הגבוה פי יותר מ-3 משיעור הנהגים ההרוגים בקרב יהודים ואחרים.
- ❖ על אף שנהגים מהמגזר הערבי מהווים כ-14% בלבד מכלל המורשים לנהוג, הם מהווים קרוב למחצית (46%) מכלל הנהגים ההרוגים בתאונות דרכים.
- ❖ **סוג דרך:** 27 הרוגים בתחום העירוני ו-97 הרוגים בתחום הבינעירוני.
- ❖ שיעור ההרוגים בתאונות דרכים בתחום הבינעירוני גבוה יותר במגזר הערבי ועומד על 78% בהשוואה ל-52% בקרב יהודים ואחרים.
- ❖ שיעור הילדים ההרוגים בתאונות דרכים במגזר הערבי גבוה פי 2 משיעורם היחסי באוכלוסייה. בשנת 2009 נהרגו 6 פעוטות ערבים בתאונות דרכים (מהם 3 בתאונות חצר"), בהשוואה ל-13 בשנה קודמת.

נהגי רכב צעירים (עד גיל 24):

- ❖ בשנת 2009 היו מעורבים בתאונות דרכים קטלניות 80 נהגי רכב צעירים, מהם 21 הרוגים, ירידה של 22% במספר הנהגים הצעירים המעורבים בתאונות קטלניות ושל 31% במספר הנהגים הצעירים ההרוגים, בהשוואה לשנה קודמת.
- ❖ הירידה במעורבות נהגים צעירים בתאונות דרכים קטלניות ובמספר הנהגים הצעירים ההרוגים בתאונות דרכים התרחשה בשני סוגי הדרך (עירוני ובינעירוני) ובכל המגזרים (יהודי וערבי).
- ❖ התאונות הקטלניות השכיחות ביותר שבהן מעורבים נהגי רכב צעירים בשנת 2009 הן תאונות עצמיות (31%), המשקפות את חוסר הניסיון וחוסר המיומנות שלהם בנהיגה. תאונות שכיחות נוספות הן תאונות פגיעה בהולך רגל (25%) והתנגשות חזית אל צד (23%).

נהגים מקצועיים (נהגי משאיות ואוטובוסים):

- ❖ בשנת 2009 היו מעורבים 75 נהגים מקצועיים בתאונות דרכים קטלניות, ירידה של 23% לעומת הנתון המקביל בשנת 2008.
- ❖ הירידה במעורבות נהגים מקצועיים בתאונות דרכים בשנת 2009 התרחשה בקרב נהגים מקצועיים משני מגזרי האוכלוסייה, היהודי והערבי.
- ❖ בהשוואה לשנת 2008, חלה ירידה במעורבות נהגים מקצועיים בתאונות דרכים קטלניות בשני סוגי הדרך, אולם הירידה הגדולה יותר הייתה בתחום הבינעירוני.
- ❖ הירידה במעורבות נהגים מקצועיים בתאונות דרכים קטלניות התרחשה בכל קבוצות הגיל, למעט שכבת הגיל 60-69, בה מספר הנהגים המקצועיים שהיו מעורבים בתאונות קטלניות בשנת 2009 הכפיל את עצמו, בהשוואה לשנה קודמת.

רוכבי אופנוע:

- ❖ בשנת 2009 נהרגו 33 רוכבי אופנוע בתאונות דרכים, ירידה של 28% בהשוואה לנתון המקביל אשתקד.
- ❖ מספר רוכבי האופנוע שנהרגו בתחום הבינעירוני היה גבוה ממספר רוכבי האופנוע שנהרגו בתחום העירוני (19 ו-14 בהתאמה).
- ❖ 44% מרוכבי האופנוע נהרגו בתאונות מסוג התנגשות חזית אל צד ו-26% נהרגו בתאונות עצמיות.

רוכבי אופניים:

- ❖ בשנת 2009 נהרגו 15 רוכבי אופניים, 2 הרוגים יותר מאשר בשנת 2008.
- ❖ 90% מרוכבי האופניים נפגעים בתאונות דרכים בערים, אולם מספר רוכבי האופניים ההרוגים גבוה יותר בקטעי דרך בכבישים הבינעירוניים.
- ❖ התאונות הקטלניות השכיחות בקרב רוכבי האופניים הן מסוג התנגשות חזית אל צד וחזית אחור.

**סה"כ תאונות דרכים כולל מחוז ש"י²
בשנת 2009 לעומת שנת 2008**

אחוז שינוי	2009	2008	
-2%	16837	17125	סך כל התאונות
-15%	308	365	מתוכן: תאונות קטלניות
-11%	1562	1763	תאונות קשות
-3%	12094	12524	תאונות דרכים עירוניות
-21%	126	159	מתוכן: תאונות קטלניות
-14%	985	1147	תאונות קשות
4%	4763	4601	תאונות דרכים בינעירוניות
-12%	182	206	מתוכן: תאונות קטלניות
-6%	577	616	תאונות קשות

**נפגעים בתאונות דרכים כולל מחוז ש"י
בשנת 2009 לעומת שנת 2008**

אחוז שינוי	2009	2008	
-	33237	33349	סך כל הנפגעים
-20%	346	433	הרוג
-15%	1882	2217	פצוע קשה
-4%	20267	21080	נפגעים בדרכים עירוניות
-20%	132	165	מתוכם: הרוגים
-16%	1070	1271	פצועים קשה
6%	12779	12269	נפגעים בדרכים בינעירוניות
-20%	214	268	מתוכם: הרוגים
-14%	812	946	פצועים קשה

תאונות שנפתחו תיקי חקירה ע"י משטרת התנועה (ת.ד.)²

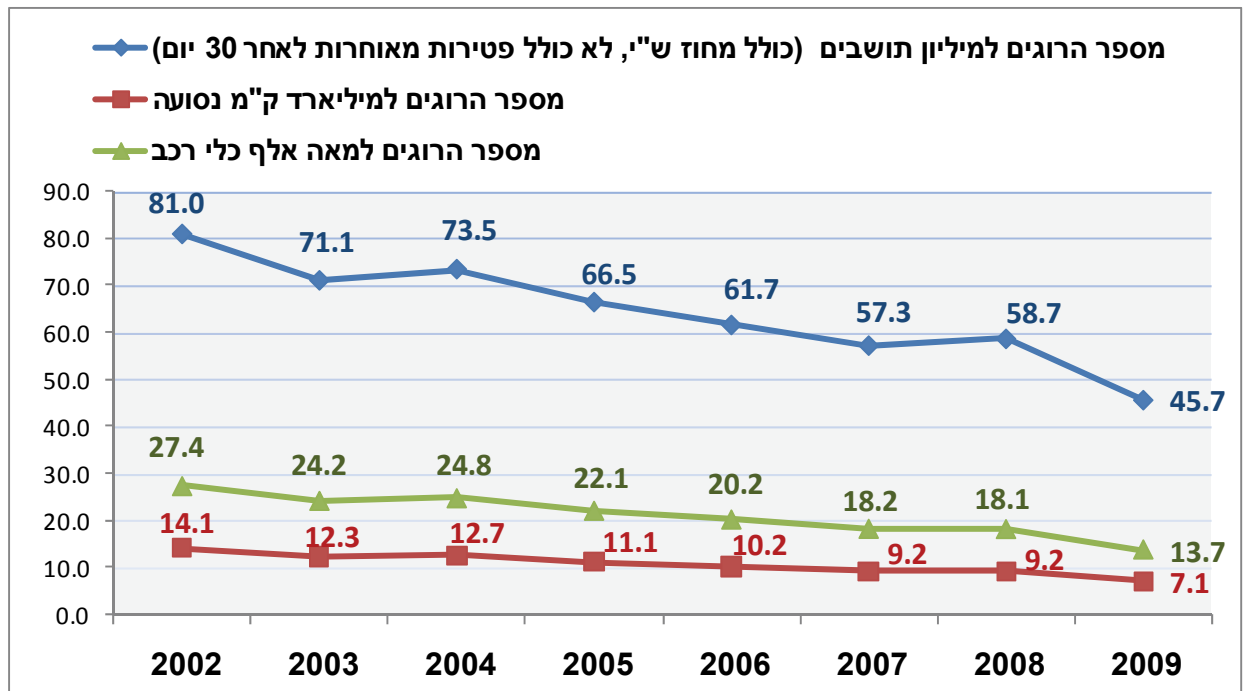
**הרוגים בתאונות דרכים לפי סוג, כולל מחוז ש"י
בשנת 2009 לעומת שנת 2008**

מזה: בתחום הבינעירוני			מזה: בתחום העירוני			סך כל ההרוגים			
אחוז שינוי	2009	2008	אחוז שינוי	2009	2008	אחוז שינוי	2009	2008	
-20%	214	268	-20%	132	165	-20%	346	433	סה"כ הרוגים
-18%	42	51	-22%	69	88	-20%	111	139	הולכי רגל
-24%	143	187	-13%	41	47	-21%	184	234	נהגים ונוסעים ברכב
-24%	19	25	-36%	14	22	-30%	33	47	דו-גלגלי
100%	10	5	-38%	5	8	15%	15	13	אופניים

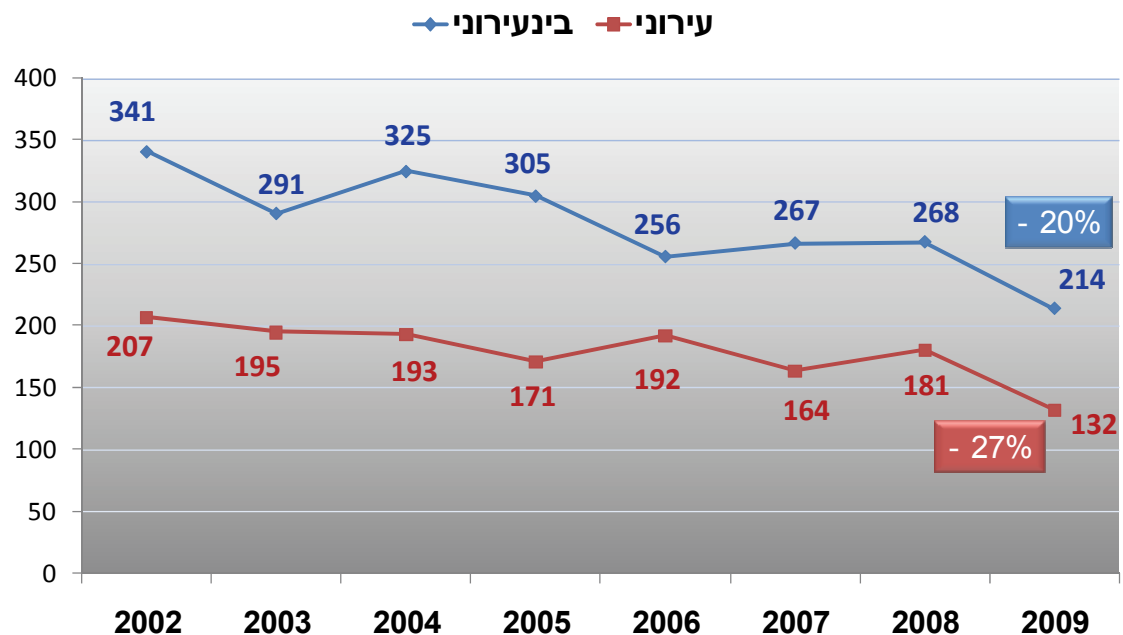
תאונות דרכים לפי סוג התאונה ולפי חומרה- בשנת 2009

אחוזים	קשה	אחוזים	תאונות קטלניות	אחוזים	סה"כ	סוג התאונה
35%	540	35%	109	17%	2829	פגיעה בהולך רגל
22%	350	23%	71	45%	7661	התנגשות חזית אל צד
7%	114	6%	20	11%	1859	התנגשות חזית באחור
5%	84	4%	12	7%	1124	התנגשות צד בצד
7%	117	13%	40	5%	796	התנגשות חזית בחזית
10%	150	8%	25	7%	1163	התנגשות עם רכב או עצם דומם
13%	207	11%	31	8%	1425	אחר
100%	1562	100%	308	100%	16857	סה"כ

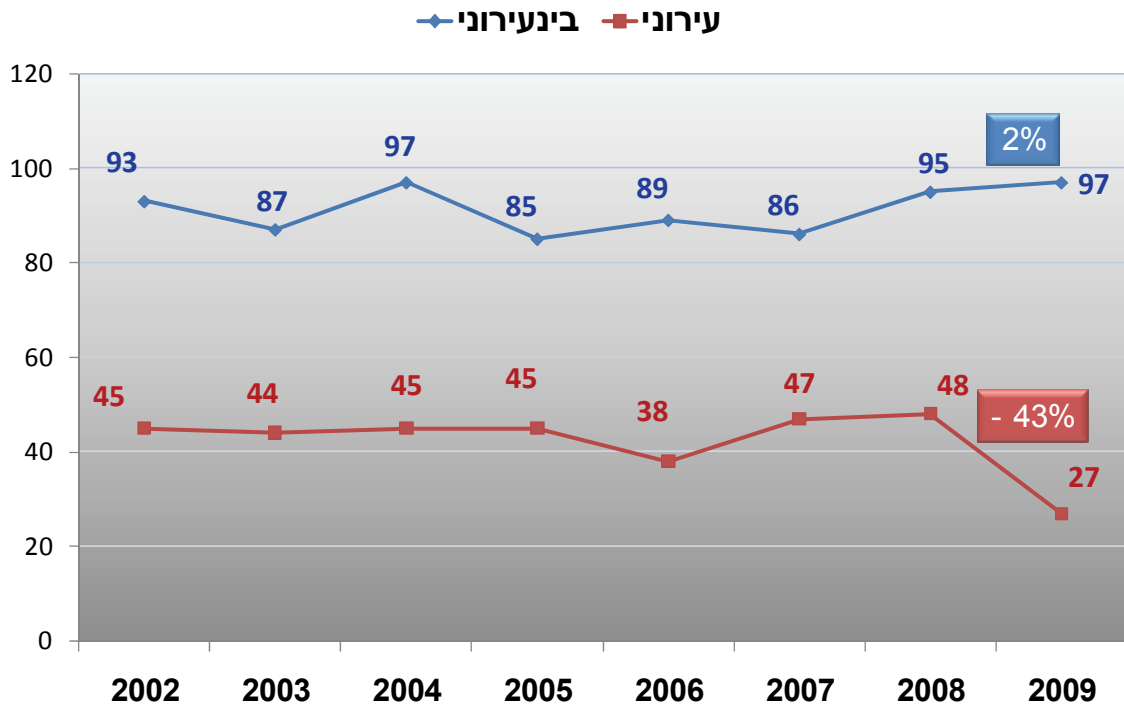
המדדים לקטלניות תאונות הדרכים בישראל, בשנים 2002-2009

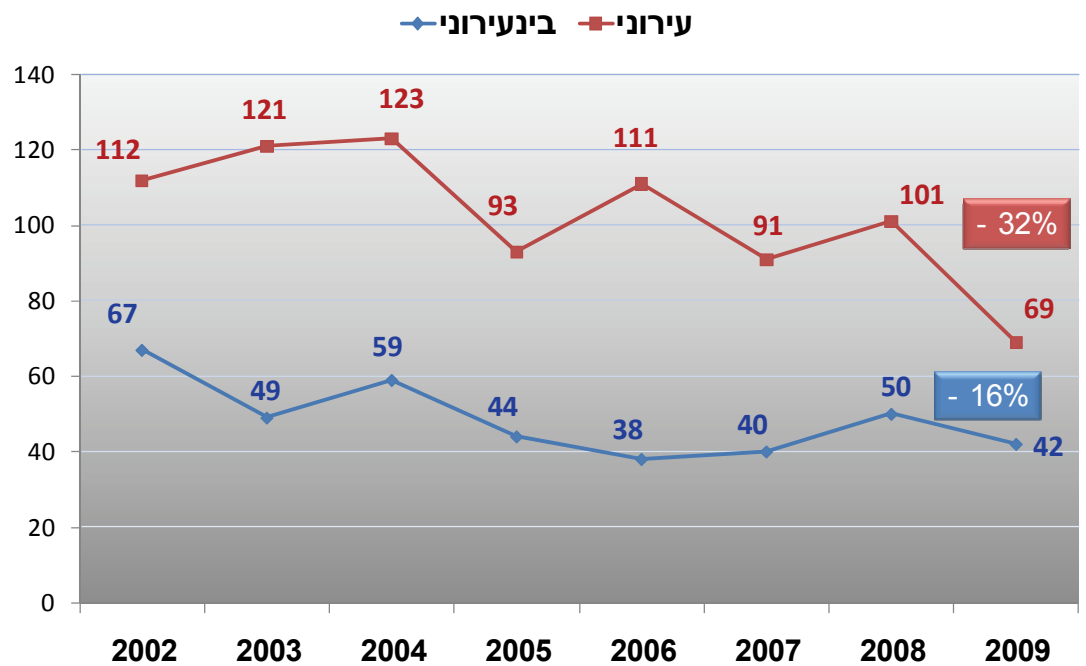
הרוגים בתאונות דרכים לפי סוג הדרך

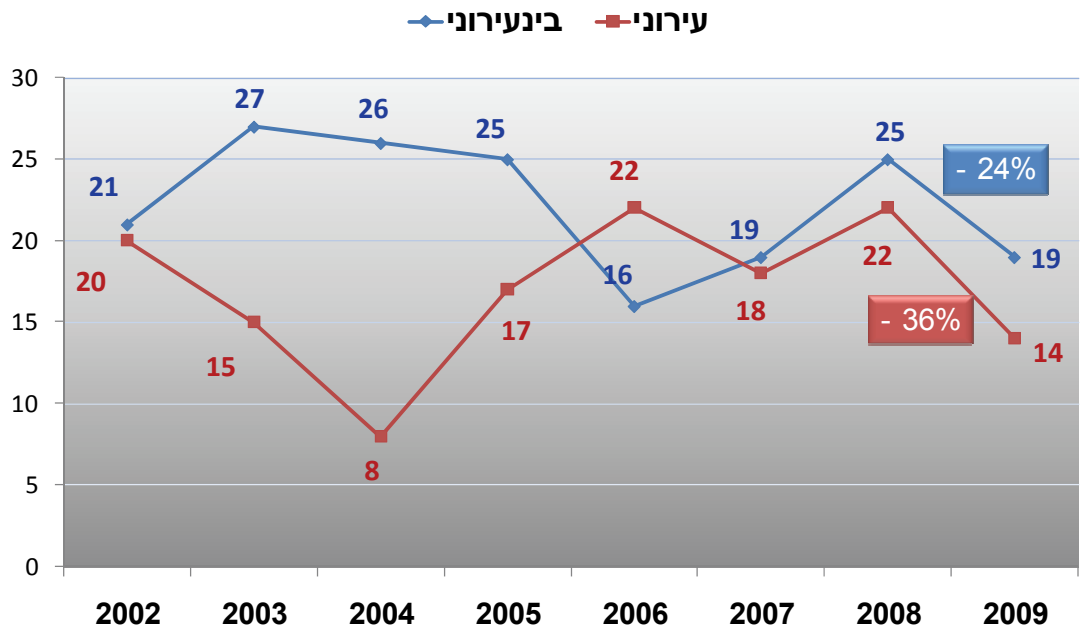
הרוגים בתאונות דרכים במגזר הערבי

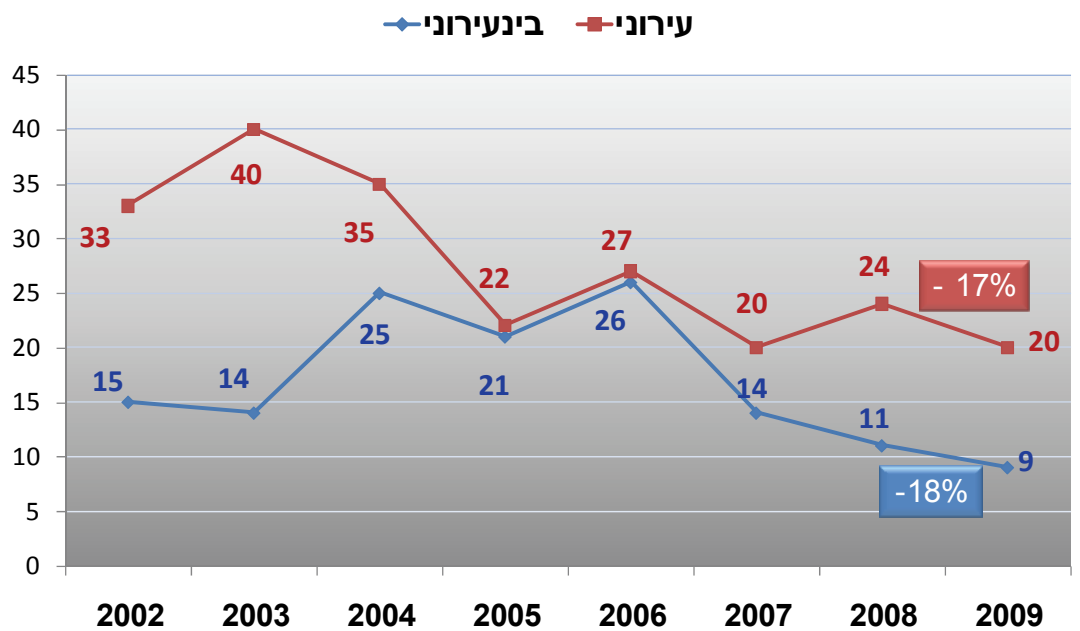
הולכי רגל הרוגים בתאונות דרכים, לפי סוג הדרך

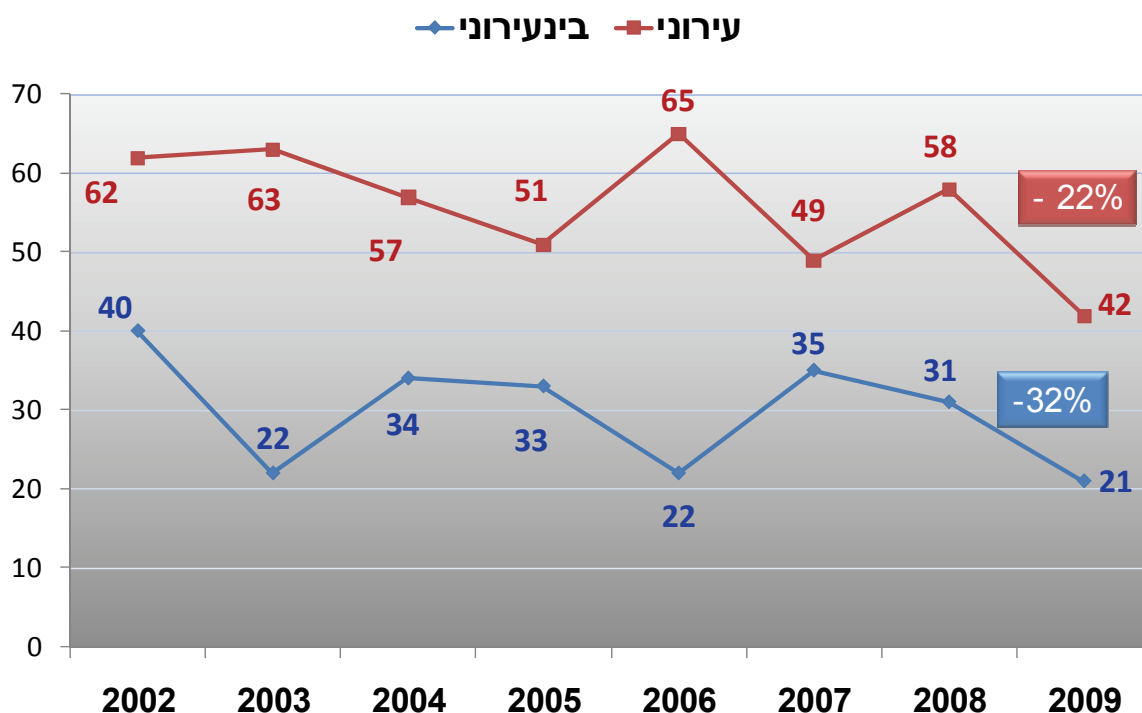
רוכבי אופנוע הרוגים בתאונות דרכים, לפי סוג הדרך

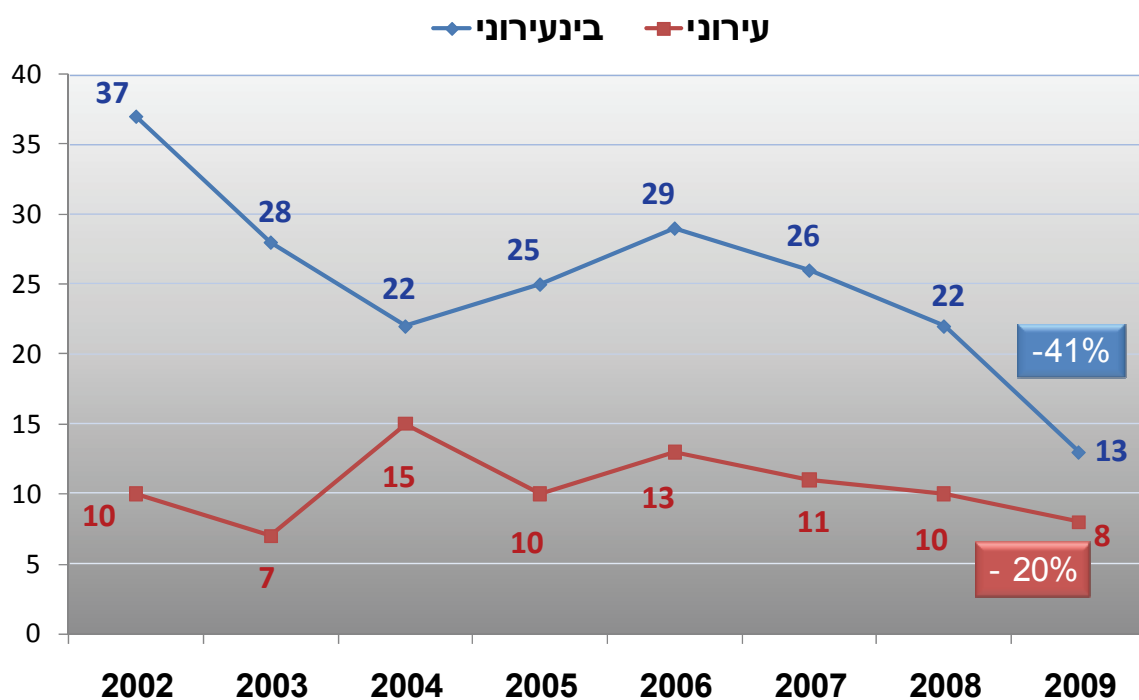
ילדים הרוגים בתאונות דרכים לפי סוג הדרך

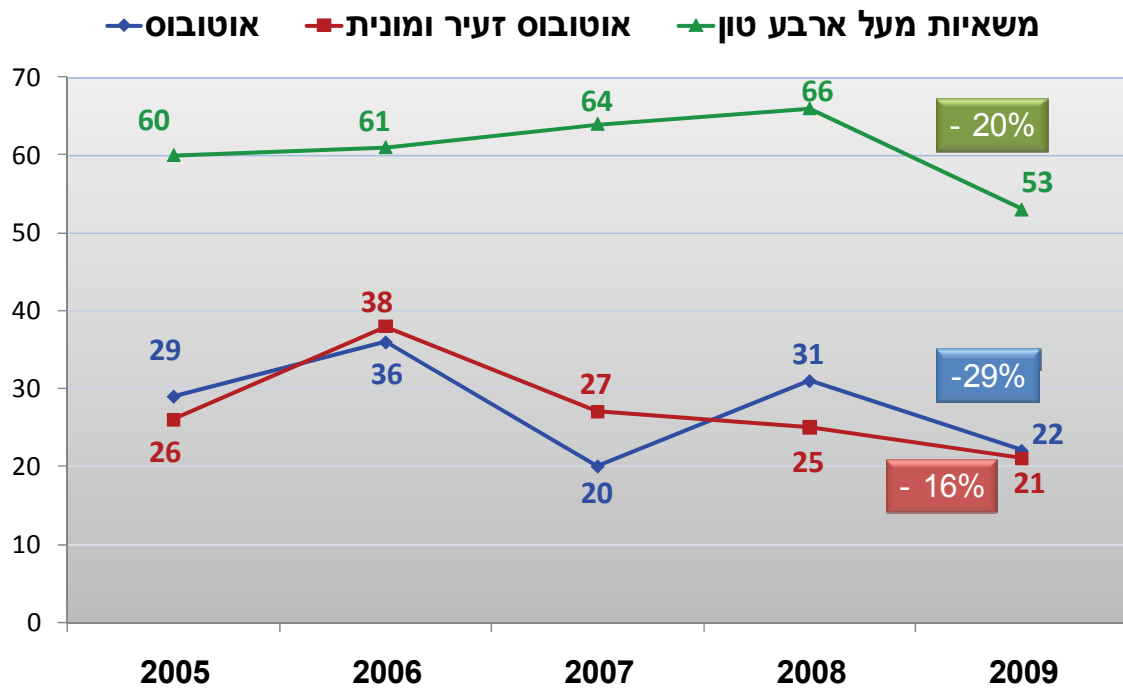
קשישים הרוגים בתאונות דרכים, לפי סוג הדרך

נהגי רכב צעירים (17-24) הרוגים בתאונות דרכים, לפי סוג הדרך

מעורבות רכבים מקצועיים בתאונות דרכים קטלניות

בשנת 2009 עמד בסיס תקציב הרשות על **380 מיליון ₪** (בהשוואה ל- 550 מלש"ח בשנת 2008 - **קיצוץ של כ- 30%**) מתוכו, התקציב השוטף של הרשות עמד על **210 מיליון ₪**, (180 מלש"ח במזומן ו- 30 מלש"ח בהרשאה להתחייב) ותקציב הפיתוח עמד על **170 מיליון ₪**.

ע"פ הוראות סעיף 30 (ג) לחוק הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים (הוראת שעה) התשס"ו-2006 (להלן- חוק הרשות), תקציב הרשות מופיע בתחום פעולה נפרד במסגרת תקציב משרד התחבורה והבטיחות בדרכים. תקציבה השוטף של הרשות תוקצב בתחום פעולה 40-07 ותקציב הפיתוח תוקצב בתחום פעולה 79-41 והועבר במלואו לתקציב מינהל היבשה שבמשרד התחבורה, לשם ביצוע פרויקטים תשתיתיים ברשויות המקומיות וזאת, בהתאם לאמור בסעיף 8 (ב) לחוק הרשות. משרד התחבורה מנהל בפועל את השימוש בתקציב הפיתוח של הרשות וזאת לאחר שסוכמה בינו לבין הרשות רשימת הפרויקטים הבטיחותיים שיש לקדם במסגרת תכנית העבודה השנתית, בהתאם לקריטריונים הנקבעים במשותף.

רשימת הפרויקטים שהרשות מתבקשת לסייע במימון ובביצוע מועברת מהרשויות המקומיות באמצעות מנהלי הבטיחות האזוריים ומטות הבטיחות המקומיים בהתאם לצרכי הבטיחות בכל רשות מקומית בארץ. הרשימה הסופית המועברת לביצוע מבטאת, כאמור, את הסכמת הרשות לביצוע העבודות (על בסיס נחיצות בטיחותית בלבד). התקציב השוטף מוקצה לפעילויות רבות ומגוונות, כמפורט להלן, על פי סדרי העדיפויות הנקבעים ברשות במסגרת תכנית העבודה השנתית. סדרי העדיפויות נקבעים בהתאם לתוכנית הרב-שנתית לבטיחות בדרכים שקבעה יעדים מדידים של מספר ההרוגים בתאונות הדרכים בכל שנה ושנה, בהתחשב במצב הבטיחות בהתאם למאפייני תאונות הדרכים ובפוטנציאל ההשפעה של תקציב זה על רמת הבטיחות. כפועל יוצא מהוראות חוק הרשות, חלק ניכר מתקציבה של הרשות מועבר לגורמים שונים העוסקים בתגבור הבטיחות בדרכים.

יתרונה המובהק של הרשות על כל גוף ממשלתי או ציבורי אחר הינה היכולת להסיט משאבים בקלות יחסית בין הגופים השונים בהתאם לצרכים הנגזרים מתמונת תאונות הדרכים וההיפגעות בהן המנותחת על בסיס קבוע בידי גורמי המקצוע ברשות.

בשנת העבודה 2009 ניצלה הרשות **95.1%** מתקציבה (ניצול בהתחייבויות). ניצול המזומן עמד על **76.1%** כמפורט בטבלה שלהלן. לאור העובדה כי בשנת 2009 חל עיכוב בהליך

אישור תקציב הרשות, הוקפא חלק ניכר מתקציב ההרשאות להתחייב (כ- 25 מלש"ח) ע"י משרד האוצר כך שלא התאפשר ניצול מלא של התקציב.

העובדה כי חלק ניכר מפעילותה של הרשות הוא בתגבור המימון והתפעול של מערכות אחרות, גורמת לכך שהרשות תלויה, בין היתר, במחויבותם של גופים אלה לביצוע פעולות בטיחות ולנצל בפועל תקציבים חיצוניים, לעיתים על בסיס מדיניות תקצוב מקביל (MATCHING) של הגופים הממומנים.

פירוט התקציב לשנת 2008 לפי נושאים (באלפי ₪)

סעיף תקציבי	בסיס תקציב -2009 מאושר	תקציב -2009 על שינוי	ביצוע מזומן	שיעור ביצוע מזומן	התחייבויות	שיעור ביצוע התחייבויות*
שכר עובדי הרשות	18,000	16,798	16,244	%96.7	16,706	%99.5
מנהלת הרשות	7,000	17,667	8,924	%50.5	17,652	%99.9
חטיבת אוכלוסיות	32,300	45,389	36,417	%80.2	45,389	%100.0
חטיבת המדען הראשי	12,000	18,943	7,606	%47.9	18,668	%98.5
הסברה	18,000	25,392	18,702	%73.7	25,390	%100.0
פעילות ברשויות מקומיות ואזוריות	27,000	44,282	30,209	%68.2	44,282	%100.0
משטרת ישראל / אכיפה	65,000	76,512	59,710	%78.0	76,512	%100.0
חילוף והצלה	8,000	9,744	8,220	%84.4	9,744	%100.0
תגבור של שופטי תעבורה	10,000	10,000	9,408	%94.1	10,000	%100.0
תשתיות	170,000	220,457	173,320	%78.6	220,457	%123.4
מרכז נפגעי תאונות דרכים	3,200	3,200	3,200	%100.0	3,200	%100.0
פעולות בטיחות שונות	9,500	28,812	507	%13.3	3,812	%13.2
סה"כ	380,000	517,196	372,467	%76.1	491,812	%95.1

*הטבלה איננה כוללת התחייבויות מעבר לתקציב בנושא תשתיות / פרויקט א-3 שנחתמו לפני שנת העבודה

מעבר למערכת כספית נפרדת

ע"פ חוק, תקציב הרשות הינו חלק מתקציב משרד התחבורה. מערכת הנהלת החשבונות והרישומים הכספיים היתה אחת. בשנת 2008 החלה הרשות במהלך להפרדת המערכות

הכספיות שלה מהמערכות של משרד התחבורה וזאת, על מנת לאפשר לה ניהול כספי יעיל יותר הנגזר, בין השאר, מהיותה של הרשות גוף עצמאי ע"פ חוק הרשות. הפרויקט כלל רישום מחדש של כל התחייבויות הרשות במערכת הכספית תחת קוד חשבות חדש, לרבות רישום הנכסים והתשלומים של הרשות והסתיים בחציון הראשון של שנת 2009.

עם סיומו של פרויקט זה מערכת הכספים והנהלת החשבונות של הרשות הינה נפרדת. יחד עם זאת, מערכת הנהלת החשבונות של הרשות הינה עדיין באחריות חשב משרד התחבורה.

אגף תכנון ומעקב

אגף תכנון ומעקב מופקד על היבט התכנון ברשות הלאומית לבטיחות בדרכים - הן לטווח הארוך והן לטווח הקצר, על ריכוז עבודת המטה ברשות ועל מעקב אחר ביצוע תוכניות העבודה השנתיות והרב שנתיות. כמו כן משמש האגף כגורם המקשר בין הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים ומשטרת ישראל.

האגף מניע את תהליך בניית תוכניות העבודה של חטיבות הרשות השונות והיחידות הנלוות (הן תוכניות עבודה שנתיות והן תוכניות עבודה רב-שנתיות). האגף מכוון את השיטות השונות ברשות (ומחוץ לרשות), בנוגע לקביעת יעדים ומדדים להערכת הפעילות השוטפת של הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים ולבדיקת תוצאותיהן.

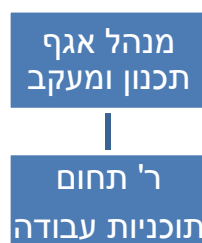
האגף מנחה בעניין שיטות הפעולה של הרשות באשר לדרכים המיטביות לגישה לפתרון בעיות הבטיחות ולהערכת הפעילויות האלה.

לצורך מילוי ייעודו קיים באגף תקן של מנהל תחום תוכניות עבודה, אך תקן זה איננו מאויש

ייעוד:

התווית התכנון האסטרטגי של הרשות ושל שותפיה לפעילות לקידום הבטיחות בדרכים, וקיום מעקב ובקרה על הפעילות השוטפת של חטיבות הרשות ושל הגופים המתוקצבים על ידי הרשות.

מבנה ארגוני:

תוכנית העבודה הרב-שנתית 2010-2020:

במהלך שנת 2009 החל אגף תכנון ומעקב, בשיתוף יחידת המדען הראשי, בכתיבת תוכנית אסטרטגית רב-שנתית לבטיחות בדרכים לעשור הקרוב. עיקרה של התוכנית הוא הכוונת ביצוע הפעילות הנרחבת המבוצעת על ידי הרשות ועל ידי הגופים השותפים לעשייה,

לעמידה ביעדים המבוססים על מדדי תפקוד בטיחותיים בדומה לתוכניות האסטרטגיות של המדינות המובילות בעולם (הולנד, צרפת וגרמניה). מדדי תפקוד בטיחותיים אלו הינם מנבאים מדויקים של מידת הבטיחות בדרכים במדינת ישראל בתחום הגורם האנושי, התשתית וכלי הרכב. הדגשים בתכנית האסטרטגית מיועדים להשיג את היעדים הללו וזאת תוך התמקדות יתרה בשבעה תחומים בהם נמצאו אוכלוסיות אשר נפגעות או מהוות סיכון גבוה יותר בראיה רב שנתית: הולכי רגל, נהגים צעירים, ילדים, קשישים, אופנועים, המגזר הלא יהודי, ונהגים מקצועיים. תחומים אלו מטופלים ע"י חטיבות הרשות השונות. התכנית האסטרטגית הרב שנתית מבטאת בפועל את רבגוניות נושא הבטיחות בדרכים ואת רב-התחומיות שבו וכן היא משקפת את שיתוף הפעולה הרב-מערכתי הנחוץ לצורך קידמה אמיתית ובת-קיימא בבטיחות בדרכים.

התוכנית האסטרטגית לשנים 2010-2020 תושלם בשנת 2010 ותועבר לאישור שר התחבורה והבטיחות בדרכים וממשלת ישראל.

תוכנית העבודה השנתית לשנים 2009 ו-2010

אגף תכנון ומעקב ממונה על הכנתן של תוכניות העבודה השנתיות של הרשות. תכנית העבודה השנתית נגזרת מהתכנית הרב-שנתית ומיועדת להעלות על הנייר את המטרות והיעדים של הרשות לשנת העבודה תוך שימת דגש על פעילויות שלהן משקל סגולי גבוה בשיפור הבטיחות בדרכים.

תכנית העבודה של 2009 ותכנית העבודה של 2010 נפלו קורבן לקיצוץ החד צדדי ולקיצוץ הרחבי שהושתו על הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים החל ב-2008. בגין קיצוץ זה חלה חובה מיוחדת עתה לתעדף את הפעילויות המופיעות בתכנית העבודה של הרשות ולהוציא לפועל בצורה מיטבית את הפעילויות עם פוטנציאל המניעה המרבי ביותר.

מעקב ובקרה על פעילות הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים

אגף תכנון ומעקב ממונה על ביצוע מעקב ובקרה אחר ביצוען של תוכניות העבודה השנתיות והרב שנתיות של הרשות הלאומית ושל שותפיה.

במהלך שנת 2009 בוצעו סיכומי חציון בהם בדקה הרשות את פעילותה בהיבטים של תכנון מול ביצוע ועמידתה ביעדים אשר הציבה לעצמה, ניתן לראות כי אחוז ביצוע המשימות והעמידה ביעדים בשנת 2009 היו משביעי רצון ומשקפים גם את הירידה המשמעותית בתאונות דרכים ובנפגעים בכל תחומי פעילותה של הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים.

תגבור האכיפה משטרתית

מערך התנועה של משטרת ישראל פעל על פי יעדים כמותיים ברורים בהתייחס לפעילות אכיפה איכותית שמטרתה להפחית ת"ד ונפגעים. אגף התנועה תכנן לבצע בשנת 2009 כ-2.6 מיליון מפגשי שוטר אזרח. כמו כן תוכננה עליה של עשרה אחוזים באכיפה האיכותית (עבירות שגורמות במישרין לתאונות דרכים, עבירות שגורמות להחמרת פציעת המעורבים ועבירות של בריונות כביש).

אגף התנועה תכנן לבצע בשנת 2009 יותר מ-500,000 בדיקות שיכרות. במהלך 2009 תכנן אגף התנועה להפעיל את מערך השת"מים (סטודנטים במעמד מיוחד) במערך התנועה במימון משרד התחבורה. בשנת 2009 תוכננה השלמת גיוס ל-200 שת"מים. לקראת סוף שנת 2009 הפסיק אגף התנועה להעביר דיווחים לרשות הלאומית, הן מבחינת נתוני תאונות דרכים והן מבחינת עמידתו ביעדים שהוצבו לשנת 2009 ועל כן חסרה הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים את הנתונים על עמידת אגף התנועה ביעדים ובתוכניות העבודה לשנת 2009.

יחידת המדען מופקדת על מכלול הפיתוח, ההפעלה והניהול של המידע והידע ברשות לבטיחות בדרכים ובכלל זה מאגר המידע בנושא תאונות, כבישים, תנועה וסיכונים והפעילות המחקרית בנושא הבטיחות בדרכים.

ביחידה שלושה אגפים:

אגף מידע- אחראי על תכנון, הקמתו, פיתוח והפעלתו של מאגר המידע הלאומי למידע ומחקר בנושא תאונות, כבישים ותנועה ומוקדי סיכון.

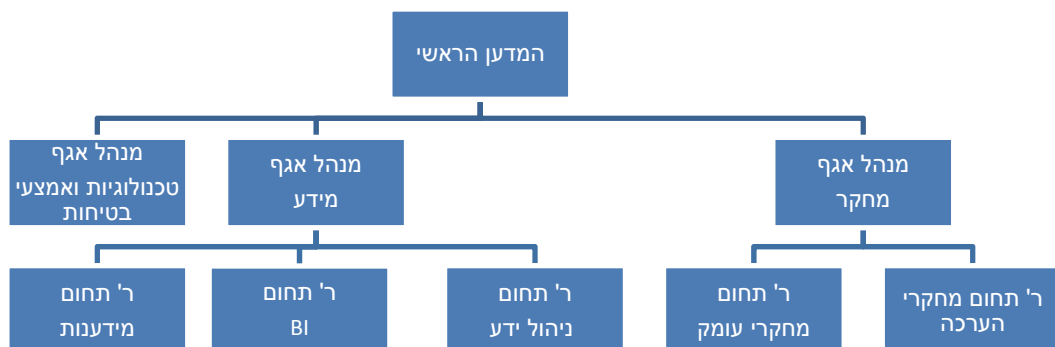
אגף מחקר- אחראי על ביצוע מחקרים המסייעים לקבלת ההחלטות לגופים הפועלים בבטיחות בדרכים ובראשם הרשות הלאומית.

אגף טכנולוגיות- אגף טכנולוגיות הינו הסמכות המקצועית ברשות הלאומית לבטיחות בדרכים בנושאי טכנולוגיות לבטיחות בדרכים.

ייעוד:

תפקיד יחידת המדען הראשי הוא לעקוב בהתמדה ולהכיר את הנעשה בעולם בתחום הבטיחות בדרכים, לקדם את פיתוחם של בסיסי המידע, הידע והמחקר המתבצעים במדינת ישראל בתחום זה, לבחון את ישימות הידע, כולל ניסיון מצטבר ממדינות מפותחות, לתנאים הקיימים בארץ, לפתח תחומים ייחודיים למדינת ישראל ולהעמיד ידע זה לרשות כל העוסקים בנושא.

מבנה ארגוני:

מרכז מידע לאומי

משנת 2009 בהתאם לחוק הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים פועל מרכז לאומי למידע ומחקר בבטיחות בדרכים. ייעודו של מרכז המידע הוא להעביר מידע מעודכן, אמין, נגיש וגמיש לכל הגורמים המעוניינים בתוך הרשות ומחוצה לה.

ארבעת אבני היסוד של מרכז המידע הם:

- קידום פיתוחם של בסיסי מידע של נתוני תאונות דרכים מישראל וממדינות שונות בעולם.
- מערכת בינה עסקית (BI business intelligence) לניתוח נתוני תאונות דרכים.
- מערכת מדדי בטיחות – OBSERVATORY
- ספריה לאומית לבטיחות בדרכים.

במהלך שנת 2009 מרכז המידע נתן מענה לכ- 1000 פניות לקבלת מידע מהן כ- 300 פניות מגורמי חוץ.

בנוסף, במהלך שנת 2009 פורסמו ע"י אגף מידע 5 גיליונות של המידעון "נקודת תצפית" המביא נתונים נבחרים של היפגעות בתאונות דרכים לפי נושאים: היפגעות ילדים, היפגעות קשישים, נהגים מקצועיים, רוכבי אופנועים ונהגים צעירים.

הרחבת בסיס נתוני תאונות הדרכים

עד שנת 2007 מסד נתוני תאונות הדרכים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה היה מבוסס על נתוני המשטרה בלבד.

בהתאם להחלטות הוועדה הציבורית לנושא מסד נתוני תאונות דרכים שפורסמו בשנת 2006, והחלטות ועדת שיינין, הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים שמה למטרה להרחיב את בסיס המידע של נתוני תאונות הדרכים על ידי קבלת נתונים מגורמים נוספים כגון: בתי חולים (רישום טראומה), מד"א, כיבוי והצלה, ביטוח לאומי וחברות הביטוח. נתונים אלו יועברו ללמ"ס לצורך טיובם והצלבתם עם מסד הנתונים הקיים.

גם בשנת 2009 נתונים ממערכת רישום הטראומה מועברים ללמ"ס ע"י מכון גרטנר לחקר אפידמיולוגיה ומדיניות בריאות. נתונים אלו כוללים משך אשפוז, ISS, יעד שחרור של נפגעי תאונות דרכים שאושפזו ב- 19 בתי חולים.

סיכום תוצאות השילוב פורסמו באופן רשמי בפרסומים השנתיים של הרשות ושל הלמ"ס וכן, הוכן קובץ בלמ"ס להעברה לחוקרים להמשך תחקור.

בהתאם להסכם שנחתם בסוף שנת 2008 בין הרשות לארגון מד"א בנושא העברת נתוני נפגעי תאונות דרכים, במהלך השנה הנוכחית, מד"א שדרגה את מערכת המידע המבצעית שלה דבר שיאפשר את העברת נתוני הנפגעים בזמן הפינוי הראשוני לבתי החולים (כגון: זמן קריאה והגעת האמבולנס, סוג האמבולנס, מיקום מדויק של מקום האירוע ויעד הפינוי). קובץ ניסיוני ראשוני הועבר לרשות בחודש נובמבר 2009.

בנוסף, בשנת 2009 שודרג מחולל הלוחות והמפות (GIS) באתר האינטרנט של הלמ"ס והרשות.

מערכת B.I

מתחילת שנת 2009 פועלת ברשות מערכת BI (בינה עסקית). מערכת זו מאפשרת ניתוח נתונים והפקת דוחות בנושא היפגעות בתאונות דרכים. המערכת משמשת את עובדי הרשות אולם נגישה גם לגורמים מבחוץ באמצעות עמדת מידע במרכז המידע הלאומי.

בשנת 2009 פותחו:

- 7 סביבות עבודה חדשות: תחום בינעירוני, תחום עירוני, אוכלוסיות כללי, קשישים, ילדים, מגזר ערבי ונהגים מקצועיים. בנוסף פותחו עשרות דוחות מיוחדים אוטומטיים כגון: דו"ח יומי, שבועי, חודשי, דו"ח מנהלי אזורים, מצגת מנכ"ל, מצגות אוכלוסיות (קשישים, ילדים, מגזר ערבי, אופנועים וכו').
- סביבת עבודה/קובייה מיוחדת לניתוח נתוני מכון גרטנר/רישום טראומה .
- מערכת קליטת נתוני תאונות קטלניות בתוכנה MOSS אינטראנטית.

מערכת מדדי בטיחות

לאפיון מצב הבטיחות בדרכים, תכנון פעילויות וביצוע מעקב לאורך זמן, נדרש מגוון רחב של מדדים. מקובל להבדיל בין מדדי בטיחות סופיים – מספרים ושיעורים של תאונות ונפגעים/הרוגים בתאונות - לבין מדדי ביניים שמוכרים בשם "מדדי תפקוד בטיחותי (Safety performance indicators)". מדדים אלו משקפים משתנים שנמצאים בקשר סיבתי וסטטיסטי עם מדדי התאונות, והם ניתנים לבקרה וטיפול על ידי הרשויות.

המערכת לניטור ההתנהגויות מהווה חלק ממערכת המידע הלאומי לבטיחות בדרכים, שמטרתיה להעריך התקדמות של תוכנית העבודה הרב שנתית לבטיחות בדרכים, למדוד ולאמוד אפקטיביות של פעילויות התערבות שונות, להשוות את מצב הבטיחות בדרכים בישראל עם מדינות אחרות באירופה וארה"ב. במהלך שנת 2009 בוצעו הסקרים הבאים באמצעות המכון לחקר תחבורה בטכניון: מדידת מהירויות ארצי, שימוש באמצעי ריסון

הכוללים חגורות ומושבי בטיחות, התנהגות הולכי רגל במעברי חצייה, חבישת קסדות בקרב הרכבי אופניים. את הסקרים מבצעת עבור הרשות חב' גיאוקרטוגרפיה.

ספריה אלקטרונית וספריה פיזית

בליבו של מרכז המידע עומדת ספרייה פיזית ווירטואלית המקשרת את הרשות עם מאגרי המידע וכתבי העט האלקטרוניים המעודכנים ביותר בעולם בתחום הבטיחות בדרכים.

בשנת 2009 נרכשו מנויים ל- 3 כתבי עת אלקטרוניים ו- 4 מאגרי מידע בינלאומיים, 4 כתבי עת מודפסים בינלאומיים ו- 7 כתבי עת ישראלים.

השתתפות ב- 9 כנסים ומפגשים בינלאומיים

ההשתתפות במפגשים בין לאומיים בנושאי בטיחות בדרכים הם חיוניים להתעדכנות אנשי היחידה בכל הנעשה בתחומם. בשנת 2009 מנהלת אגף מידע השתתפה בשני מפגשים בינלאומיים של המדינות החברות במאגר המידע הבין-לאומי לנתוני תאונות דרכים. נציגי המדינות נפגשים כל 6 חדשים לעדכון הנתונים, תיאומים בהגדרות, ותכנון ההמשך בשיפור והרחבת מאגר המידע. ישראל הצטרפה ל IRTAD באופן פורמאלי רק בזכות הרשות.

בשנת 2009 השתתף מנהל אגף טכנולוגיות בכנס ESV (Enhanced Safety Vehicles) הינו כנס בינלאומי העוסק בטכנולוגיות בטיחות כלי רכב המתקיים אחת לשנתיים. בכנס הוצגו עבודות מחקר ופיתוח העוסקות בגישה מערכתית לבטיחות, טכנולוגיות יציבות לכלי רכב ומערכות בקרה, אמצעי עזר לנהג, ממשק אדם-מכונה, ביומכניקה ופיתוחים עתידיים נוספים בתחום. כמו כן התקיימה תערוכה המציגה את החידושים הטכנולוגיים העדכניים ביותר לבטיחות כלי רכב.

המדען הראשי השתתף והרצה במהלך 2008 בכנס השנתי של ה Transportation Research Board (של האקדמיה למדעים האמריקאית), בכנס איגוד מהנדסי התחבורה של ארה"ב, בסדנא לתכנון אסטרטגי של מחקר בבטיחות בדרכים מטעם המינהל לבטיחות בדרכים של ארה"ב. כחבר בוועדת התיאום ומעקב של מחקר הבטיחות בדרכים (הגדול בעולם) מטעם הקונגרס האמריקאי הוא השתתף בשני מפגשים עם חוקרים ואנשי בטיחות נוספים החברים בוועדה. כחוקר שותף בפרויקט של הקהילה האירופאית – בנושא בטיחות קסדות אופנועים - הוא השתתף ב שני מפגשים של החוקרים השותפים באירופה. **(הנסיעות של המדען הראשי לא מומנו על ידי הרשות).**

הוחל בתכנון כנס בין לאומי בנושא בטיחות המשתמש הפגיע: הולך הרגל, האופנוען, ורכב האופניים. הכנס ייערך בסוף מאי 2010.

ביצוע של 35 מחקרי עומק בתחום הגורם האנושי

במטרה לספק תשתית מדעית לקביעת מדיניות בתחום הבטיחות בדרכים, פורסם בשנת 2009 קול קורא למחקרים בתחום הגורם האנושי בבטיחות בדרכים. במענה לקול קורא זה התקבלו כ- 29 הצעות מחקר בתחום הגורם האנושי ו- 13 בתחום הטכנולוגיות, אשר עברו שיפוט של ועדות מקצועיות. בהתבסס על המלצות ועדות השיפוט, הותנעו בשנת 2009 תשעה מחקרים בתחום הגורם האנושי וחמישה מחקרים בתחום הטכנולוגי. כמו כן מחקר נוסף שעבר שיפוט ב- 2008 ולא יצא לפועל, אושר לצאת בשנת 2009. התקציב שתוכנן ל- 2009 לביצוע מחקרים במסגרת קול קורא נוצל במלאו.

המחקרים שהותנעו בתחום הגורם האנושי עוסקים בנושאים הבאים:

- השפעת תוכנית לימוד על יכולתם של נהגים צעירים לזהות מצבי סכנה
- העלאת בטיחות ילדים בתוך ובסביבת הרכב: בקרב האוכלוסייה החרדית בישראל, סקר ארצי של רוכבי אופנוע
- שימוש באלכוהול והשפעתו בקרב נהגים מקצועיים
- נהיגה תחת השפעת אלכוהול בקרב צעירים בישראל
- בניה ותיקוף שאלון לזיהוי מועמדים לרישיון נהיגה הסובלים מהפרעות שינה
- תפיסת סכנות במצבי נהיגה באוכלוסייה לאחר פגיעת ראש
- בחינת שימוש בתמריץ להפחתת חריגות במהירות נהיגה
- בחינת מוסיקת קרע כגורם סיכון להסחת דעת אצל נהגים
- רמת הענישה ושיקול הדעת השיפוטי בעברות תעבורה בישראל.

המחקרים שהותנעו בתחום הטכנולוגי עוסקים בנושאים הבאים:

- סקירה כללית של מערכות e-safety והשלכותיהן הבטיחותיות
 - בדיקת יעילות התערבות אינטגרטיבית להפחתת גורמי סיכון הקשורים בכישורי נהיגה של נהגים מקצועיים
 - ניסוי מבוקר לבחינת השפעת הבטיחותית של פס עצירה מקדים לפני מעבר חצייה
 - ניסוי מבוקר לבחינת השפעת הבטיחותית של מעבר חציה מוגבה
 - ניסוי מבוקר לבחינת השפעת הבטיחותית של הקדמת הירוק להולכי רגל במופע המשותף לפנייה ימינה.
- המחקרים שנבחרו במסגרת קול קורא בשנת 2009, יבוצעו במהלך שנת 2010-2011, כאשר במהלך שנת 2010 בכוונתנו לייזם מחקרים נוספים במסגרת של קול קורא.

בנוסף להתנעת מחקרים חדשים אלו, החל בשנת 2009 ביצועם של תריסר המחקרים בתחום הגורם אנושי בתאונות הדרכים, שנבחרו בקול קורא בשנת 2008. מחקרים אלה

עוסקים בנושאים שונים כגון: השפעת שילוט חוצות על בטיחות בדרכים, אקלים בטיחות בארגונים, הערכת אפקטיביות תוכנית "נוהגים אחרת", הולכי רגל, מעורבות אוכלוסיית הלא יהודים בתאונות דרכים, גורמים לאי ציות לחוקי תנועה במגזר הערבי, נהגים מועדים ומאפייניהם הדמוגרפים, הערכת אפקטיביות מגרשי הדרכה, תוכניות לקידום בטיחות במדינות המובילות בעולם ומידת יעילותם. אגף מחקר מבצע מעקב ובקרה מקצועית על אופן ביצוע מחקרים אלו.

בשנת 2009 הסתיים ביצועם של שני מחקרים: א. משתמשי הדרך בציבור החרדי; ב. תפקודי קשב של נהגים המאובחנים כסובלים מ-ADHD.

סקרי עמדות, מחקרי הערכה קצרי טווח, וסקירות ספרות כבסיס קבלת החלטות בתחום הבטיחות בדרכים ברשות ומחוצה לה

במטרה להביא מידע מדעי בפני מקבלי החלטות בתחום הבטיחות בדרכים, בוצעו סקרים, מחקרי הערכה קצרי טווח ונכתבו דפי מידע בנושאים שונים.

בשנת 2009 בוצעו שמונה סקרים טלפוניים, בהם: אלכוהול ונהיגה, שיטת הניקוד בישראל, סיבות לשימוש ואי שימוש באמצעי ריסון למבוגרים ובאמצעי ריסון לילדים, התנהגות, עמדות ותפיסות של הולכי רגל בישראל, בטיחות רכיבה על אופניים, תרבות נהיגה בישראל ואיכות לימודי הנהיגה.

בשנת 2009 החל ביצועם של שלושה מחקרי הערכה קצרי טווח לבחינת אפקטיביות תוכניות התערבות שיזמה הרשות: "אחת משלנו", "תיקים אדומים" ו"הורה דרך בטוחה".

בשנת 2009 נכתבו מספר "בטיחות בדרכים בקיצור" – דפי מידע הנכתבים על ידי אגף מחקר ומתמצתים את הידע המדעי בנושאים שונים של בטיחות בדרכים. בשנת זו נכתב בטיחות בדרכים בקיצור בנושא: "סיבות להיפגעות הולכי רגל קשישים והדרכים למניעתה", "היפגעות הולכי רגל ילדים בתאונות דרכים: גורמי סיכון ודרכי התערבות – הגורם אנושי" ו"נהגים צעירים".

בנוסף לכתיבת בטיחות בדרכים בקיצור, נכתבו דפי מידע המסכמים הידע המדעי בתחומים שונים בהתאם לבקשת וצרכי עובדי הרשות. לדוגמא, נכתב מסמך "על הנעשה בעולם לשיפור בטיחות ילדים בדרכים וחשיבותה של מערכת החינוך" לכנס מחנכים של הרשות ומסמך "נהיגת נהגים צעירים תחת השפעת אלכוהול" ליום המחויבות של הרשות.

כנס בינלאומי

נושא בטיחותם וניידותם של הולכי הרגל, רוכבי אופנוע ורוכבי האופניים (משתמשי דרך פגיעים) מטריד את העוסקים בבטיחות בדרכים בארץ ובעולם. במטרה למצוא דרכים לשיפור בטיחותם, יחידת המדען ברשות הלאומית יוזמת כינוס בינלאומי שיתקיים בחודש מאי 2010 בירושלים. בכינוס יוצגו למעלה מ-100 מחקרים חדשים, מדיניות ושיטות התמודדות מעשיות

ועדכניות על ידי אנשי מקצוע מ-20 מדינות ביניהם חוקרים ממסדות אקדמיים ומכוני מחקר, מהנדסי בטיחות ומנהלי בטיחות ממסדות ממשלתיים ומהתעשייה. בשנת 2009 החל אגף בהקמת התשתית לכנס, במסגרתה הוקם אתר אינטרנט יעודי לכנס, הכנס פורסם בקרב בעלי עניין בארץ ובחו"ל, יצרית שיתוף פעולה עם הגופים בינלאומיים TRB ו-FERSI, וקבלה ומיון של הצעות להצגת עבודות בכנס.

המשך תמיכה ב- 3 מחקרי דוקטורנטים

במטרה להרחיב את מעגל החוקרים בישראל העוסקים בתחום הבטיחות בדרכים מעניקה הרשות מלגות לדוקטורנטים העוסקים בתחום זה. בשנת 2009 העניקה הרשות מלגת מחייה בגובה 64000 ₪ ואפשרה למלאי הרשות לקבל תקציב לביצוע המחקר עד לסכום של 50000 ₪ בהתאם לחוזים שנחתמו בשנת 2008 ו-2007. המחקרים המבוצעים במסגרת מלגות לתואר שלישי עוסקים בנושאים הבאים: השפעת מבנה ביטוח הרכב על תאונות דרכים, הטיית קוגניטיביות והשפעתן על הבטיחות בדרכים, הערכת יעילות השימוש באמצעי התרעה ברכב במצבי עומס משתנים. פרויקט חשוב זה, של יצירת דור העתיד של חוקרים בתחום הבטיחות בדרכים בישראל, לא חודש בשנת 2009 בעקבות קיצוץ תקציבי.

ביצוע של 13 מחקרי עומק בתחום הטכנולוגיה

במענה לקולות קוראים התקבלו 13 מחקרים בתחום הטכנולוגיות, אשר עברו שיפוט של ועדות מקצועיות. בהתבסס על המלצות ועדות השיפוט, הותנעו בשנת 2009 חמישה מחקרים בתחום הטכנולוגי. המחקרים שהותנעו בתחום הטכנולוגי עוסקים בנושאים הבאים: סקירה כללית של מערכות e-safety והשלכותיהן הבטיחותיות, בדיקת יעילות התערבות אינטגרטיבית להפחתת גורמי סיכון הקשורים בכישורי נהיגה של נהגים מקצועיים, ניסוי מבוקר לבחינת השפעת הבטיחותית של פס עצירה מקדים לפני מעבר חצייה, ניסוי מבוקר לבחינת השפעת בטיחותית של מעבר חציה מוגבה וניסוי מבוקר לבחינת השפעת בטיחותית של הקדמת הירוק להולכי רגל במופע המשותף לפנייה ימינה.

מפת הדרכים הטכנולוגית

בשנת 2009 פורסמה "מפת הדרכים הטכנולוגית" של הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים, הכוללת מספר רב של מערכות חכמות לתחבורה ומהווה את התכנית האסטרטגית הרב שנתית של הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים בתחום טכנולוגיות ותשתית חכמה. המפה כוללת 24 נושאים בחלוקה לנהג, דרך ורכב, בפריסה רב שנתית משנת 2005 עד שנת

2020: מערכות בטיחות בכלי רכב כדוגמת כריות אויר ומערכת בקרת יציבות, מערכת ניטור נהיגה, ומערכות רכב-דרך.

קידום הנושאים שהוצגו ב"מפת הדרכים הטכנולוגית" נעשה במספר אופנים וביניהם: מימון מחקרים בתחום טכנולוגיות לבטיחות בדרכים כגון, מחקרי הערכה על יעילות דמיינים (סימולטורים) ללימוד נהיגה ומחקר הערכה לאכיפה אלקטרונית אוטומטית (א-3), קידום ופיתוח יוזמות לתקינה/חקיקה בנושאי טכנולוגיות לבטיחות בדרכים (כגון: ת"י 5905 – מערכת ניטור נהיגה), בחינת אבי טיפוס הכוללים טכנולוגיות חדשניות לבטיחות בדרכים ועוד.

כחלק מקידום "מפת הדרכים הטכנולוגית" פורסמה בשנת 2009 "חליפת הבטיחות המומלצת לכלי רכב" – במסמך זה מצוינים עשרת אמצעי הבטיחות ההכרחיים בכלי רכב מודרני והמלצתנו לציבור היא לא לרכוש כלי רכב שאינו מצויד בעשרת אמצעי הבטיחות הללו.

טכנולוגיות ישראליות לקידום הבטיחות בדרכים

מערכות חכמות לתחבורה (ITS-Intelligent Transportation Systems), הינו תחום מתפתח הכולל מגוון רחב של פתרונות לשיפור מערך התחבורה, להתמודדות עם הצרכים של הציבור, הרשויות ומפעלי התחבורה. פתרונות אלו מאפשרים הכנסת שיפורים מהותיים במערכות התחבורה והגברת יעילותן, העלאת רמת הבטיחות, שיפור רמת השירות, שמירת איכות הסביבה וחסכון משמעותי במשאבים ובזמן.

אחד מהתנאים למימוש הפוטנציאל הטמון במערכות ITS הוא יכולת שיתוף פעולה של גורמי תעשייה, גורמי ממשל וגורמי אקדמיה ומחקר. לצורך יכולת תאום שיתוף פעולה בראיה ארוכת טווח הוחלט על גיבוש ופרסום מפת דרכים לטכנולוגיות בטיחות בדרכים.

מטבע הדברים, גורמים רבים בעלי אופי גלובלי ו/או מקומי (כלכלה, חברה, הלך רוח לאומי וכו') עשויים להשפיע על התפתחות הדברים. לפיכך טכנולוגיות בטיחות בדרכים מחייבות מהלך עדכון שנתי המבוסס על עדכון הערכות של רמת התועלת בשיפור מקדם הבטיחות, רמת בשלות טכנולוגית, ורמת מוכנות השוק לצורך את המוצר.

מקובל לפלח את תחום המערכות החכמות לתחבורה לתחומים הבאים:

א. תחום מידע תנועה:

- הפצת מידע תנועתי לנהג- טרום נסיעה.
- הפצת מידע תנועתי לנהג- במהלך הנסיעה.
- דיווח מצבי סיכון בדרכים.
- דיווח אירועי תאונה/חסימה/אחר.

• Euro-RAP

ב. מערכות עזר לנהג:

- התראת שמירת נתיב ושמירת מרחק.
- התראת נסיעה לאחור
- התראה על אי כשירות לנהיגה (עייפות /אלכוהול)
- מצלמת פנים – התראה על הפנית מבט.
- מצלמות צד – התראה על נוכחות רכב ב- Dead Spot
- התראת לחץ אויר תקין
- התראת תימרור / רמזור (On-board signage)
- התראת התאמת מהירות לתנאי הדרך.

ג. מערכות התערבות למניעת תאונה

- ESP
- ABS+EBA
- Automatic Emergency Steering

ד. מערכות ריסון והגנה

- מערכת כריות אויר
- התראת חגירה
- EURO-NCAP
- פנסי תאורה חכמים

ה. מערכות צומת חכם

- מעבר חצייה חכם
- רמזור חכם
- תמרור חכם
- עיני חתול אקטיביים

ו. מערכות הצלה:

- זימון ופינוי נתיבים לרכב הצלה וביטחון.
- מערכת לחצן מצוקה.

ז. תחום מערכות ל"אכיפה רכה" ואכיפה כחוק:

- מערכות ניהול ציי רכב.
- התראת זיהוי נהג ברכב.

- תזכורת / התראת התאמת מסמכי רישוי / הרשאות לסוג הרכב / מטען.
- מערכות ניטור רמת נהיגה.
- מיסוד נוהל 6 – מספר אחיד + מצלמת תיעוד אירועים.
- מצלמות מהירות.
- מצלמות רמזור.

ח. תחום מערכות להכשרה ולשיפור מיומנויות נהיגה

- מערכות ניטור נהיגה.
- דמיינים (סימולטורים) לנהיגה.
- ניתוח אירועים מצולמים (מצלמת תיעוד אירועים).

ט. תחום מערכות גוזלי קשב

- הפעלה קולית של מכשירי טלפון/רדיו.
- התראה קולית על קיצור זמן שיחה בעת נהיגה.
- תפעול מכשירי ניווט GPS-

תחומי הפעילות באגף הטכנולוגיה ב- 2009:

- פרסום "מפת הדרכים הטכנולוגית" בחלוקה לנהג, דרך ורכב. המפה כוללת 24 נושאים בחלוקה לנהג, דרך ורכב, בפריסה רב שנתית משנת 2005 עד שנת 2020: מערכות בטיחות בכלי רכב כדוגמת כריות אויר ומערכת בקרת יציבות, מערכת ניטור נהיגה, ומערכות רכב-דרך.
- פרסום "חליפת הבטיחות המומלצת לכלי רכב" – עשרת אמצעי הבטיחות ההכרחיים בכלי רכב מודרני והמלצה לציבור לא לרכוש כלי רכב שאינו מצויד בעשרת אמצעי הבטיחות הללו.
- מערכות ניטור נהיגה: הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים יזמה ומימנה את תקן ישראלי 5905 - תקן זה עוסק ב"מערכת ניטור נתוני נהיגה" שמטרתה הגברת בטיחות הנהיגה. המערכת מנטרת נתוני נהיגה של הנוהג ברכב, מעבדת אותם, ומאפשרת לצפות בהם ולהפיק מהם מידע רלוונטי לניהול בטיחות. המערכת מורכבת מהתקן המותקן בכלי-רכב, ממרכז איסוף ועיבוד נתונים (אפשרי כ"א בנפרד), וממידע למשתמש. ההתקן מודד נתונים הקשורים לאופן נהיגת הנהג ולתנועת הרכב, כגון: מהירות ותאוצה אורכית ורוחבית. נתונים אלו מועברים אל מרכז איסוף ועיבוד הנתונים, אשר בו מפיקים מהנתונים מידע לגבי אופן נהיגת הנהג. מידע זה ניתן להפצה באמצעים שונים (לדוגמא: דרך האינטרנט) למשתמש הקצה. מערכות "ניטור נתוני נהיגה" הנמצאות בשימוש בעת כתיבת תקן זה, הינן מורכבות

ולכל אחת מהן גישה אחרת ואלגוריתמים שונים לזיהוי אירועים ולמתן ציון בטיחות לנסיעות ולנהגים. תקן זה אינו עוסק באלגוריתמים אלה ולא מגדיר להם ספים והגדרות כיצד לפעול. התקן מגדיר תנאי קיצון אשר בהתקיימם, נדרש ממערכת תקנית לתפקד בצורה מסוימת. תהליך התיקון אמור להסתיים במאי 2010. לאחר שיסתיים תהליך התיקון ניתן יהיה להמליץ לציבור ולציי רכב על מערכות ספציפיות שעומדות בתו התקן. כמו כן ניתן יהיה להמשיך יוזמות חקיקה הממתינות לסיום התקינה שבנדון.

- דמיינים (סימולטורים) להכשרה ולהקניית מיומנויות נהיגה: הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים מממנת שני מחקרים בנושא:

- בדיקת אפקטיביות של סדנאות סימולטיביות לנהגים צעירים להגברת הבטיחות בדרכים.

- הערכת הפוטנציאל התרומה של סימולטור לנהיגה לבטיחות הנהיגה של הנהג המקצועי.

תוצאות המחקרים אמורות להתקבל בשנת 2011 ועל סמך ניתוח התוצאות והמסקנות תמליץ הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים לשר התחבורה האם לאמץ שימוש בדמיינים הן עבור הכשרת נהגים צעירים והן עבור הכשרת נהגים מקצועיים.

- מצלמות מהירות ומצלמות רמזור - מערכת אכיפה אלקטרונית אוטומטית של עבירות תנועה: הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים, בשיתוף עם המשרד לביטחון הפנים, יזמה הקמת מערכת אכיפה אלקטרונית אוטומטית של עבירות תנועה. הפרויקט יכלול מספר רב של דרכים וצמתים, ובסך הכל - הקמה והפעלה של כ-300 יחידות קצה, מהן כ-200 מצלמות מהירות וכ-100 מצלמות רמזור. המערכת תוקם במהלך השנים 2010 – 2012. במקביל להפעלתה של מערכת א3, תקיים הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים פעילות הסברתית בהיקף רחב (קמפיין), תוך שימוש בכל אמצעי תקשורת כולל תקשורת המונים. בכוונת הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים והמשרד לבצע מחקר הערכה (Evaluation) של אפקטיביות המערכת ומרכיביה.

לשכה משפטית

הלשכה משפטית עוסקת בטיפול בנושאים משפטיים שוטפים של הרשות, ביניהם מתן חוות דעת בסוגיות שונות, טיפול בתחום ההתקשרויות והמכרזים, ייצוג הרשות בתחום המשפטי ועוד. הלשכה המשפטית עוסקת גם בקידום יוזמות חקיקה ובקידום תהליכים לשיפור וייעול מערכת השפיטה בתעבורה. הלשכה מקיימת תהליך מקצועי לקביעת עמדות הרשות בנושאים שונים בתחום הבטיחות בדרכים העולים מתוך הצעות חוק פרטיות וממשלתיות וביזמות פנים של הרשות.

בלשכה המשפטית פועל תחום פניות הציבור, המשמש ערוץ עיקרי לקשר בין הציבור לבין הרשות. תחום זה מופקד על טיפול במכלול הפעילויות הנוגעות לפניות ותלונות הציבור המופנות לרשות וטיפול בפניות ותלונות גורמים ממלכתיים. תחום פניות הציבור מופקד גם על המצאת מידע לגורמי חוץ בהתאם לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 ועל פרסום הדו"ח השנתי בהתאם לאותו חוק וכן על גיבוש ועריכת ידיעון אלקטרוני מקצועי המופץ לשותפיה של הרשות בתחום הבטיחות בדרכים.

הייעוד:

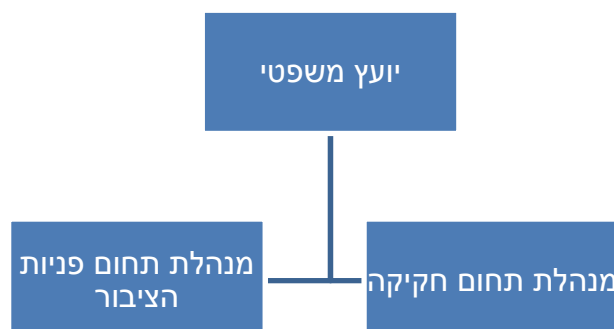
מתן מענה לסוגיות משפטיות שונות העולות בפעילותה השוטפת של הרשות.

קידום יוזמות חקיקה משמעותיות להגברת הבטיחות בדרכים והצלת חיים.

ייזום וקידום תהליכים לייעול ההליך המשפטי ולקיצור הזמן שבין העבירה וביצוע העונש.

מתן מענה מקצועי לפניות הציבור (בכלל זה מכח חוק חופש המידע), ריכוזן והעלאת סוגיות רלוונטיות לדין ובחינה.

מבנה ארגוני:

בנוסף לייעוץ המשפטי השוטף הניתן להנהלת הרשות וטיפול בעניינים המשפטיים השוטפים (מתן חוות דעת בנושאי עבודתה השונים של הרשות, התקשרויות, מכרזים, ייצוג הרשות בפורומים שונים), פעלה הלשכה המשפטית במהלך שנת 2009 במספר נושאים כדלקמן:

יוזמות חקיקה להגברת הבטיחות בדרכים

במהלך שנת 2009, לאחר דיון בהנהלת הרשות, הגישה הרשות לוועדת התיאום לתעבורה שבמשרד התחבורה מסמך ובו למעלה מעשרים הצעות לתיקוני תקנות וחקיקה שמטרתם להגביר את הבטיחות בדרכים.

בין היתר כללו ההצעות יוזמות בנושאים הבאים –

1. הסדרת נושא חובת חגירת חגורות בטיחות ברכבים פרטיים וביטול פטורים מחגירת חגורות בטיחות במוניות.
2. הפחתת אחוז האלכוהול המותר בדמם של נהגים עד גיל 24.
3. איסור שימוש במכשיר טלפון נייד ע"י הולכי רגל בכביש.
4. חובת נראות לפנסי אזהרה ברכבים גדולים או רכבים המהווים סיכון לזולת בדרך.
5. קביעת גיל מינימלי לנהיגת קלנועית.
6. תיקון התקנות בנוגע למקום ישיבתו של מלווה לנוהג חדש ולנוהג חדש שטרם מלאו לו 21 שנים ומסיע 2 נוסעים.
7. הסדרת נושא השילוט בנוגע לחובת חגירת חגורות בטיחות באוטובוסים ובמוניות. עד כה אושרו ע"י הוועדה 7 מבין היוזמות. הוועדה צפויה לדון במספר יוזמות נוספות בישיבתה הקרובה.

הכנת עמדת הרשות בהצעות חוק פרטיות ובתזכירי חוק ממשלתיים והשתתפות

בישיבות ועדות הכנסת

בכל הצעות חוק המגיעות מהכנסת מגבשת הלשכה המשפטית את עמדת הרשות, תוך היוועצות עם גורמי המקצוע הרלוונטיים. בעת הצורך מובאות העמדות לדיון בהנהלת הרשות.

במהלך שנת 2009 הוגשו 24 עמדות רשות בנושאים שונים.

נציג הלשכה המשפטית, יחד עם נציגים מן היחידות הרלוונטיות ברשות, משתתף בדיוני ועדות הכנסת ומשרדי הממשלה השונים בנושא הבטיחות בדרכים. הרשות מביעה את עמדתה המקצועית ככל הנדרש.

קיצור וייעול הליכי משפט בבתי משפט לתעבורה

הרעיון שעמד בבסיס כל היוזמות לקיצור וייעול הליכי משפט הוא: קיצור זמן ההמתנה בין

ביצוע העבירה לבין ביצוע העונש, מתוך הנחה כי רק לענישה המתבצעת בסמוך לביצוע העבירה יש השפעה על עובר העבירה.

לפיכך ננקטו מספר יוזמות:

1. תקצוב למינוי עשרה שופטי תעבורה

על פי המלצות וועדת שיינין, 2005, על מנת לקצר את זמן ההמתנה במשפטי תעבורה ולהתגבר על כמות תיקי התעבורה שהצטברו במאגרי בתי המשפט ובמשטרה ועל העומס ההולך וגדל, בסוף שנת 2006 הוחלט ע"י שר התחבורה והבטיחות בדרכים ושר המשפטים, כי הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים תעביר להנהלת בתי משפט תקציב של 10 מליון ₪ לשנה למשך 4 שנים למינוי 10 שופטי תעבורה נוספים. שמונה שופטים מונו למספר בתי משפט לתעבורה ושני שופטים מונו לבתי משפט מחוזיים (לטיפול בערעורים על תיקי תעבורה). מינוי השופטים הסתיים במחצית שנת 2008 ובמהלך שנת 2009 התבלו דיווחים בדבר התיקים שנסגרו ונפתחו בפילוח של בתי המשפט בשנים 2007-2009. בשנת 2010 צפויה הנהלת בתי המשפט להעביר לרשות נתונים שונים, אשר באמצעותם אגף המחקר ברשות יבדוק את התרומה שבתגבור מערך השפיטה לייעול ההליכים.

2. "תיקים אדומים"

פרוייקט שמטרתו היא לתת עדיפות לדיונים בעבירות חמורות שיש בהן לסכן חיי אדם ולהביא לסיום מהיר של הדיונים בעבירות אלה. המיזם הינו שיתוף פעולה של הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים, משטרת התנועה והנהלת בתי משפט. שר התחבורה והבטיחות בדרכים נתן חסותו על מיזם זה. פיילוט במיזם החל בחודש יולי 2009 בבית המשפט לתעבורה בירושלים וצפוי להמשיך במהלך שנת 2010. כל ההליך מתבצע בליווי מחקרי של אגף המחקר ברשות.

התקנת תקנות מכח סעיף 35 לחוק הרשות

סעיף 35 לחוק הרשות מסמיך את שר התחבורה והבטיחות בדרכים, בהסכמת שר המשפטים, לקבוע בתקנות רשימה של גופים שיעבירו למרכז המידע והמחקר של הרשות את פרטי המידע שברשותם.

במהלך שנת 2009 החלה הלשכה המשפטית, בשיתוף עם אגף המידע, בניסוח טיוטת התקנות מכח סעיף זה.

בתחום פניות הציבור:

בשנת 2009 היתה אחראית מנהלת התחום לפעילויות העיקריות כדלקמן:

1. פניות הציבור

טיפול בפניות ובתלונות המתקבלות מהציבור הרחב שנוגעות לבטיחות בדרכים ולפעילות הרשות. תחום פניות הציבור משמש ערוץ עיקרי לקשר בין הציבור לבין הרשות, אשר דרכו זורמים המסרים שמבקש הציבור להביא לידיעת הרשות מחד, וכאמצעי נוסף להעלאת מודעות הציבור לנושא הבטיחות בדרכים ולפעילות הרשות בתחומים השונים הקשורים לבטיחות בדרכים מאידך. התשובות הניתנות לפונים מתבססות על מקורות ידע מקצועי ברשות ומחוצה לה, בהתאם לנושא הפנייה. הפונים אל הרשות הם בעיקר אזרחים פרטיים, ארגונים וגופים שונים. הפניה נעשית באמצעים שונים (דואר, פקס, טלפון ודוא"ל).

בשנת 2009 טופלו 948 פניות ציבור. לא כולל פניות טלפוניות.

בנוסף, במסגרת פניות הציבור מרוכז הטיפול בשאלות הנוגעות לפעילות הרשות, המועברות מהכנסת ללשכת שר התחבורה והבטיחות בדרכים ומגורמים ממלכתיים אחרים.

דין וחשבון שנתי מתוקף חוק חופש המידע לשנת 2008

דו"ח זה פורסם מתוקף חוק חופש המידע התשנ"ח-1998 ועל פי התקנות לחוק ומציג את הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים, את יחידותיה, המבנה הארגוני, תוכניות העבודה, תקציב הרשות והוצאותיה, פעילות המשרד בשנה החולפת והנוכחית ודיווח על הפעלת חוק חופש המידע ברשות.

דו"ח זה הוגש למשרדי הממשלה השונים, לגנזך המדינה, ספריית הכנסת, בית הספרים הלאומי- והאוניברסיטאי ולספריות ציבוריות ברשויות המקומיות. כמו כן, הדוח פורסם באתר האינטרנט של הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים כמתבקש מהתקנות.

ידיעון מקצועי בבטיחות בדרכים

ידיעון הרשות מהווה פלטפורמת מידע על העשייה הרבה של יחידות הרשות ומאפשר לכלל העוסקים בבטיחות בדרכים להתעדכן, להעמיק מקצועית ולשמור על קשר רציף עם הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים.

הידיעון מופץ לשותפי העבודה של הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים.

בשנת 2009 פורסמו שלושה ידיעונים.

חטיבת האוכלוסיות

חטיבת אוכלוסיות ברשות הלאומית לבטיחות בדרכים אמונה על בניית תוכניות התערבות ופיתוח כלים לכל אחת מקבוצות הסיכון. התכניות פועלות במסגרות בקהילה, במשפחה, במקומות העבודה ובמערכת החינוך בכל שכבות הגיל מגן עד אוניברסיטה על פי תכניות לימודים מוסדרות. טיפול בקבוצות אלו המעורבות במרבית תאונות הדרכים בישראל, יביא לירידה בתאונות דרכים ובמספר הנפגעים.

בחיבה שלושה אגפים:

אגף מגזרים – מתכן ומיישם תוכניות התערבות לאוכלוסיות ייחודיות, המעורבות בתאונות דרכים יותר ממשקלן היחסי באוכלוסייה, ואוכלוסיות הדורשות התייחסות ייחודית, בהן: המגזר הלא יהודי, המגזר החרדי ואוכלוסיית הקשישים בישראל.

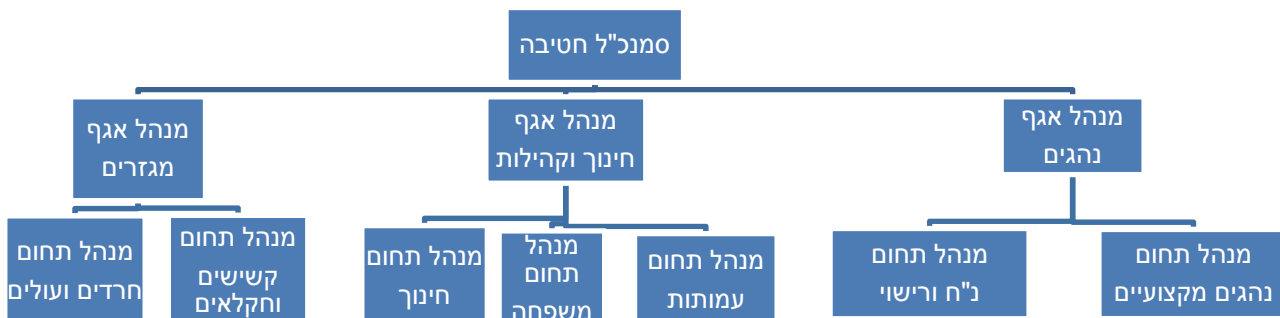
אגף חינוך וקהילה – מתכנן ומיישם תוכניות התערבות לארגונים בקהילה, מפעיל תוכניות לילדים והורים בתחום של בטיחות ילדים, עוסק בבטיחות במקומות עבודה חברות וארגונים ומקדם ומפקח על החינוך לבטיחות בדרכים במערכת החינוך בכל שכבות הגיל מגן עד אוניברסיטה על פי תכניות לימודים מוסדרות.

אגף נהגים – מתכנן ומיישם תוכניות התערבות לנהגים בדגש: נהגים צעירים וחדשים, נהגים מועדים, נהגים מקצועיים (משאיות ואוטובוסים) וציי רכב, ונהגים על רכב דו גלגלי.

יעוד:

שינוי תרבות הנהיגה והשימוש בדרך בישראל, לשימוש אחראי, סובלני ומכבד את חוקי התנועה. הרחבת מעגל המשתתפים ומעגל לוקחי האחריות בתחום הבטיחות בדרכים, בקרב האוכלוסייה במדינת ישראל.

מבנה ארגוני:

הדרכת חברות תובלה והיסעים בשיתוף מועצת המובילים-

"נוהגים אחרת בתובלה"

תוכנית "נוהגים אחרת בתובלה" הינה מיזם משותף לרשות הלאומית לבטיחות בדרכים ומועצת המסיעים והמובילים (כגוף יציג). באמצעות פיילוט בקרב 100 חברות תובלה, אנו מבקשים ליצור ערנות ומחויבות להטמעת אקלים בטיחות תעבורתי, במגמה לצמצם את מעורבותן הגבוהה של משאיות בת.ד. אוכלוסיית היעד בתוכנית הוגדרה כך:

- 100 מנהלי חברות תובלה. הדרכה בהיקף של 24 שעות. תכנים עיקריים: אחריות והשפעה אישית. מיומנויות ניהול. בטיחות בהיבט כלכלי.
- 100 קציני בטיחות. הדרכה בהיקף של 24 שעות. תכנים עיקריים: תפיסה עצמית מקצועית. בטיחות בנהיגה. אחריות והשפעה.
- 2000 נהגים - הדרכה בהיקף של 16 שעות. תכנים עיקריים: אחריות ומחויבות לבטיחות, ניתוח תרחישים, העצמת הנהג.

עיקרה של התוכנית:

הקניית כלים לדרג הניהולי והתפעולי, באמצעות סדנאות, הרצאות ותהליך ליווי אישי של המנהל בשטח - **tailor made** - על-פי צרכים. בהתאמה, סדנאות הנהגים כוללות ניתוח תרחישי תאונות דרכים, שינוי הרגלי התנהגות בכביש ויצירת סביבת עבודה איכותית ובטוחה. הרציונל שעומד בבסיס התוכנית הוא מעורבות אישית של מנהלים המחויבים לבטיחות, התוכנית מהווה חוליה מרכזית בפעילות חטיבת אוכלוסיות, תחום נהגים מקצועיים, ברשות הלאומית - המכוונת על בסיס המלצות "ועדת סגיס" לענף התובלה.

אוכלוסיית היעד: מנהלי חברות תובלה, קציני בטיחות בתעבורה, נהגים

מטרות: הטמעת אקלים בטיחות בחברות. באמצעות:

- 1 יצירת אחריות אישית לשינוי (מנהלים, ק.בטיחות, ונהגים)
2. תוכנית הדרכה ממוקדת והטמעת תקן איכות ובטיחות 9301.
3. תפיסת הבטיחות כחלק אינטגרלי חשוב וכלכלי בניהול חברת תובלה.

פעילות החטיבה במהלך 2009:

במהלך שנת 2009 התקיימו 644 ימי השתלמות, ל- 220 נהגים, 35 קציני בטיחות בתעבורה ו- 33 מנהלים.

מוביל בטוח

מעורבותן הגבוהה של משאיות בתאונות דרכים בכלל ובתאונות קטלניות בפרט (כ- 16% (18%) יצרה צורך לפעילות משולבת רב-גורמית להגברת הבטיחות בקרב נהגי משאיות, במיקוד משאיות כבדות.

התוכנית "מוביל בטוח" היא פעילות הפונה לנהגי המשאיות ופועלת בשני צירים: ציר בקרה/אכיפה: פעילות משותפת של ניידות הבטיחות, מפקחי גף קציני בטיחות ואגף מטענים, יחד עם משטרת התנועה, שנערכת באזורי ריכוז משאיות (לדוגמה, נמלים) ובודקת את תקינות הרכב ותקפות הרישיונות השונים הנדרשים. לדוגמה: בפעילות שנערכה בחודשים מאי-יוני 2009 נבדקו 2,227 משאיות. ב-250 משאיות נתגלו כשלים שחייבו תיקון מייד. בנוסף, נמצא כי ב-21.1% מהמשאיות היה לפחות צמיג אחד פגום.

ציר הסברה: באמצעות עמדות הסברה/רענון אשר פועלות בצמוד לניידות הבטיחות, נהגי משאיות שרכבם נבדק מוזמנים לחתום על כתב התחייבות לנהיגה בטוחה ומתבקשים להדביק על גב המשאית את מדבקת "מוביל בטוח", כביטוי סמלי למחויבותם. הפעילות ההסברתית נועדה לרתום את נהגי המשאיות לקחת אחריות ולהוות דוגמה אישית כנהגים מקצועיים, לנהיגה בטוחה ואיכותית. התוכנית מלווה בקמפיין תקשורתי שפונה לנהגי המשאיות ללקיחת אחריות בכל הקשור לנהיגה מקצועית, טעינה ופריקה ושעות עבודה ומנוחה. הקמפיין פונה גם למשתמשי הדרך האחרים, על מנת שיכירו את הקשיים עימם מתמודד נהג המשאית - דוגמת שטחים מתים ומרחקי עצירה.

אוכלוסיית יעד: נהגי משא כבד, מנהלי חברות וקציני בטיחות.

מטרות: חיזוק הבטיחות בקרב נהגי משאיות

פעילות החטיבה במהלך 2009:

1. פעילות הסברתית ליצירת מודעות לבטיחות ולקיחת אחריות לבטיחות.
2. פעילות אכיפתית באמצעות ניידות הבטיחות של משרד התחבורה ומשטרת התנועה.
3. מאמץ מתואם של גופי האכיפה, בקרה והסברה (ניידות, מתנ"א, ק.בטיחות, אגף מטענים, הרשות הלאומית).
4. יצירת הד תקשורתי באמצעות קמפיין תשדירים ברדיו.

מנהיג דרך

מעורבותן הגבוהה של אוטובוסים בת.ד. חמורות בשנת 2008, לאלף כלי רכב ולנסועה ממוצעת (אוטובוסים מהווים 0.6% ממצבת כלי הרכב בלבד ומעורבים בת.ד. קטלניות בשיעור של 13%) מחייבת את כל הגורמים הרלוונטים בהמשך פעולות התערבות ומניעה. חטיבת אוכלוסיות / תחום נהגים מקצועיים הובילה פעילות משולבת -רב- גורמית - במהלך חודש אוקטובר, וראשית נובמבר 2009 להגברת הבטיחות בקרב נהגי אוטובוס, תחת הכותרת "מנהיג דרך".

התוכנית "מנהיג דרך" היא פעילות הפונה לנהגי האוטובוסים ופועלת בשני צירים:

ציר בקרה/אכיפה: פעילות משותפת של ניידות הבטיחות ומפקחי גף קציני בטיחות, יחד עם משטרת התנועה, ובודקת את תקינות הרכב ותקפות הרישיונות השונים הנדרשים. לדוגמה: בפעילות שנערכה בחודשים אוקטובר - נובמבר 2009 נבדקו 1110 אוטובוסים ואוטובוסים זעירים. 43 אוטובוסים (3.8%) נמצאו עם ליקוי המחייב תיקון (הורדה מהכביש). ב 514 מהאוטובוסים (46.3%) נמצאו ליקויים זעירים. **ציר הסברה:** באמצעות עמדות הסברה/רענון אשר פועלות בצמוד לניידות הבטיחות, נהגי האוטובוסים שרכבם נבדק מוזמנים לחתום על כתב התחייבות לנהיגה בטוחה ומתבקשים להדביק על גבי האוטובוס את מדבקת "מנהיג דרך", כביטוי סמלי למחויבותם. הפעילות ההסברתית נועדה לרתום את נהגי האוטובוסים לקחת אחריות שמסיעים נוסעים רבים וכנוהגים ברכב גדול במיוחד, לנהיגה בטוחה ואיכותית. התוכנית מלווה בקמפיין תקשורתי שפונה לנהגי האוטובוסים ללקיחת אחריות בכל הקשור לנהיגה מקצועית, ושעות עבודה ומנוחה. הקמפיין פונה גם למשתמשי הדרך האחרים, על מנת שיכירו את הקשיים עימם מתמודד נהג האוטובוס- דוגמת שטחים מתים ומרחקי עצירה.

אוכלוסיית יעד: נהגי אוטובוסים, מנהלי חברות וקציני בטיחות.

מטרות: חיזוק הבטיחות בקרב נהגי אוטובוסים .

פעילות החטיבה במהלך 2009:

1. פעילות הסברתית ליצירת מודעות לבטיחות ולקיחת אחריות לבטיחות.
2. פעילות אכיפתית באמצעות ניידות הבטיחות של משרד התחבורה ומשטרת התנועה.
3. מאמץ מתואם של גופי האכיפה, בקרה והסברה (ניידות, מתנ"א, ק.בטיחות, הרשות הלאומית).
4. יצירת הד תקשורת באמצעות קמפיין תשדירים ברדיו.

גופי בקרה – משרד התחבורה

הרשות הלאומית לבטיחות מתקצבת פעילות גופי הפיקוח של משרד התחבורה המבצעים בקרות באמצעות – ניידות הבטיחות (תקינות /משקלים), מפקחי אגף מטענים (פיקוח על חוק שירותי הובלה), מפקחי גף קציני בטיחות (פיקוח על פעילות קציני הבטיחות בכפוף ל פרק י לתקנות). הרשות הלאומית מגדירה תפוקות לגופים אלה המהווים אמצעי חשוב לחיזוק הבטיחות בדרכים.

אוכלוסיית היעד למשימה זו הם: גף ניידות (אגף הרכב), גף קציני בטיחות (אגף הרישוי) ואגף מטענים.

מטרות:

חיזוק הבטיחות בקרב חברות ונהגים באמצעות :

1. בדיקות תקינות רכב ומשקל מירבי מותר
2. פיקוח על חוק שירותי מוביל. (רישוי, הדרכה הובלת חומ"ס)
3. פיקוח על עבודת קציני הבטיחות, הכשרתם והעשרתם.

פעילות החטיבה במהלך 2009:

1. ביצוע תפוקות גופי בקרה בפועל – ניידות – 36286 בדיקות רכב, 31857 שקילות כלי רכב קציני בטיחות - 1457 פעולות פיקוח והדרכות במפעלים, שירותי הובלה – 2402 משרדים.
2. מעקב אחרי עמידה בתפוקות – לרבות דו"ח חצי שנתי על פי חוק הרשות.
3. אפיון ותחילת עבודה על מערכת מיחשובית לסנכרון עבודת גופי הבקרה.

פעילות המשך לשנת 2010:

- הוגדרו תפוקות לגופי הבקרה – ניידות – 45000 בדיקות, קציני בטיחות – 1200 מפעלים, שירותי הובלה – 2300 ביקורים במשרדים.
- מעקב אחרי עמידה בתפוקות – לרבות דו"ח חצי שנתי על פי חוק הרשות.
- סיום עבודת הכנת מערכת מיחשובית לסנכרון עבודת גופי הבקרה.

קורס לממונים על הסעות ברשויות המקומיות

בשיתוף מרכז שלטון מקומי

חיזוק תחום הסעות תלמידים במסגרת הרשויות המקומיות באמצעות הכשרת כוח אדם הממונה על הסעות ברשויות המקומיות.

הפעילות יועדה לאוכלוסיית הבאה:

124 איש מרשויות מקומיות שונות ברחבי הארץ, ממונים על הסעות (5 קורסים) המוכשרים לראשונה, בקורס ארוך ומקיף (120 שעות), ולא באמצעות למידה עצמית OJT. הקורס כלל 17 מפגשים עם עבודת גמר. תכנים נבחרים: תפיסת תפקיד ממונה הסעות, חוק חינוך מיוחד, תכנון קווי נסיעה, סוגיות בטיחות בהסעה, מרכז משרד החינוך, מצבי סיכון ומניעתם.

מטרות:

1. הדרכת ממונים על ההסעות בכל ההיבטים החוקיים והתפקודיים.
2. תמיכה בהבניית תפקיד ממונה על ההיסעים.
3. יצירת מחויבות ועירנות בקרב ממונים וחיזוק הבקורות על תחום הסעות תלמידים ברשויות המקומיות.

פעילות החטיבה במהלך 2009:

בשנת 2009 יצאו לפועל 5 קורסים קורס בתל אביב, קורס במרכז, קורס בצפון, קורס הירושלים וקורס נוסף בדרום. סה"כ הוכשרו בקורסים אלה 124 ממונים על הסעות, מרשויות מקומיות שונות.

ערכת הדרכה לקציני בטיחות

קיים פער במציאות בין הגדרות החוק (פרק י לתקנות התעבורה), לבין מעמדו תפקודו ועצמאותו של קצין הבטיחות. פער זה נובע ממספר גורמים שבהם – הזיקה בינו לבין מעסיקו וכן הכשרתו המקצועית והאמצעים העומדים לרשותו. הערכה נועדה לתת מענה ראשוני לפער זה, ולתת כלים מקצועיים בידי קצין הבטיחות בארגון להדריך ולכוון את הבטיחות בארגון.

אוכלוסיית היעד לפעילות זו היא 3000 קציני בטיחות מפעליים ועצמאיים ומנהלי תחבורה/רכב המבקשים להעביר הדרכות פנימיות.

מטרות:

1. חיזוק תפיסת תפקיד ויכולת מקצועית של קצין הבטיחות.
2. מתן כלים מיידיים לקצין הבטיחות בעזרתם יוכל להעביר השתלמויות פנים מפעליות.
3. הבניית "ספריה מקצועית" – מוצרי מדף ללקוחות הרשות.

פעילות החטיבה במהלך 2009:

סיום כתיבת ערכת הדרכה ל 2500 קציני בטיחות והפקתן, הערכה כוללת הדרכה בחמישה נושאים והם:

קשב והיסח דעת בנהיגה

מהירות

שטחים מתים והולכי רגל

עייפות ונהיגה

צומת וכללי מתן זכות קדימה

בערכה חוברת הדרכה המספקת רקע וידע חשוב בכל נושא ותקליטור ובו מצגת הדרכה המשלבת סרטונים והסברים.

הועדה לבחינת מעמד קצין הבטיחות בתעבורה

ביום 26.1.09 מינה המנהל הכללי של משרד התחבורה והבטיחות ועדה לבחינת מעמד קציני הבטיחות. במסגרת כתב המינוי התבקשה הועדה לבחון את כלל ההיבטים הקשורים להסדרת מעמדם של קציני הבטיחות ובכלל זה, את הצורך בקיומם, תפקידיהם, סמכויותיהם אופן העסקתם ועוד.

חברי הועדה – ג'קי לוי – יו"ר, עו"ד שרית זוכוביצקי אורי, אבישי מיכאלי, יוסי ניזרי - משרד התחבורה והבטיחות, מאיר אלרם - הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים, סנ'צ נועם בגינסקי – משטרת ישראל, קיימו מספר רב של ישיבות במסגרתן בחנו הסדרים קיימים דומים בתחומים דומים, נהלי בטיחות וחקיקה. כמו כן ערכה הועדה ביקורים במשרדי קציני בטיחות ובמפעלים על מנת לעמוד מקרוב וללמוד את הבעיות בתחום ופתרונות

אפשריים. הועדה גיבשה רשימה של נושאים הטעונים בחינה אשר הוצגה לגורמים הרלוונטיים המייצגים את קציני הבטיחות וכן למפעלים השונים עליהם מוטלת החובה להעסיק קצין בטיחות, על מנת שיציגו עמדתם בעניינם בפניה. הועדה שמעה את העמדות השונות וגיבשה הצעה מעשית שאף היא הוצגה לגורמים הרלוונטיים לצורך קבלת התייחסותם.

פעילות המשך ל 2010

גיבוש המלצות סופיות, סיום עבודת הועדה והצגת ההמלצות.

השתלמויות מורי נהיגה

שיטת הוראת הנהיגה בישראל לא עברה שינוי מהותי מאז קום המדינה. על-פי המצב השורר היום, אין שילוב מובנה בין הלימוד העיוני, שאותו מקבל כל תלמיד באמצעיו שלו - לבין לימוד נהיגה מעשי.

לימוד החומר העיוני נתפס על-ידי מרבית התלמידים, ולעיתים גם על ידי המורים, כמטלת שינון ולא ככלי להבנה לעומק של פעולות הנהיגה. זאת ועוד: כיום הלימוד העיוני על-ידי התלמידים כלל לא מקנה ערכי נהיגה, מיומנות או תובנה.

מרבית בתי הספר, במתכונתם היום, לא מהווים מסגרת המפקחת על רמת הלימוד ועל תהליך הלימוד ברוב המקרים אין בבתי ספר לנהיגה מסגרת ללמידה ולהחלפת מידע בין מורים, ואין שילוב של מערכות טכנולוגיות בנושא לימוד נהיגה (דו"ח מל"ן, 2007).

אוכלוסיית יעד: מורים לנהיגה ותלמידים בתהליך הוצאת הרישיון.

מטרות: שיפור רמת הוראת הנהיגה בישראל באמצעות:

1. קשירת נושא הוראת הנהיגה למודעות לבטיחות בדרכים.
2. שילוב תכנים מעשיים ועיוניים בהוראת הנהיגה.
3. שדרוג ענף הוראת הנהיגה בישראל ומתן כלים מקצועיים ומעשיים.

פעילות החטיבה במהלך 2009:

- בעקבות המלצת הועדה הציבורית שחברו בה הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים, משרד התחבורה, ארגון מורי הנהיגה ונציגי ציבור, הוגש תזכיר חוק אשר מקדם הקמת מרכזי לימוד לנהיגה.
- הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים, בשיתוף משרד התחבורה וארגון מורי הנהיגה, הובילה הכשרה של 4000 מורי הנהיגה בארץ, במהלך שנת 2009, הוקם מוקד הרשמה למורי הנהיגה והתקיימו בפועל 615 ימי הכשרה (205 קורסים בני 3 ימים) בחמישה מוקדים ברחבי הארץ.

- ההשתלמות כללה תוכנית הדרכה למורי הנהיגה בנושא החלק העיוני של הוראת הנהיגה ותוכנית העצמה למורי הנהיגה.
- הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים הפיקה מצגת הוראה חדשה ללימוד החלק העיוני של הנהיגה במסגרת בתי ספר לנהיגה.
- במסגרת ההשתלמויות התקבלו דגשים, הערות ותיקונים לחומרים החדשים במטרה שאלה יהיו מותאמים ככל שניתן לשטח ולניסיון שהצטבר בו. בשנת 2010 תפיק הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים את החומרים לרבות מצגת ההוראה על פי ההערות שניתנו.

מל"ן – מרכזי לימוד נהיגה

עקב מעורבות גדולת היקף של הנהגים הצעירים בתאונות דרכים והימצאות לקויים וחולשות בנושא הוראת הנהיגה בישראל, הוחלט על שינוי בנושא הוראת הנהיגה. לשם כך, בשנת 2006 נעשה פיילוט בכפר סבא בו הוקם מל"ן לדוגמא. המטרה הייתה לדמות מרכז לימוד נהיגה בו משולבים התכנים העיוניים לתכנים המעשיים של הכשרת הנהג. תוצאות הפיילוט היו חיוביות למדי ובעקבות כך, הוחלט על קידום מהלך להקמת מל"נים ברחבי הארץ כפרויקט לאומי משותף של אגף הרישוי ושל הרשות הלאומית לבטיחות הדרכים ובתמיכה מלאה של ארגון מורי הנהיגה.

מטרות: לשלב בין הלימוד המעשי לבין הלימוד העיוני בעזרת טכנולוגיות לימוד עדכניות. ליצור סטנדרטים ונורמות אחידות בלימוד הנהיגה המעשי ועיוני.

פעילות החטיבה במהלך 2009:

1. ליווי תהליך החקיקה.
2. ריכוז הועדה הציבורית.
3. בניית מערך השתלמות בנושא הוראת החלק העיוני במל"ן, הדרכת 947 מורי נהיגה במהלך שנת 2009, במסגרת 98 ימי השתלמות.
4. בניית הדרכה לבוחנים, ליצירת התאמה בין מורי הנהיגה לבוחנים, והדרכת 165 בוחנים.
5. השתלמות לכל עובדי אגף הרישוי במשרד התחבורה בנושא המל"ן.

רנ"מ – רישיון נהיגה מדורג

מדינות מתקדמות רבות בעולם, כגון אוסטרליה, מדינות במערב אירופה, ארה"ב ועוד, החלו להכשיר נהגים חדשים בתהליך הדרגתי, שבמהלכו המבקש להוציא רישיון חייב לעבור מספר שלבים עד לקבלת הרישיון, ולאחר מכן עד ליציאה לכביש לנהיגה עצמאית.

הרעיון התקבל בעקבות ניתוח נתונים שמצביעים על כך שלאחר תום תקופת הליווי של הנהג הצעיר, שיעור תאונות דרכים הנגרמות כתוצאה מנהיגה של נהג צעיר עולה באופן משמעותי. בבסיס התוכנית ההנחה כי על הנהג החדש לנהוג בליווי של נהג מנוסה מינימום שישה חודשים, כאשר במהלך תקופה זו על המלווה לתרום לו מהניסיון שלו כנהג מנוסה. באמצעות חניכה צמודה זו, של המלווה, הנהג החדש צובר ניסיון וביטחון על הכביש. (Shinar 2005, טאובמן, 2006)

אוכלוסיית יעד: נהג חדש עד גיל 24 והמלווה של הנהג החדש.

מטרה: הורדת שיעור מעורבותם של נהגים צעירים בתאונות דרכים ע"י מתן רישיון נהיגה באופן הדרגתי.

פעילות החטיבה במהלך 2009:

1. הקמה וניהול של הועדה הציבורית בראשות חזי יצחקי ובה חברים הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים, משרד התחבורה, ארגון מורים לנהיגה, משרד החינוך, עמותת "אור ירוק" ונציגי ציבור.
2. ליווי מהלך חקיקתי שיסדיר גם בישראל את רישיון הנהיגה המדורג. בתחילת שנת 2009 הוגש תזכיר חוק ע"י משרד התחבורה.
3. הפקת חוברת לליווי ובה מרוכזת התורה סביב הליווי.
4. בניית תוכנית הדרכה למורי הנהיגה, כדי שיוכלו להדריך באמצעותה את התא המשפחתי לקראת הליווי.
5. בניית מערך השתלמויות ל 1500 מורי נהיגה להכשירם לקראת ההדרכה בתא המשפחתי. בשנת 2009 השתתפו בהשתלמויות אלו 995 מורים, ב 54 ימי השתלמות.
6. הפקה של ארבעה סרטוני הדרכה המדגישים את תפקיד המלווה בנהיגה במצבים שונים.

הפקת ערכת הדרכה לנהג הצעיר

בישראל, כמו גם במדינות אחרות בעולם, נהגים צעירים מעורבים בתאונות דרכים יותר מכל קבוצה אחרת באוכלוסיה .

על מנת לתת מענה לתופעה הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים פיתחה ערכת הדרכה אשר תשמש את אנשי המקצוע אשר עובדים עם נהגים צעירים.

מטרת הערכה:

הגברת מודעות נהגים צעירים בנושא בטיחות בדרכים.

הנעת נהגים הצעירים למען נהיגה בטוחה.

מתן כלים להתמודדות עם נושא בטיחות בדרכים.

אוכלוסיית יעד:

אנשי מקצוע העובדים עם נהגים צעירים. המסגרות המרכזיות: עובדי הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים, תנועות נוער, בתי ספר (כיתות י"א ו"ב), מועדונים, מתנ"סים, מוסדות דת.

פעילות החטיבה במהלך 2009:

התחלת פיתוח ערכת הדרכה לנהגים חדשים

פעילות המשך במהלך 2010:

1. המשך פיתוח ערכת הדרכה לנהגים חדשים, הפקתה והטמעתה.
2. פיתוח ערכת הדרכה להורי נהגים צעירים, כהרחבה לפרק מעורבות הורים בערכה לנהגים צעירים לשם חיזוק מעמד ההורים בנושא בטיחות בדרכים בדגש נהגים צעירים וגיוס ההורים כמובילי שינוי בהטמעת תהליכי בטיחות בדרכים באורח החיים המשפחתי בדגש הנהג הצעיר.

פעילות לצעירים בערב הסילבסטר בדגש נהיגה ואלכוהול

נהיגתם של הצעירים נוטה להיות מוכוונת ריגושים. תכליתה היא לנסות לבחון את גבול היכולת של הרכב ושל הנהג. נהיגה זו מאופיינת בדרך-כלל בהעזה ובנטילת סיכונים מסוגים שונים. חלק משמעותי מנטילת הסיכונים מתבטא אצל נהגים צעירים לנהוג תחת השפעת אלכוהול, הנהגים הצעירים סובלים מחוסר מודעות מספקת לכך שאלכוהול ונהיגה הם שילוב קטלני.

בכל רמות ריכוז אלכוהול בדם עלולים נהגים בקבוצות הגיל הצעירות 17 עד 24 להיות מעורבים בתאונות דרכים יותר מאשר נהגים מעל גיל 24. זאת בעיקר בגלל ההצלבה של חוסר הפנמה לגבי השפעות האלכוהול, יחד עם שאר מאפייני נהיגת הצעירים שהוזכרו לעיל. ערב השנה האזרחית מהווה נקודת תורפה והוא מאפיין בבילוי של צעירים המלווה גם בשתיית אלכוהול.

מטרות:

העלאת המודעות בקרב צעירים לסכנה שבנהיגה תחת השפעת האלכוהול. מתן כלים להגעה בטוחה לבילוי וממנו הביתה בשלום.

פעילות החטיבה במהלך 2009:

שתוף פעולה עם ערוץ הסטודנטים במסגרתו עלה הקמפיין של הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים בנושא נהיגת צעירים ובדגש אלכוהול בקמפוסים ברחבי הארץ. שתוף פעולה עם מערכת החינוך נכתב מערך הדרכה בנושא מהירות ואלכוהול המערך הופץ למערכת החינוך הפורמלית והבלתי פורמלית בנושא.

שתוף פעולה עם ערוץ ביפ בהפקת תוכנית מיוחדת לערב הסילבסטר החל מ 22:00 – ועד 01:00 אחר חצות. התוכנית הועברה בשידור חי מאוטובוס שנסע ברחובות ת"א, ובו התארחו אומנים מהשורה הראשונה וצעירים בסימן "אם שותים לא נוהגים". ערוץ ביפ מבקש לקיים פעילות ערכית, כערוץ טלוויזיה שפונה בעיקר לצעירים ולהציג אמירה חינוכית לנוער ולצעירים בנושא בטיחות בדרכים לעידוד המסר בקרב הצעירים והנוער. במסגרת התוכנית הופנו החוגגים להשתמש בקווי הלילה שמפעיל משרד התחבורה, התוכנית קווי לילה מבקשת לתת מענה לבני נוער ולצעירים, ולאפשר להם לחזור לאחר בילוי לילי בתחבורה ציבורית העומדת לרשותם. שיתוף פעולה עם איגוד המוניות בו ניתנו 15% הנחה בתעריפי כל הנסיעות שהתבצעו בליל הסילבסטר, במטרה לאפשר אלטרנטיבה לנהיגה לאחר המסיבות המקובלות ביום זה ובמטרה להתמודד עם נושא הנהיגה תחת השפעת אלכוהול.

בניית תוכנית הכשרה חדשה לרוכב הדו גלגלי

שיטת הוראת הרכיבה בישראל לא עברה שינוי מהותי שנים רבות. ניכר כי הרוכבים החדשים לא מקבלים הנחייה מספקת בעיקר בכל הקשור להשתלבות בתנועה ונראה כי היעדר הכשרה מספקת היא אחת הסיבות למעורבות היתר של אופנועים בתאונות דרכים, חלק גדול מהן תאונות עצמיות, המתרחשות בהתנגשות עם עצם דומם או באיבוד שליטה. הרשות הלאומית יחד עם אגף הרישוי מובילה מהלך של שינוי השיטה וזאת ע"י עבודה של וועדת מומחים של הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים, הכוללת את רשות הרישוי במשרד התחבורה, מורים לנהיגת אופנועים, מועדון האופנועים הישראלי ומומחה מתחום לימוד רכיבה מתקדמת.

פעילות החטיבה במהלך 2009:

כתיבת נושאי הלימוד הנדרשים בתחום הדו גלגלי מנועי ו פירוט תחומי הלימוד העיוניים והמעשיים.

פעילות המשך במהלך 2010:

1. הגשת דוח המלצות לאגף הרישוי במשרד התחבורה.
2. כתיבת מערכי שיעור לקורס מורי נהיגה לאופנועים
3. התאמת חומר הלימוד ללימוד משולב במל"ן.
4. הכשרת מורי הנהיגה עיונית ומעשית לשיטה החדשה.
5. הכשרת הבוחנים לבחינה ע"פ התכנים של השיטה החדשה

תוכנית הסברתית מלווה לערכת דו גלגלי

רוכבי האופנועים מעורבים בתאונות דרכים הרבה מעבר לשיעורם באוכלוסייה, הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים הפיקה ערכה ובה חוברת הדרכה ו ארבעה סרטוני הדרכה העוסקים בדגשים מרכזיים ברכיבה. מטרת הערכה היא לתת כלים בידם של רוכבי האופנוע להיות מודעים לסכנות שבדרך ולאמץ לעצמם רכיבה מודעת, כל זאת תחת תפיסת הרכיבה – אל תופתע, אל תפתיע.

אוכלוסיית היעד: כלל הרוכבים בישראל בדגש רוכבים חדשים וצעירים.

מטרות: הפחתת היפגעות רוכבי הדו גלגלי באמצעות מתן ערכה עם הסברים הן כתובים והן המועברים באמצעות מולטימדיה שינחו אותם כיצד להימנע מהיפגעות וכיצד לנהוג נכון יותר.

פעילות החטיבה במהלך 2009:

הפקת הערכה והפצתה באמצעות מערכת החינוך, משרדי הרישוי ואתר האינטרנט הפקה של תשדיר בנושא היפגעות רוכבי אופנוע ובהתאם לעיקרון הערכה "אל תפתיע, אל תופתע"

תוכנית החירום למגזר הלא יהודי

המגזר הלא יהודי בישראל מאופיין במעורבות גדולה בתאונות דרכים, הרבה מעבר למשקלו היחסי באוכלוסייה בישראל, הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים במטרה לצמצם היפגעות זו יצאה בתוכנית חירום למגזר הלא יהודי, תוכנית זו מרוכבת משלושה נדבכים מרכזיים והם: טיפול בתשתיות לקויות ביישובים במגזר הלא יהודי בדגש סביבת בית הספר וגני הילדים. ביצוע הדרכות מקיפות לאוכלוסייה הרחבה (הורים וילדים) ולבעלי מקצוע בקהילה במטרה שאלה ימשיכו ויחזקו את המסרים במגע שלהם עם האוכלוסייה הרחבה (אנשי דת, אחיות טיפות חלב, אנשי חינוך).

קיום מערך הסברה נרחב במגזר הלא יהודי בדגשים המתאימים לאוכלוסייה – תאונות חצר, חגירה ועוד.

מטרות: הפחתת ההיפגעות של המגזר הלא יהודי ומעורבותו בתאונות דרכים

פעילות החטיבה במהלך 2009:

תשתיות: מנהלי הבטיחות האזוריים של הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים איתרו מוקדים בתוך היישובים בדגש סביבות מוסדות חינוך שנדרש בהם טיפול, באמצעות מינהל יבשה במשרד התחבורה החלו עבודות בלמעלה מ-100 יישובים.

הדרכה: במהלך שנת הפעילות התקיימו למעלה מ-350 הדרכות ברחבי הארץ לאמהות, אחיות טיפות חלב, הדרכות במסגדים, בקופות החולים ובמוסדות חינוך ביישובים ערביים בישראל, בהדרכות אלו השתתפו 13,500 הורים ונציגי קהילות

במהלך השנה התקיימו 33 הדרכות לאנשי מקצוע, בהם לקחו חלק כ-650 אנשי מקצוע. הופקו 202 מיצגים בנושא התקני ריסון ורכיבה בטוחה, המיצגים כוללים מושבי בטיחות על פי גיל וכלים להדרכת המשפחה, המיצגים הותקנו ב-202 טיפות חלב ובתי חולים. הסברה: במהלך השנה הועברו מסרי של בטיחות בנושא עבירות תנועה, חגירת חוגרות ועוד.

תוכנית התערבות במגזר הבדואי בדרום בנושא תאונות חצר

הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים הגדירה את האוכלוסייה הבדואית בדרום הארץ כקבוצת סיכון, וזאת בשל מעורבות היתר של אוכלוסייה זו בתאונות דרכים בכלל ותאונות חצר בפרט. שנת 2008 הסתיימה במותם של 10 ילדים בתאונות חצר, מרביתם פעוטות במגזר הלא יהודי, 7 מהם מהמגזר הבדואי בדרום. תאונות החצר מתרחשות בחצר הבית, בדרך-כלל על-ידי אחד מבני הבית, בני המשפחה הקרובים או מעגל החברים הקרוב - עובדה שמגדילה את עוצמת האסון והכאב. הנפגעים הם הילדים, במרבית המקרים בגילאים צעירים מאוד.

הרשות הלאומית יצאה לתוכנית התערבות, ראשונה מסוגה בישראל. במסגרת התוכנית בוצעה הדרכה ב-17,800 בתי אב במגזר הבדואי, במטרה להעלות את מודעות המשפחה לתאונות חצר, מתן המלצות וכלים להתמודדות עם הגורמים לתאונות אלה, וכל זאת במטרה לשנות את הנתונים הקשים.

מטרות: הפחתת ההיפגעות של ילדים מהמגזר הבדואי בנגב בתאונות חצר.

אוכלוסיית היעד: משפחות בדואיות המתגוררות בנגב ביישובים מוכרים ושאינם מוכרים (כולל הפזורה)

פעילות החטיבה במהלך 2009:

הפקה של ערכת כניסה לבתים הכללה חוברת הדרכה להורים בנושא תאונות חצר וכיצד ניתן להימנע. חוברת הדרכה ופעילות לילדים בנושא בטיחות בדרכים, שי צנוע לכל משפחה.

סרטון הדרכה בנושא היפגעות ילדים במגזר הערבי בדרכים ובדגש תאונות חצר, הסרטון כולל סיפורים אישיים.

הכשרת צוות הדרכה וליווי הצוות, ההדרכות נעשו על-ידי סטודנטים ומורים בני האוכלוסייה הבדואית, בשפתם.

קמפיין מלווה מורכב ממודעות בעיתונות, בשלטי חוצות ובתשדירים ברדיו.

המסרים בתוכנית כללו הנחיה ברורה ליצירת גבול פיזי בין איזור החנייה לאזורי המשחק של הילדים, והתקנת מוצרים להתרעה קולית על אדם או חפץ מאחורי הרכב בעת נסיעה לאחור; הנחיה ברורה כי אין להשאיר ילדים בסביבות כלי הרכב והשגחה פעילה עליהם.

התוכנית "הילדים הם תפארת החיים" התקיימה לצד פעילות ענפה המתרחשת בבתי הספר, במוסדות קהילתיים ובמסגדים.

אתר בערבית בנושא בטיחות ילדים בדרכים

השימוש באינטרנט במגזר הערבי נפוץ והמגמה הולכת וגדלה. בכך מהווה כלי זה ערוץ תקשורת מצוין כדי להגיע אל הילדים ישירות ודרכו להביא בפניהם מסרים של בטיחות. ערוץ "הופ" הקים אתר אינטרנט בערבית תחת השם "הולה הופ". הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים יחד עם "הולה הופ" הקימו מיני-סייט בערבית בנושא בטיחות בדרכים לגיל הרך, המציע משחקים ופעילויות בנושא בטיחות לילדים בגיל הרך. באתר ניתן למצוא פעילויות, שירים ומשחקי מחשב - כולם בשפה הערבית. אוכלוסיית יעד: ילדים גילאי 3-9 דוברי ערבית.

מטרות:

- העברת מסרים של בטיחות לילדים צעירים, גילאי 3-9.
- מתן כלים לפעילות של הורים וילדיהם הצעירים בנושא בטיחות בדרכים.

פעילות החטיבה במהלך 2009:

הקמת מיני-סייט בכתובת: www.hela-hop.com באתר פעילויות, מידע, משחקים וסרטונים בנושא בטיחות ילדים מותאם למגזר הערבי.

חומרי הדרכה והסברה בערבית

הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים מבקשת להעביר לאוכלוסייה במגזר הלא יהודי מסרים רלוונטיים על פי נתוני ההיפגעות ובהקשר לעונה בשנה כמו גם לחגים ומועדים על לוח השנה. חומרי ההדרכה וההסברה מכילים מסרים בטיחותיים משולבים במסרים דתיים - שילוב שמגביר את העניין במסרים העוסקים בבטיחות בדרכים.

אוכלוסיית היעד: נהגים ומשפחות במגזר הערבי.

מטרות: העברת ידע בנושא בטיחות בדרכים לשמירה על בטיחותם של נהגים ובני משפחתם.

פעילות החטיבה במהלך 2009:

במהלך 2009 הופקו וחולקו הרבה חומרי הדרכה והסברה והם: יום המחוייבות הלאומי, חודש הראמאדן, פתיחת שנת הלימודים, נהיגת צעירים, נסיעה בטוחה בהסעות (חוברת להורים), נהיגה תחת השפעת אלכוהול, נהג חדש במשפחה, נהיגת חורף, חזון הרשות בשפה הערבית, ברכה לחג אלאדחה, אדום צהוב ירוק. במהלך 2009 נכתבו תורגמו ונשלחו לבתי הספר במגזר 4 מערכי שיעור, בנושאים: סילבסטר, חג אלאד'חה, מהירות והסעות תלמידים.

שיתוף פעולה עם שירותי בריאות כללית

שירותי בריאות כללית שותפים לתכנית נוהגים אחרת בעסקים, ומשקיעים רבות בהון האנושי במטרה להטמיע תרבות של נהיגה סובלנית. הנהלת שירותי בריאות כללית הביעה את נכונותה להיות חלק מהובלת השינוי התרבותי בקרב הנהגים ומשתמשי הדרך, ואף ביקשה כלים שיסייעו בידי הצוותים להעברת המסר. לצורך כך פותחה והופקה חוברת הדרכה הכוללת נתונים על היפגעות האוכלוסייה הערבית, ומערכי הדרכה בנושאים שונים לילדים, לצעירים ולקשישים, על פי נתוני ההיפגעות במגזר.

אוכלוסיית יעד:

ילדים, צעירים וקשישים

מטרות:

1. הקניית ידע לצוותי שירותי בריאות כללית.
2. מתן כלים מקצועיים להעברת המסרים בנושא בטיחות בדרכים.
3. הגברת המודעות בקרב האוכלוסייה הערבית בנושא הבטיחות בדרכים

פעילות:

1. במהלך 2009 בוצעו מספר הדרכות לצוותי שירותי בריאות כללית במחוז הצפון, מחוז הדרום ובמזרח ירושלים.
2. הפקת חוברת הדרכה

פעילות הדרכה למגזר החרדי על פי לוח השנה העברי

המגזר החרדי מקבל התייחסות ייחודית ברשות הלאומית לבטיחות בדרכים משני טעמים מרכזיים: האחד משום שהפנייה למגזר החרדי דורשת התאמה תרבותית, פנייה אל האוכלוסייה בשפה ובדרכים המקובלות במגזר עצמו, הסיבה השנייה קשורה לכך כי למגזר החרדי מאפיינים ייחודיים בכל הקשור לבטיחות בדרכים ולעיתים העיסוק בנושאים מסוימים או בזמנים מסוימים מתאימים למגזר זה בלבד.

במהלך שנת הפעילות פעלה הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים בהדרכה, הסברה ומתן כלים לאוכלוסייה החרדית בישראל על פי ובצמוד ללוח השנה העברי, המזמן פעילות מיוחדת בדגשים המתאימים לחג ולמועד.

כל הפעילויות לאורך השנה נעשו בשיתוף אחד הצלה זק"א, שהעמידו מתוך תחושת מחויבות עמוקה לתחום הבטיחות בדרכים את המתנדבים הרבים שלהם ברחבי הארץ לטובת הפעילות, המתנדבים הבאים מתוך האוכלוסייה ומחויבים למסרים בה ביצעו את המפגש עם האוכלוסייה ואת חלוקת החומרים שהרשות הלאומית הפיקה במיוחד לאירועים אלו.

מטרות: הפחתת ההיפגעות של המגזר החרדי ומעורבותו בתאונות דרכים, אימוץ התנהגות בטוחה בדרכים באורח החיים במשפחה החרדית ובמוסדות השונים.

פעילות החטיבה במהלך 2009:

במהלך 2009 הפעילה הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים תוכניות הדרכה והסברה בחגים השונים:

פורים – בדגש נראות ותשומת לב בדרכים סביב חלוקת משלוחי מנות ותחפושות.
בין הזמנים – בדגש יציאה של משפחות לטיולים ברחבי הארץ ויציאה של נהגים צעירים שאינם מנוסים בנהיגה לטיולים, שכירת רכבים ויציאה לטבע.
פסח – התנהגות ברכב בדגש התא המשפחתי
ל"ג בעומר – הפעילות כללה הדרכה והסברה בהר מירון ובתחנות מרכזיות בדרך להר מירון וממנו דרומה.

פרק שירה

פרק שירה על-פי המסורת היהודית, מכיל בתוכו שירה ששרה כל ברייה בפני בורא עולם. לאמירת פרק שירה מייחסים סגולות וישועות לכל קורא או אומר אותו. תקליטור פרק שירה ממחיש היטב את תפילת הבריות באמצעות קריינות, כתוביות בסרט וקטעי קישור. פרק שירה הוא חלק מובנה ומרכזי בסדר היום של הציבור החרדי - מגיל 3 ועד 120. במסגרת שיתוף הפעולה שולבו בתקליטור סרטוני הדרכה קצרים עם מסרים מתאימים למגזר החרדי.

אוכלוסיית היעד: משפחות במגזר החרדי והדתי

מטרות:

- הטמעת מסר של משפחה בטוחה ומיצוב המושג משפחה בטוחה במגזר החרדי.
- הגדרת התנהגויות ברורות בתחום הבטיחות בדרכים למשפחה בטוחה.

פעילות החטיבה במהלך 2009:

הפקת שני סרטוני הדרכה קצרים למגזר החרדי הסרטונים שולבו בתקליטור של פרק שירה.

הסרטונים עסקו בנושאים הבאים:

- בנושא התקני ריסון ונהיגה בטוחה.
- ילדים הולכי רגל.

התקליטורים חולקו ב-55,000 עותקים באמצעות רשת מזון מובילה במגזר החרדי ובפעילות שטח של הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים.

שת"פ עם התקשורת החרדית - רדיו ועיתונות

הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים קיימה לאורך השנה שיתופי פעולה עם התקשורת החרדית – רדיו ועיתונות, החשיפה לרדיו ולעיתונות תופסים מקום מרכזי בחיי האוכלוסייה החרדית ועל כן מהווים בסיס חשוב בהטמעת מסרים

מטרות: הטמעת מסר של משפחה בטוחה ומיצוב המושג משפחה בטוחה במגזר החרדי.

הגדרת התנהגויות ברורות בתחום הבטיחות בדרכים למשפחה בטוחה.

פעילות החטיבה במהלך 2009:

פרסום מודעות, כתבות בעיתונות החרדית לאורך השנה ובהתאם למועדים חגים ואירועים הדורשים התייחסות בהקשר של בטיחות האוכלוסייה בדרכים..

שילוב של מסרים והשתתפות בתוכניות במסגרת שידורי רדיו קול חי, הפונה במיוחד למגזר החרדי ופועל תחת המטרייה של הרשות השנייה לרדיו וטלוויזיה.

שת"פ עם עיתון יתד נאמן

הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים קיימה לאורך מספר חודשים שיתוף פעולה עם העיתון יתד נאמן הפונה למגזר החרדי וקיים בתפוצה של 300,000 עותקים, עיתון שבועי זה מגיע ישירות לבתי האב, פונה לכל הזרמים ותופס מקום מרכזי בחיי האוכלוסייה החרדית. בכל שבוע פורסמה כתבה בנושא עם דגשים והמלצות לציבור

מטרות: גיוס המנהיגות והציבור במגזר החרדי למען הבטיחות בדרכים.

אוכלוסיית היעד: קוראי עיתון יתד נאמן בפרט והמגזר החרדי בכלל.

פעילות החטיבה במהלך 2009:

ליווי 10 פרסומים הכוללים מסרים, הדרכה ופעילויות בשיתוף עם יתד נאמן, ובחסות עיריות וארגונים מסחריים במגזר החרדי לתקופה של חודשיים וחצי, אחת לשבוע.

חינוך לבטיחות בדרכים במגזר החרדי

החינוך לבטיחות בדרכים במגזר החרדי מתמקד בשכבות הגיל ב'–ה' במטרה להקנות לילדים כלים לשמור על עצמם בדרכים. במסגרת פעילות משרד החינוך המתקצב ע"י הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים מפעילה רשת החינוך העצמאי ורשת החינוך התורני הוראה בכיתות השונות בנושא בטיחות בדרכים.

מטרות: הטמעת בטיחות בדרכים ואורח חיים בטוח בדרכים בקרב ילדים ובני נוער במגזר החרדי

אוכלוסיית היעד: תלמידים בבתי הספר היסודיים במגזר החרדי.

פעילות החטיבה במהלך 2009:

תקצוב ופיקוח על פעילות משרד החינוך במגזר החרדי שכלל הוראת בטיחות בדרכים בכיתות ב'–ד', תקצוב רכזים לבטיחות בדרכים בבתי הספר השונים.

ערכת הדרכה לקשישים בתחום הבטיחות בדרכים

"ניסיון חיים עושה את ההבדל בדרכים"

הקשישים בישראל מהווים קבוצת סיכון הנפגעת בתאונות דרכים פי שתיים משיעורה באוכלוסייה. נדרשת פנייה ייחודית לאוכלוסייה זו תוך מתן דגש על הנושאים הרלוונטיים לאוכלוסייה זו. הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים פיתחה כלים מיוחדים הפונים לאוכלוסייה הקשישים בישראל במטרה לספק לה כללים ודרכים להגברת בטיחותם בדרכים, הכלים מצויים במסגרות בהם אוכלוסייה הקשישים מרבה לבקר והיא חלק משגרת יומם כדוגמת קופ"ח, מועדוני יום, בתי אבות ועוד .

מטרות: הגברת בטיחותם של קשישים בדרכים ע"י מתן דגשים וכללים לזהירות והתנהלות בדרך.

אוכלוסיית היעד: אוכלוסיית הקשישים בישראל.

פעילות החטיבה במהלך 2009:

הפקת 5 סרטונים קצרים, בכיכובו של אלכס אנסקי, הנושאים בהם הסרטונים מטפלים נבחרו בעקבות ניתוח נתוני ההיפגעות של קשישים בדרכים, הנושאים הם:

בחירת מקום בטוח לחצייה

חצייה בצומת מרומזר והמתנה לירוק הבא

ירידה מהאוטובוס וחציית כביש

נראות בחשיכה

סרטון מסכם.

הסרטונים בגרסת DVD עם אפשרות צפייה גם בשפה הרוסית.
הדיסק ארוז כערכה שכוללת גם חוברת הדרכה, הממקדת את הנקודות החשובות.
הפקת חוברת הדרכה ובה מסרים וכללים לבטיחות הולך הרגל הקשיש (החוברת גם ברוסית)
הפקת חוברת הדרכה ובה מסרים וכללים לבטיחות הקשישים כנהג, לרבות נהיגה בקלנועית (החוברת גם ברוסית).
חומרי ההדרכה מגיעי אל הקשישים במרכזים, קופות חולים, ע"י אנשי מקצוע ובפעילות שטח של הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים.

ערכת הדרכה לאנשי מקצוע בנושא היפגעות קשישים בדרכים

אנו רואים חשיבות רבה בפנייה לאנשי מקצוע (אחיות, אנשי מקצוע פרהרפואיים, רופאים, מדריכים, מנהלי מסגרות לקשיש, רכזי רווחה במסגרות לקשיש ועוד), הנמצאים בקשר רצוף או אקראי, במפגש חד-פעמי או מתמשך, במטרה לגייסם להעברת הידע החשוב לבטיחות הקשיש בדרכים ולצרפם כסוכני שינוי להתנהלות בטוחה יותר בדרך של האוכלוסייה הקשישה. כדי להעמיד לרשותם של אנשי המקצוע כלים טובים להדרכה והנחייה פיתחה הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים ערכת הדרכה לאנשי מקצוע.

מטרות:

1. מתן ידע וכלים לקשישים, בני משפחותיהם ואחרים הסובבים אותם, בהתאם לייחוד צרכי האוכלוסייה הנדרשים להתנהלות בטוחה.
2. מתן ידע מקצועי לאנשי מקצוע (אחיות, אנשי מקצוע פרא-רפואיים, רופאים, מדריכים, מנהלי מסגרות לקשיש, רכזי רווחה במסגרות לקשיש ועוד),
3. העברת ידע אופרטיבי בנושא חציה בטוחה והתנהלות נכונה בדרך.

אוכלוסיית היעד: הקשישים, אנשי מקצוע (אחיות, אנשי מקצוע פרארפואיים רופאים, מדריכים, מנהלי מסגרות לקשיש, רכזי רווחה במסגרות לקשיש ועוד).

פעילות החטיבה במהלך 2009:

בניית תוכנית הדרכה הכוללת מידע וכן 4 מערכי שיעור, בנושאים הבאים:
מעבר חצייה.

התנהגות הולכי רגל.

נראות.

התנהלות בטוחה בדרכים.

לערכה מצורפים עזרים לסיוע בהפעלה.

תוכנית שת"פ בין הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים והמוסד לביטוח לאומי - תחום

הייעוץ לקשיש

הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים יזמה פעילות משותפת עם תחום הייעוץ לקשיש בביטוח הלאומי, פעילות שבמסגרתה יעסקו מתנדבי הביטוח הלאומי המבצעים הדרכות בבתי הקשישים הדרכה גם בנושא בטיחותו של הקשיש בדרכים כחלק מהתכנים של המפגש.

מטרות: הדרכה בבית הקשיש בנושאי בטיחות בדרכים ע"י מתנדבי הביטוח הלאומי

אוכלוסיית היעד: הקשישים, אנשי מקצוע (אחיות, אנשי מקצוע פרארפואיים רופאים, מדריכים, מנהלי מסגרות לקשיש, רכזי רווחה במסגרות לקשיש ועוד).

פעילות החטיבה במהלך 2009:

במסגרת תוכנית זו נבנתה הכשרה ל- 5,000 מתנדבי הייעוץ לקשיש לתחום בטיחות בדרך, ופותחה ערכת הדרכה עם הכלים המתאימים. במהלך 2009 הוגדרו היישובים בהם יתקיים הפיילוט.

פעילות המשך במהלך 2010:

מפגש בין מנהלי מטות הבטיחות בערי שנבחרו לפיילוט ובין מנהלי סניפי הביטוח הלאומי להיכרות ולהכשרה.

10 ימי השתלמות למתנדבי ביטוח לאומי הסניפים השונים שנבחרו לפיילוט.

קיומן של 5000 הדרכות בבתי קשישים ע"י המתנדבים.

הרחבת התוכנית לגופים נוספים כגון יד שרה אשל ועוד.

יום עיון לאנשי מקצוע בקופ"ח כללית

קופ"ח הינה מסגרת בה קשישים מבקרים רבות ועל כן הגדירה הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים את קופות החולים כאכסנייה מתאימה להעברת מסרים וכללים לאוכלוסייה.

פעילות החטיבה במהלך 2009:

יום עיון והכשרה שיועד לאנשי מקצוע בתחום. בנוסף, חולקו חומרים מקצועיים וניתנו הכלים כיצד להעביר זאת לאוכלוסייה. יום העיון התקיים המסגרת אירועי חודש הקשיש.

ערכת הדרכה למרכזי קליטה

יוצאי אתיופיה הבאים מתרבות ומרקע שונים אינם מודעים לכלל ההיבטים הקשורים להתנהלות בכבישים. לעיתים, המפה התעבורתית וכללי ההתנהגות בכבישים ובמעברי החצייה אינה מובנת להם. הרשות הלאומית יצאה לפרויקט שמטרתו שילוב הדרכה בתחום הבטיחות בדרכים במרכזי הקליטה, התוכנית מיועדת לילדים מכיתות ה' ו', המהווים את השכבה הבוגרת בביה"ס היסודי ושותפים למשמרות הזה"ב וכן להורים במרכזי הקליטה.

מטרות:

1. יצירת שינוי בתפיסות ובעמדות בהקשר של בטיחות בדרכים בקרב הילדים והורים עולים.
 2. הטמעה והפנמה של כללי בטיחות בדרכים בקרב ילדים ומבוגרים - חינוך לבטיחות בדרכים כאורח חיים והטמעתו בקרב הילדים וההורים במרכזי הקליטה לעולי אתיופיה.
 3. הוראת תוכניות ההתערבות של הצוותים החינוכיים המופקדים על הוראת החינוך לבטיחות בדרכים, לילדים ולהורים עולי אתיופיה המתגוררים בישובים, בשכונות ומרכזי הקליטה.
 4. הכשרת ההורים כמשתמשי דרך וכצרכני תעבורה אחראיים ומחויבים.
- אוכלוסיית היעד:** ילדים, הורים והצוות החינוכי במרכזי קליטה לאוכלוסייה האתיופית.

פעילות החטיבה במהלך 2009:

במהלך שנת 2009 השלימה החטיבה השתלמויות לכל הצוותים החינוכיים, בכל מרכזי הקליטה, הקולטים עולים מאתיופיה בקליטה ישירה, סה"כ 20 מרכזי קליטה. ערכות שפותחו במהלך 2008 חולקו למרכזי הקליטה ומרכזים נוספים.

ימי עיון למרכזי הדרכה

הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים מלווה ומתקצבת את פעילות מגרשי ההדרכה ברשויות השונות, סה"כ יש כ 19 מגרשי הדרכה ברחבי הארץ, על ההדרכה במגרשים ממונות מדריכות המועסקות ע"י הרשויות. הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים במטרה לחזק את ההדרכה במגרשים יצאה לפעילות שמטרתה העשרה והתמקצעות של מדריכות מרכזי ההדרכה בתכנים מתחום בטיחות בדרכים.

פעילות החטיבה במהלך 2009:

במהלך שנת 2009 קיימה הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים שלושה ימי השתלמות למדריכות מרכזי ההדרכה.

פעילות תנועות הנוער

תנועות הנוער בישראל מקיפות כמאתיים וחמישים אלף חניכים מקרב בני הנוער בישראל. החברות והפעילות במסגרת התנועתית על כל מרכיביה בונה קשר בלתי אמצעי בין החניך – אזרח המחר לבין החברה והמדינה ומטפחת תחושת השתייכות ואהבת המולדת. נושא הבטיחות בדרכים נבחר כנושא רב שנתי שהחל בשנת 2007 ומתפתח לאורך השנים.

מטרות:

1. תנועות הנוער, הפועלות בקרב כל מגזרי החברה הישראלית, תחנכנה להבנת ולהטמעת חשיבות הבטיחות בדרכים בקרב בני נוער וילדים רבים במדינת ישראל.

2. חניכי ומדריכי התנועות, אשר ישתתפו בפעילויות ובמפגשים בנושא הבטיחות בדרכים, יהוו שליחים בתוך משפחותיהם ושכונותיהם. לכן כל תוכנית תכוון לא רק לחניכים, אלא גם להוריהם ולקהילתיהם.
3. בתהליכים החינוכיים של תנועות הנוער הדגש יהיה על חשיבות השמירה על החיים וכפועל יוצא מכך – הבטיחות בדרכים.
4. כחלק מהקוד הבלתי פורמאלי, על פיו מתנהלת פעילות תנועת הנוער, גם הפעילות בנושא השמירה על הבטיחות בדרכים, תועבר לחניכים באופנים שונים ומגוונים (הסברה, פעילות חוץ, פעולה עיונית ועוד).

פעילות החטיבה במהלך 2009:

הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים תיקצבה ופיקחה על פעילות ב 15 תנועות נוער שונות, פעילות תנועות הנוער בתחום הבטיחות בדרכים במהלך 2009 כללה מגוון רחב של פעילויות וביניהן: הנפקת חוברות הדרכה וחומרי הסברה לחניכים, הרצאות והשתלמויות נהיגה לבוגרים, ימי הכשרה ופעילות רחבה בקהילה.

שת"פ עם פורום פ.ע.ו.ל.ה.

פעולה הוא פורום שמאגד עמותות, ארגונים, חברות ומוסדות ציבוריים, שפועלים להגברת הבטיחות בדרכים תחת אותה מטרייה. הפורום לשם יצירת רשת חברתית לקידום פעולות למען הגברת הבטיחות בדרכים ולשם יצירת אינטגרציה ואיגום משאבים. הפורום פועל בתחומים של קידום חקיקה, פעילויות חינוך והסברה, השפעה על מקבלי ההחלטות בישראל ועוד. הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים מלווה ושותפה לפעילות הפורום.

פעילות החטיבה במהלך 2009:

במסגרת שיתופי הפעולה התקיים במסגרת אירועי יום המחויבות הלאומי טקס זיכרון למשפחות שכולות, הטקס התקיים בהקשר ליום הזיכרון הבינלאומי לנפגעי תאונות דרכים, החל ב 16 בנובמבר, זהו מועד שנקבע ע"י ארגון הבריאות העולמי בחסות ארגון האומות המאוחדות ומצוין בכל העולם. הכוונה היא לעורר את דעת הקהל בכל העולם לטרגדיה בקנה מידה עולמי המתרחשת יום יום. האירוע התקיים בשיתוף פורום פעולה ומשרד הרווחה.

נוהגים אחרת במרכזים קהילתיים ומוסדות חינוך

תוכנית נוהגים אחרת במרכזים קהילתיים ובמוסדות חינוך הינה תוכנית בעלת שלושה שלבים המטמיעה בטיחות בדרכים במוסדות בהדרגה, כאשר כל שלב מכיל בתוכו את השלב הקודם. מטרתה של התוכנית היא לייצר מעטפת של בטיחות בדרכים היוצאת מתחומי

המרכז הקהילתי/ המוסד החינוכי ונוגעת במעגלים הסובבים אותו. התוכנית משלבת למידה, הפעלת נהלים ונורמות הנוגעים להיבטים שונים השומרים על הבטיחות בדרכים, במסגרתה תוענק למרכזים הקהילתיים/מוסדות חינוך שיימצאו ראויים, הסמכה כמוסד המוביל תרבות אורח חיים בטיחותי. התוכנית מיועדת ל – 14 מרכזים קהילתיים, ו 15 מוסדות חינוך - ילדים ובני נוער הפועלים בהם, אנשי הצוות, הורים, מבוגרים וקשישים.

מטרות:

הטמעת אקלים מקדם בטיחות בדרכים במרכזים קהילתיים באמצעות:

1. יצירת אחריות אישית לשינוי
2. תוכנית הדרכה ממוקדת והטמעת אורח חיים בטיחותי במוסד.
3. תפיסת הבטיחות כחלק מיחסי הגומלין בין המרכז הקהילתי / המוסד החינוכי לקהילה.

פעילות החטיבה במהלך 2009:

14 מרכזים קהילתיים שהצטרפו לתוכנית והגישו תוכניות עבודה, 15 מוסדות חינוך המובילים אורח חיים מקדם בטיחות בדרכים בישובים שונים בפריסה ארצית ומגזרית, בסיס ל 29 מודלים המהווים בנק ידע למוסדות חינוך אחרים

שת"פ אגף זה"ב- משרד החינוך

הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים רואה את החינוך לבטיחות בדרכים כמשימה לאומית שמטרתה שמירה על חיי אדם, מניעת תאונות דרכים וחינוך להתנהגות בטיחותית, סובלנית ומכבדת את בני האדם ואת חוקי המדינה. על פי חוק מתגברת ומפקחת הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים את פעילות משרד החינוך בתחום החינוך לבטיחות בדרכים והחינוך התעבורתי. אלה עוסקים בטיפוח תרבות בטיחותית בדרכים ובחינוך של התלמידים כמשתמשי דרך נבונים באמצעות עובדי הוראה מקצועיים שהוכשרו לתחום.

מטרות:

1. פיקוח ובקרה על פעילות משרד החינוך בתחום החינוך לבטיחות בדרכים והחינוך התעבורתי.
2. פיתוח תוכניות והרחבת הפעילות החינוכית במוסדות החינוך
3. חינוך לבטיחות בדרכים בחינוך העצמאי והחינוך התורני.

פעילות בשנת 2009:

1. סיכום תקציבי מאושר וחתום ע"י מנכ"ל הרשות ומנכ"ל משרד החינוך.
2. פיקוח על הפעילות ועל התשלומים אל מול ההתחייבויות למשרד החינוך.
3. פיתוח חומרים להפצה במערכת החינוך.
4. השתתפות פעילה במפגשי הממונים המחוזיים אחת בחודש- מפגש התורם ליחסי עבודה מקצועיים, מפרים ובוני אמון.

בתי הספר מצטיינים - פרס שר התחבורה והבטיחות בדרכים ושר החינוך

פרס שר התחבורה והבטיחות בדרכים ושר החינוך ניתן מדי שנה לבתי ספר מצטיינים שהתמקדו בפעילויות חינוכיות בנושא הבטיחות בדרכים בכל האמצעים החינוכיים ובשילוב כל מקצועות הלימוד העיוניים והטכנולוגיים.

מטרות:

1. העמקת המודעות לנושא הבטיחות בדרכים במערכת החינוך
2. העמקת עשייה בתחום החינוך לבטיחות בדרכים בבתי הספר והקהילה
3. מתן הזדמנויות ליוזמות מיוחדות ועידוד הרחבתם של מעגלי הפעילות
4. חיזוק מעמדו של המקצוע בטיחות בדרכים
5. הענקת הערכה וגמול לבתי ספר מצטיינים ולצוותי ההוראה על פעילויות ייחודיות בתחום.

פעילות בשנת 2009:

השתתפות בצוות הבחירה והשתתפות ב- 14 ימי צפייה בבתי הספר ברחבי הארץ. טקס סיכום התחרות והענקת הפרסים במעמד שר התחבורה.

כנס מחנכים לבטיחות בדרכים

כנס מחנכים לבטיחות בדרכים הינו אירוע משמעותי וחשוב במיצוב החינוך לבטיחות בדרכים המאחד את כל העוסקים במלאכה הכנס הוא הזדמנות להעניק למשתתפים כלים יישומיים ותיאורטיים להמשך עבודתם במוסדות החינוך והקהילה. הכנס מתקיים אחת לשנה, זו השנה השלישית והוא מיועד לעובדי הוראה, מנהלי בתי ספר, מפקחים, מנהלי מטות בטיחות, מנהלי אגפי חינוך, עובדי הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים

מטרות:

1. העברת ידע מקצועי לגורמים השונים
2. התמקצעות של עובדי ההוראה והעוסקים במלאכה.
3. מפגש של כל אנשי המקצוע פעם בשנה

פעילות החטיבה במהלך 2009:

כנס מחנכים התקיים באמפי וואהל בתאריך 2009/12/14, הכנס יצר מסביבו זו השנה השלישית תחושה של מקצועיות ורצינות, לכנס השנה הגיעו 920 איש.

פעילות בקרב סטודנטים, בשיתוף התאחדות הסטודנטים

אחת מקבוצות הסיכון הבולטות בישראל בהיפגעות בתאונות דרכים היא קבוצת הנהגים הצעירים. ההסתברות למעורבות של נהג צעיר בתאונת דרכים גדולה פי 2 מזו של הנהג

מבוגר יותר, כתוצאה מהשילוב בין העדר מיומנות נהיגה, הלחץ החברתי המצוי לעיתים ברכב, כשמספר צעירים יושבים בו יחד ותחושת המסוגלות הגבוהה שאינה מציאותית. אוכלוסיית הסטודנטים בישראל מהווה אחוז ניכר מהנהגים החדשים בישראל.

מטרות:

העלאת המודעות בקרב סטודנטים לסכנה בנהיגה תחת השפעת אלכוהול

יום המחויבות בקמפוסים- שת"פ התאחדות הסטודנטים

במהלך חודשים נובמבר - דצמבר נערכה פעילות הדרכתית הסברתית משותפת עם התאחדות הסטודנטים תחת הסיסמא " אם שותים לא נוהגים ". הרשות הלאומית החליטה לקיים זו השנה השלישית פעילות משותפת עם התאחדות הסטודנטים במטרה להעביר מסרים ופעילויות בתחום. שר התחבורה והבטיחות בדרכים הגיע לקמפוס הר הצופים להתרשם ולשוחח עם הסטודנטים בנושא.

אירועי פתיחת שנת הלימודים האקדמית

עם פתיחת השנה האקדמית באוניברסיטאות קיימה הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים פעילות עם התאחדות הסטודנטים ב 31 אוניברסיטאות ובמכללות ברחבי הארץ. בקמפוסים הוצב דוכן ממותג של הרשות בו הוחתמו כ-15,000 חתימות על אמנה שבה הסטודנט מתחייב לפעול לקידום הבטיחות בדרכים. במקביל לדוכן שולבה פעילות סימולטורים שנבנה במיוחד לפעילות זו. הסימולטור הדגיש התמודדות עם מצבים שונים במהלך הנהיגה, כלל מסך פלזמה, דגם של רכב. הפעילות כללה:

1. מפגש אישי עם קהל הסטודנטים בקמפוסים בנושא נהיגת צעירים ובדגש אלכוהול ונהיגה
2. פעילות סדנאית ע"י סימולטורים המדגישים התמודדות עם מצבים שונים במהלך הנהיגה.

תחרות עיצוב כרזות ותערוכה נודדת בקמפוסים השונים

במסגרת שיתוף פעולה שנתי עם התאחדות הסטודנטים ובמטרה להעלות את המודעות בקרב ציבור הסטודנטים לסיכונים בנהיגה תחת השפעת אלכוהול יצאה לדרך תחרות עיצוב כרזות. הפעילות כללה:

פרסום התחרות באמצעות תקשור במדיות סטודנטיליות ב-30 קמפוסים וכללה: תליית פוסטרים, פרסום באתרי אינטרנט ייעודים לסטודנטים, מייל לסטודנטים. הקמת ועדת שיפוט ובחירת 15 כרזות מתוך 39 כרזות שהוגשו.

הפקת תערוכה נודדת המציגה את הכרזות שנבחרו בקמפוסים השונים לבחירת שלושת הכרזות הזוכות ע"י קהל הסטודנטים.
טקס סיום וחלוקת מלגות

אוצרות הבטיחות

הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים שותפה להתמודדות ארצית, בתחרות חדשנית הרוחמת את הטכנולוגיה להעלאת המודעות לזהירות ולבטיחות בדרכים. תוכנית האוצרות פונה לתלמידים מכל רחבי הארץ, בכל רמות הגיל, והיא מבוססת על חידות ומשימות שחוברו על ידי החידונאי דן חמיצר, אשר מתפרסמות מדי שבוע באתר האינטרנט של אינטל. אוכלוסיית היעד שהוגדרה היא תלמידים ותלמידות מכיתות ה-ט מרחבי הארץ בכל המגזרים. שותפים לפרויקט הם אינטל, אגף זה"ב משרד החינוך.

מטרות:

העלאת המודעות לתחום זהירות ובטיחות בדרכים במערכת החינוך תוך שימוש בטכנולוגיות מתקדמות.

פעילות החטיבה במהלך 2009:

ליווי התוכנית הפועלת בבתי הספר השונים ומובילה קבוצות עניין בתחום, התוכנית זוכה להצלחה ומספר הקבוצות עולה משנה לשנה.
השתתפות בצוות שיפוט הבוחן את התוצרים של הקבוצות השונות.
טקס חלוקת תעודות הצטיינות לקבוצות הזוכות.

הועדה לאישור פעילויות בנושא חינוך למוסדות חינוך וקהילה

הרשות הלאומית מקדמת ומתקצבת פעילויות במערכת החינוך ובקהילה באמצעות מטות הבטיחות ברשויות השונות. במסגרת פעילות זו הוקמה ועדת היגוי משותפת לרשות הלאומית ולאגף זה"ב במשרד החינוך הוגדרו נהלים וסדרים חדשים לאישור הצגות/סדנאות/ הרצאות והפעלות.

מטרות:

1. הגדרת סף כניסה ברור, גבוה לפעילויות שהרשות הלאומית לבטיחות בדרכים מתקצבת עבור הרשויות המקומיות.
2. הצגת מגוון רחב של פעילויות איכותיות בעבור מטה הבטיחות וגופים נוספים המעוניינים לעסוק בבטיחות בדרכים.

פעילות החטיבה במהלך 2009:

בחינת הצעות המתקבלות מספקים לפעילויות במוסדות חינוך וקהילה.
ערכת ימי צפייה בפעילויות אלו, סה"כ התקיימו כ- 30 ימי צפייה במהלך 2009.
יצירת רשימת פעילויות מגוונת העונה על צרכי האוכלוסיות השונות ופירסומה.

מערכי הדרכה- חגים ומועדים בראי הבטיחות בדרכים

לוח השנה העברי, על מועדיו וחגיו, מזמן לנו מנהגים שונים שיש להם לעיתים קרובות השפעה גם על עולם הבטיחות בדרכים. הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים מפרסמת בכל חג, מועד או תאריך חשוב בלוח השנה מערך פעילות לעיסוק בנושא הבטיחות בדרכים בהתאמה לחגים ולמועדים. המערכים נכתבו בשיתוף אגף זה"ב משרד החינוך. ומעודכנים באתר הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים.

מטרות :

הקניית כלים להנחיה ולהדרכה בבטיחות בדרכים בהקשר של מועדי ישראל.

פעילות החטיבה במהלך 2009:

נכתבו והוכנו מערכי שיעור בנושאים הבאים :

- א. ל"ג בעומר בהיבט של בטיחות בדרכים
- ב. חג השבועות- מנהג התזת המים ובטיחות בדרכים
- ג. בטיחות בדרכים בחופשת הקיץ
- ד. הסעות תלמידים – לקראת פתיחת שנת הלימודים
- ה. יום הכיפורים – בנושא אופניים
- ו. יום המחויבות הלאומי לבטיחות בדרכים בנושא : נהיגת צעירים , גם הנוסע קובע.
- ז. חנוכה- נראות, מהירות
- ח. סילבסטר- נהיגת צעירים ואלכוהול.
- ט. לקראת חג הרמאדן
- י. לקראת חג אלאדחה
- יא. מערך הדרכה לקראת חופשת הפסח

לוח שנה

הפעילות "אומנות של זה"ב" מתקיימת במוסדות חינוך בבתי הספר היסודיים והעל יסודיים ובמסגרתה יוצרים התלמידים לוח שנה עם ציורי תלמידים ותלמידות כשילוב בין החינוך לזהירות בדרכים לבין לימודי האמנות. הציורים שנבחרו מייצגים פעילות ייחודית ומלווים במסרים בטיחותיים. הפעילות משותפת לרשות הלאומית לבטיחות בדרכים ולאגף זה"ב משרד החינוך. לוח הנה מופק ומופץ לכל מוסדות החינוך בארץ ומפורסם באתר הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים.

מטרות: הקניית כלים ללמידה מזווית אחרת וחיבור תחום האומנות לנושא הבטיחות בדרכים

פעילות החטיבה במהלך 2009:

ליווי תהליך ההכנה, כתיבה והפקה של לוח השנה. הלוח מופק ע"י אגף הסברה.

עיתון אלקטרוני

התא המשפחתי משמש מקור משמעותי לחינוך וליצירת תרבות של אורח חיים בטיחותי בדרכים. מתן ידע וכלים בתחומי הבטיחות בדרכים יסייעו לבני המשפחה בהטמעת התהליך לגיבוש משפחה הלוקחת אחריות על התנהלות בטוחה בדרכים מתוך ידע נתון. אוכלוסיית היעד שהוגדרה היא בני משפחה המעוניינים לקבל ידע וכלים לבטיחות בדרכים בתא המשפחתי בהקשר מעגלי חיים שונים מלידה (מושבי בטיחות) ועד בגרות (נהג חדש, הורה כדוגמא אישית) וכו'.

מטרות: העלאת המודעות ומתן כלים למשפחה להתנהל באופן בטיחותי בדרכים.

פעילות החטיבה במהלך 2009:

כתיבה עריכה ומשלוח 4 עלונים אלקטרוניים:

1. לקראת חופשת הפסח.
 2. לקראת היציאה לחופשת הקיץ.
 3. עלון המוקד הורים לקראת פתיחת שנת הלימודים.
 4. במסגרת יום המחויבות הלאומי לבטיחות בדרכים בנושא נהיגת צעירים.
- העלון נשלח למשפחות מנויות אשר ביקשו לקבלו וכן הועברו לעובדי החברות המשתתפות בתוכנית נוהגים אחרת בעסקים של הרשות, סה"כ כ- 30,000 בתי אב.

אדם צהוב ירוק

עלון "אדם צהוב ירוק" מבקש לספק במה לשיח משפחתי, הורים וילדים, בנושאים הקשורים לבטיחות הילדים בדרכים, בדרך של חוויה ומשחק.

מתוך התפיסה ששינוי אמיתי מתחיל בבית. בדרך בה הבית מתנהל, בקביעת תהליכים תרבותיים, הטמעת התנהגויות וכלל הנושאים בהם הורים וילדים עוסקים יחדיו ובמסרים המגיעים מאב או אם, בשיח המשפחתי או דרך ההתנהגות.

באמצעות סיפור בהמשכים, פעילויות, שירים וסיפורים מועברים בעלון מסרים של בטיחות בדרכים, כאשר בכל עלון מושם דגש אחר, המתאים לאירועים בלוח השנה ולעונות השנה. לכל עלון מצורפת ערכת יצירה.

הכלי מיועד להורים וילדים בגילאי גן חובה ובית הספר (כיתות א'-ג') בכל רחבי הארץ, במגזר הכללי ובמגזר הערבי. בסך הכול כ-400,000 בתי אב.

כמו כן משמש העלון ככלי עבודה ע"י גננות, מדריכות זה"ב, בקייטנות בפעילויות הסברה בזמן החופשות ובימי משפחה שמקיימים החברות הפועלות במסגרת תוכנית "נוהגים אחרת בעסקים".

מטרות:

עיסוק משותף של הורה וילד בנושא בטיחות בדרכים באמצעים ידידותיים ומובנים באמצעות כלי המאפשר ומעודד יצירת שיח משפחתי בכלל ובנושא בטיחות בדרכים בפרט. פעילות החטיבה במהלך 2009 (העלון יוצא משנת 2008):

פירסום שני עלוני בתפוצה של 400,000 בתי אב
עלון 3 - ילדים כמשתמשי דרך בדגש קשב וריכוז בכביש
עלון 4 – בנושא מושבי בטיחות וחגורות בטיחות ברכב.

תוכניות חינוכיות בערוצי ילדים

ערוץ הופ

ערוצי טלוויזיה ומדיה שונים מהווים בחברה המודרנית מקור להעברת מסרים לאוכלוסייה. ערוץ "הופ" הוא ערוץ ידידותי, איכותי וחינוכי, המשמש יעד לצפייה וחקיוי של ילדים צעירים. הצפייה בערוץ נעשית הן באופן עצמאי והן יחד עם ההורים (מספר משוער) כ- 1,400,000 בתי אב.

במסגרת שיתוף הפעולה עם ערוץ הופ הפונה לקבוצת הגיל 3-10, נבנתה תוכנית שנתית ליצירת אווירה של בטיחות בדרכים לצופים בערוץ.

ערוץ הופ "משדר" (תרתי משמע) בטיחות בדרכים הן בתכנים שהוכנו במיוחד והן במעברים בין התוכניות, במסרים לאורך השנה, באתר האינטרנט, בקליפים המשולבים בערוץ ובתוכניות בכלל. בנוסף לשידור בערוצי התקשורת התוצרים מהווים בסיס לפעילות שטח בנושא בטיחות בדרכים לגיל הרך. הפעילות כולה בנויה תחת הכותרת "משפחה בטוחה".

מטרות:

- יצירת שיח משפחתי סביב משמעותה של משפחה בטוחה.
- חשיפה לנושאי הליבה והכללים הרלוונטיים לילדים בתחום הבטיחות בדרכים.

פעילות החטיבה במהלך 2009:

1. הפקה ושידור של 4 סרטוני הדרכה בהם מככבים כוכבי רחוב סומסום תוכנית פופלארית בערוץ:

- א. סרטון הדרכה המתייחס לנושא הנסיעה ברכב בדגש היסח דעת.
- ב. סרטון הדרכה בנושא רכיבה בטוחה על אופניים.
- ג. סרטון הדרכה בנושא מושבי בטיחות.
- ד. סרטון הדרכה בנושא הליכה וחצייה בטוחה של הכביש.

2. המשך שיתוף פעולה באתר האינטרנט של הערוץ-פעילות של מיניסייט בנושא בטיחות בדרכים.

3. שידור תכני בטיחות בדרכים בערוץ במסגרת יום שידור ביום המחויבות הלאומי.

4. הפקת דיסקים עם שירי בטיחות בדרכים בשיתוף ערוץ הופ והפצתם לצורכי הדרכה והסברה.

ערוץ הילדים

ערוצי הטלוויזיה הייעודיים לילדים מהווים בסיס משמעותי בהעברת מסרים לבני נוער. ושימוש בכוכבים של הערוצים, המקובלים על בני הנוער ומהווים מודל לחיקוי, הם כלי מצוין, מאחר שאוכלוסייה זו נוטה להעתקת דפוסי התנהגות ואימוץ מסרים של כוכבים המופיעים בערוץ.

מטרות:

יצירת שיח משפחתי סביב משמעותה של התנהלות בני נוער בדרך. שימת דגש על התנהגות בני נוער בדרך בימי החופש הגדול. העברת מידע וכלים לבני הנוער להתנהלות בטוחה בדרך. שימוש בדמויות מקובלות על בני הנוער להעברה וחיזוק מסרי בטיחות בדרכים.

פעילות החטיבה במהלך 2009:

1. העלאה לשידורים חוזרים של סרטוני ההדרכה שהופקו עם כוכבי הערוץ ב-2008 בחודש יוני-אוגוסט כהכנה ליציאה לחופש הגדול ועם החזרה ללימודים.

2. העלאת מיני סייט שנבנה במסגרת שיתוף הפעולה ב-2008 עדכון ותפעול במהלך חופשת הקיץ יולי אוגוסט 2009.

ערוץ דיסני (ג'טיקס)

הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים, בשיתוף ערוץ דיסני(בשמו הקודם ג'טיקס) הפעילה תוכנית שנתית ב-2009 שמטרתה חיזוק מסרים בטיחותיים בהתאמה לגיל. התכנים מיועדים לגילאי 7-15 המהווים קבוצת גיל בסיכון כמשתמשי דרך, הן כהולכי רגל תוך שימוש בפלאפון או מכשירי שמע, בנסיעה ברכב פרטי וכרוכבי אופניים.

מטרות:

העברת מידע וכלים לבני הנוער להתנהלות בטוחה בדרך. שימוש בדמויות מקובלות על בני הנוער להעברה וחיזוק מסרי בטיחות בדרכים.

פעילות החטיבה במהלך 2009:

שיתוף הפעולה הוליד כלים מצוינים לפעילות בקרב בני נוער והם:

1. סרטוני הדרכה לבני נוער בנושאי בטיחות בדרכים:

א. נסיעה בטוחה ברכב וחגורות בטיחות.

- ב. רכיבה בטוחה על אופניים.
- ג. הליכה בטוחה תוך התייחסות לשימוש בפלאפון/מכשירי מוזיקה.
- ד. סרטון הדרכה המסכם את ההתנהלות הטוחה בדרך לבני נוער.
 - 2. בניית אתר מיניסייט בנושא בטיחות בדרכים.
 - 3. הפקת משחק מחשב בדגש רכיבה בטוחה על אופניים.

הורה דרך לבטיחות התינוק

התוכנית "הורה דרך לבטיחות התינוק" הינה תוכנית הדרכה ליולדת ובן זוגה בבית היולדות(בית החולים) בזמן האישפוז שלאחר הלידה. התוכנית משותפת לרשות הלאומית לבטיחות בדרכים ולארגון "בטרם" לבטיחות ילדים. התוכנית מכוונת להפעלה ב- 16 בתי חולים בכוונה להרחבת הפעילות בכל בתי החולים בארץ.

מחקרים מראים כי הדרך שבה נוהג אדם משתנה עם הפיכתו להורה. מחד, הנהיגה הופכת שקולה יותר וזהירה יותר. הנהיגה משתנה על אחת כמה וכמה כשהילד מצוי ברכב. מאידך גיסא, נדרש הנהג לעסוק בעת הנהיגה גם בשלומו של הילד, המצוי במושב האחורי בכיסא הבטיחות. הצטרפותו של ילד חדש למשפחה היא נקודת צורך לקבלת כלים וכללים שישמרו על המשפחה החדשה. ההורים הטריים מגלים נכונות לשמוע ולהשקיע, ועל כן זוהי נקודת התערבות חשובה.

התוכנית "הורה דרך לבטיחות התינוק" פוגשת את ההורים כבר בבית-החולים ומעבירה את המסרים באמצעות הדרכה, לעיתים בקבוצות ולעיתים בהדרכה אישית, אם במהלך השהות בבית החולים או אחרי השחרור. את ההדרכה מלווה חוברת הדרכה שניתנת להורים ו/או מצגת הדרכה במקרה של הדרכה קבוצתית וכן בהדגמה באמצעות מדרש התמונה. התוכנית מלווה ביצירת סטנדרטים אחידים, יחד עם משרד הבריאות ובתי החולים, לכל בתי היולדות בארץ להדרכת יולדת ולשחרור יולדת.

מטרות:

- מתן כלים להורים חדשים לשמור על בטיחות ילדם בכלל ובטיחות ילדם בדרכים בפרט.
- העברת כללים ומסרים של בטיחות למשפחות חדשות.
- חיזוק אחריות צוות בית החולים לבטיחותו של הילוד, גם "ביום שאחרי" בית-החולים.

פעילות החטיבה במהלך 2009:

1. בניית ערכה הדרכה לצוות הרפואי והמתנדבים שכוללת:
 - חוברת הנחייה למדריכים המכילה ידע בנושא ומלווה כל שקף במצגת במידע רלוונטי.
 - מצגת הנחייה למדריכים.
 - דיסק ובו מצגת הדרכה להורים.
 - מדרש תמונה להדרכה פרטנית.

2. בנייה והפקת חוברת הדרכה המיועדת למסירה להורים בתום ההדרכה, בעברית ובערבית.
3. יצירת קשר עם 16 בתי חולים, 6 מהם בתי חולים שהפעילו בעבר הדרכה אחרת בנושא מושבי בטיחות ו-11 בתי חולים חדשים.
4. הכשרת הצוותים הרפואיים בנושא מושבי בטיחות.
5. הקמת וועדת היגוי לכתובת נוהל וסטנדרטים לשחרור ילוד במושב בטיחות.

פורום לאומי לבטיחות ילדים

הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים מובילה בישראל את הקמת הפורום הלאומי לבטיחות ילדים בדרכים, במטרה לייצר - על-פי ובאמצעות הכלים שפותחו באיחוד האירופי - תוכנית לאומית לבטיחות ילדים בדרכים.

תאונות דרכים הן הסיבה המובילה לתמותת ילדים במדינת ישראל, והסיבה השנייה לאשפוז כתוצאה מפגיעות חיצוניות. אחוז ניכר של היפגעות ילדים בתאונות דרכים באה לידי ביטוי בשלושה מצבי פגיעה: הולכי רגל, נוסעים ברכב ורוכבי אופניים.

באיחוד האירופי יצאו לפני כשנתיים ביוזמה רחבת היקף, שמטרתה פיתוח תוכניות לאומיות ממשלתיות לקידום בטיחות ילדים ומניעת היפגעותם (18 מדינות כבר הצטרפו ליוזמה ו- 15 מדינות נוספות מצטרפות בימים אלה, ביניהן מדינת ישראל. ארגון "בטרם" הוא נציג ישראל ביוזמה זו).

מטרות:

ביצוע מיפוי של בטיחות הילדים בדרכים בישראל, כחלק מן המהלך של האיחוד האירופי, ולהביא המלצות מערכתיות.

הגדרת יעדים ומטרות לאומיות להעלאת בטיחות הילדים בדרכים בישראל.

קביעת סדרי עדיפויות למניעת היפגעות ילדים, קידום בטיחות ילדים בדרכים בישראל וגיבוש המלצות לפעולות ספציפיות לטווח הקצר והארוך, קביעת תחומי אחריות והקצאת משאבים ליישום.

הובלת תוכנית עבודה רב-שנתית למשרדי הממשלה ולגורמים הבלתי ממשלתיים, באמצעות הפורום הלאומי לבטיחות ילדים בדרכים.

פעילות החטיבה במהלך 2009:

1. במסגרת ההיערכות לתחילת פעילותו של הפורום, נכתב מסמך בנושא היפגעות ילדים שיהווה נייר עבודה בסיסי לבניית התוכנית הלאומית.
2. נבנה מערך חומרים מקצועיים בהסתמך על ידע מהארץ ומהעולם, ניירות עמדה בנושאי בטיחות ילדים, תרגום חוברת "Best Practiced".
3. פגישות גיוס גורמים רלוונטיים לתהליך.

תוכנית "נוהגים אחרת" לעסקים

למגזר העסקי יש משמעות מכרעת בהובלת המאבק בתאונות הדרכים בהיבטים הערכיים, כלכליים, תדמיתיים וחברתיים. היבטים אלו נתפשים על ידי המגזר העסקי כגורמי משיכה לעיסוק בתחום מתוך רצון לנהל נכון יותר את מערך ציי הרכב שלהם, להטמיע תרבות ארגונית ואקלים בטיחות תעבורתי ולעסוק בבטיחות בדרכים כחלק מתרומה לקהילה וממעורבות חברתית. תוכנית "נוהגים אחרת" לעסקים הינה תוכנית התערבות הרוחמת מוטיבציה, משאבי אנוש, משאבים כלכליים ומשאבים תהליכיים מצד 30 חברות מובילות במשק, ומחברת אותם לתחומי הידע והמקצועיות של הרשות על מנת לייצר תוכנית, תפורה על פי מידות החברה, לניהול הבטיחות בדרכים בשלושה מעגלים – ניהול הבטיחות בתחום ציי הרכב, אקלים בטיחות תעבורתי ועיסוק בבטיחות בדרכים כמעורבות חברתית.

מטרות:

1. יצירת מודל לניהול הבטיחות בדרכים על ידי חברות במגזר העסקי – פיילוט
2. יצירת "ראש חץ" של חברות מובילות ומשפיעות במשק הישראלי אשר משמשות כעמוד האש שלפני המחנה בנושא הבטיחות בדרכים במגזר העסקי
3. הטמעת תקן ישראלי 9301 בחברות ובארגונים
4. רתימת מנכ"לים, הנהלות, יחידות משאבי אנוש, יחידות תפעול, יחידות איכות, יחידות שיווק ויחידות תחבורה בחברות לתחום הבטיחות בדרכים וללקיחת אחריות על העובדים, בני משפחותיהם והקהילה אשר בה נמצאת ופועלת החברה.
5. בחינת ההשפעה של עיסוק בבטיחות בדרכים על תמונת הבטיחות בדרכים בחברות ועל נושאי ליבה בעיסוק החברות כגון: רמת שירות, חסכון כלכלי ומעורבות חברתית.

פעילות החטיבה במהלך 2009:

1. הרחבת מעגל החברות המשתתפות בתוכנית ל 34 חברות וארגונים.
2. ליווי היועצים והמנחים של החברות.
3. הנחייה ומתן חומרים וכלים לחברות במסגרת פעילותן.
4. יצירת מאגר כלים שפותחו בחברות לטובת הכלל.
5. הקמת פורום מנהלי תחבורה המשותף לחברות השונות ללמידת עמיתים.
6. ליווי המחקר החוקר את התוכנית.

יום מחויבות לאומית בכנסת ישראל

הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים מובילה זו השנה השלישית את יום המחויבות הלאומית. במסגרת הפעולות ביום זה כינסה הרשות זו השנה השנייה את העוסקים בנושא הבטיחות בדרכים לאירוע מוביל בכנסת בסימן שותפים הפועלים יחדיו מתוך השקעה רבה ומחויבות להגברת הבטיחות בדרכים.

הכינוס התקיים בחסות חבר הכנסת חמד עמאר, יו"ר השדולה למאבק בתאונות הדרכים, בכנס הוענקו תעודות ההוקרה לאנשים וארגונים אשר נבחרו מתוך מכלול העושים למען הגברת הבטיחות בדרכים באופן ייחודי ומתוך מסירות רבה. בכנס התבצעה חתימה של נבחרי הציבור על אמנה למחויבות בדרכים, אמנה המשקפת את תפקידה של הכנסת ומחויבותה למאבק בתאונות הדרכים.

מטרות:

1. גיוס נבחרי ציבור ומקבלי החלטות, שרים וחכמים לנושא הגברת הבטיחות בדרכים.
2. העצמת המשאב האנושי והארגוני של השותפים והארגונים באמצעות חיבור ואיגום משאבים, בחינת התהליכים וחשיבה לעתיד.

פעילות החטיבה במהלך 2009:

הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים הובילה בשיתוף יושבי ראש ועדות הכנסת דיונים בשלוש מועדות הכנסת בנושאי בטיחות בדרכים, בוועדת הכלכלה בנושא נהיגת צעירים ואלכוהול. בוועדת לשלום הילד- נושא הסעות תלמידים. בוועדת המדע-מפת הדרכים של הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים לאימוץ טכנולוגיות בטיחות לרכב. הצבת סימולאטור לנהיגה אשר מוקם בכנסת לשימוש נבחרי הציבור.

טקס הענקת תעודות הוקרה לאנשים וארגונים שמובילים בעשייתם לקידום הבטיחות בדרכים, בנוכחות יו"ר הכנסת – חה"כ ראובן (רובי) ריבלין, שר התחבורה והבטיחות בדרכים – חה"כ ישראל כץ, השר לביטחון פנים, חה"כ יצחק אהרונוביץ, שר התקשורת משה כחלון סגן שר הבריאות יעקב ליצמן, סגן שר החינוך מאיר פורוש, חה"כ חמד עמאר – ראש השדולה למאבק בתאונות דרכים, חה"כ זאב בילסקי, חה"כ רונית תירוש ראש השדולה להגברת הבטיחות בדרכים, מנכ"לי משרדים ומכובדים רבים.

חתימה על אמנה לבטיחות בדרכים ע"י השדולה למאבק בתאונות הדרכים.

הצבת תערוכה במשכן הכנסת בנושא נהיגת צעירים.

כנס צוותי חשיבה

הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים קיימה בשנת 2009 לראשונה כינוס צוותי חשיבה בדגש בקבוצות סיכון שהוגדרו על ידי הרשות בעקבות דוח שיינין כקבוצות הדורשות תוכניות ייעודיות לטיפול. האוכלוסיות הן קשישים, מגזר ערבי, ילדים, נהגי אופנועים, נהגים מקצועיים, רוכבי אופניים ונהגים צעירים. במרכזו של כינוס זה חיבור כלל הגורמים העוסקים בקבוצות הסיכון

הללו, שותפים, אנשי מקצוע, חברות גורמי מפתח וארגונים ביניהם משרדי ממשלה (תחבורה, חינוך, תיירות, תמ"ת, בריאות, בטחון פנים, גמלאים (משרד ראש הממשלה) עמותות וארגונים, אקדמיה, פעילים ואנשי תחבורה ובטיחות.

מטרות:

חיזוק שיתופי הפעולה בין הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים לבין השותפים וביניהם. דיון וחשיבה של העוסקים בנושאי בטיחות בדרכים על פי קבוצות סיכון במטרה לתאם, לחזק ולהגדיר יעדים משותפים, במסגרת תוכניות העבודה של 2009. סינכרון בין כלל העוסקים בבטיחות בדרכים, לתיאום בין תוכניות.

פעילות החטיבה במהלך 2009:

הכינוס כלל:

1. הצגת נתוני היפגעות בהתייחס לקבוצות באוכלוסיה
 2. הצגת התוכניות של הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים ושותפים שפותחו במהלך השנתיים האחרונות לכל אחת מקבוצות הסיכון, לשם תיאום, למידה מהצלחות וחשיבה קדימה.
 3. שולחנות עגולים – מבט לעתיד – דיונים בשבעה צוותים מצומצמים לדון בכל אחת מקבוצות הסיכון.
- הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים העלתה מתוך ניתוח נתוני ההיפגעות של שנת 2008, מוקדי עבודה הדורשים טיפול בשנת 2009, הנתונים הוצגו בפני צוותי החשיבה ונקבעו יעדים ממוקדים לכל נושא.

חטיבה עירונית

החטיבה העירונית אחראית לניהול הבטיחות אל מול מטות הבטיחות העירוניים ולתאם פעילות הגופים הקשורים בבטיחות בדרכים באמצעות אינטגרציה ביניהם בתחומי תשתיות, אכיפה, הסברה, קהילה, חינוך ועוד, בתוך הרשות המקומית ומחוץ לה, כגון מינהל היבשה במשרד התחבורה, משטרת ישראל, משרד החינוך ומטה הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים. החטיבה העירונית מבצעת תכניות פעולה ממוקדות נושא בתחומים ולמגזרים שונים הדורשים התייחסות מיוחדת עקב היפגעות יתר ביחס לחלקם באוכלוסייה או מעורבות יתר בתאונות חמורות.

בחטיבה שלושה אגפים:

אגף דרום, אגף מרכז ואגף צפון. – שלושת האגפים כוללים את 256 העיריות, המועצות מקומיות והמועצות האזוריות בכל רחבי הארץ.

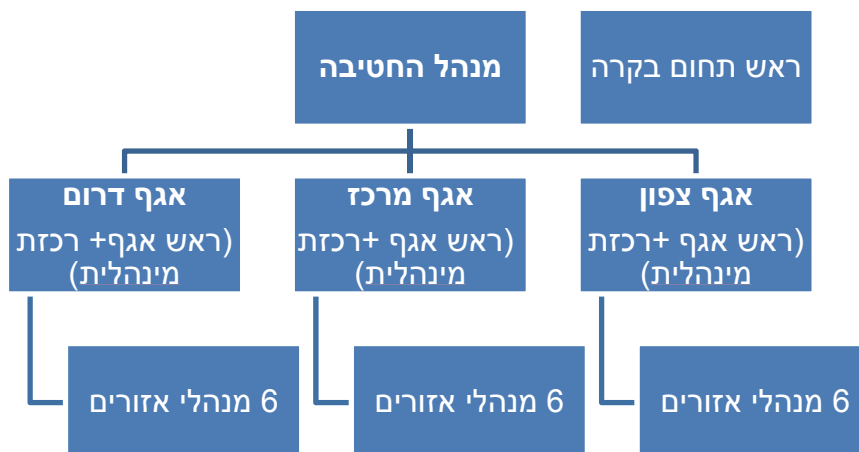
הפעילות מתבצעת באמצעות המנהלים האזוריים, המבצעים ניתוח נתוני תאונות דרכים פרטניים בכל יישוב, מאתרים במשותף עם מטות הבטיחות את מוקדי הסיכון הפיזיים ושל הגורם האנושי וכותבים תכניות עבודה שנתיות יישוביות ייחודיות בהלימה למיקוד שבוצע ולמאפייני היישובים.

המנהלים האזוריים מסייעים ומלווים לרשויות המקומיות ביוזמה, תכנון, הובלה והוצאה לפועל של מכלול פעולות המיועדות להגברת הבטיחות.

ייעוד החטיבה:

ניהול הבטיחות בתחום העירוני באמצעות מטות הבטיחות וצמצום מוקדי סיכון בתחום הרשויות המקומיות להפחתת היפגעות משתמשי הדרך.

מבנה ארגוני:

תוכניות עבודה 2009 ברשויות המקומיות

בשנים האחרונות החל תהליך מוגדר וברור לניהול הבטיחות בדרכים ברשויות המקומיות. ככלל הכנת תוכניות עבודה ברשויות המקומיות הנן מרכיב חשוב בתהליך ניהול בכלל ובתחום הבטיחות בדרכים בפרט.

תוכנית עבודה מוגדרת וברורה הנה כלי יישומי לתכנון ביצוע ומעקב פעילויות שמטרתן שיפור הבטיחות במרחב העירוני.

השיפור בבטיחות בדרכים והקטנת מספר הנפגעים בתאונות הדרכים, דורש מאיתנו להשפיע על תרבות הנהיגה והשימוש בדרך במדינת ישראל, זאת מעבר לטיפול בתשתיות הפיזיות. כדי לעמוד בכך, נדרשים ארבעה יסודות מרכזיים:

מנהיגות; הלוקחת אחריות אישית, ומחויבת לנושא ולתהליך, מקבלת החלטות אמיצות ומובילה שיתופי פעולה בין כלל הגופים.

תוכנית עבודה; מקצועית, ממוקדת יעדים ברורים המבוססת על מידע ומחקר המאפשר זיהוי ומיקוד במוקדי הסיכון.

תקציב ואמצעים; המאפשרים את מימושה של התוכנית בהתאם לתכניה.

משאב אנושי; אנשים מקצועיים המחויבים, מסורים ונחשבים להוביל את הנושא ומאמינים ביכולת לשנות ולהצליח.

תוכניות העבודה מפרטות את הנושאים העיקריים בהם ייעשה טיפול, להשגת השיפור בבטיחות בדרכים בהם: **תשתיות, חינוך, הסברה קהילה ואכיפה.**

במסגרת תוכניות העבודה, נעשה ניתוח תאונות דרכים המאפשר זיהוי והתמקדות במוקדי הסיכון וקבלת החלטות על אופן הטיפול בהם.

תוכניות עבודה אלה מבוססות על מידע ומחקר, המאפשר קביעת סדרי עדיפות לטיפול בנושאים השונים.

בשנת 2009 הוכנו תוכניות עבודה ע"י מנהלי מטות הבטיחות בהנחיית מנהלי הבטיחות האזוריים לכל הרשויות 253 במספר. בהכנת התוכניות השתתפו גורמים רבים שביניהם אגפי החינוך ההנדסה שפ"ע, רווחה פיקוח ועוד.

תוכנית פעולה להולכי רגל

כחלק מתוכנית הפעולה בוצע ניתוח ממוקד למאפייני ת"ד, בהם היו מעורבים הולכי רגל, תוך דגש על תחומי התשתיות, החינוך, ההסברה והקהילה, ובוצעו פרויקטים מיוחדים להגברת בטיחות הולכי רגל בדגש על אוכלוסיית הילדים והקשישים כדלקמן:

➤ התאמת חליפה טיפולית לכל ישוב, להגברת הבטיחות בדרכים העירוניות והבינעירוניות המצויות בישובים, בדרך של טיפול מכוון מטרה במוקדי הסיכון הייחודיים לכל ישוב, כפי שנמצאו בפועל.

- נהיגה בטוחה בכביש משותף למספר ישובים, יהודים וערבים, להפחתת היפגעות הולכי רגל בסביבת הכביש.
- השתלמות תלמידים בוגרים בחוקי תעבורה, ושילובם בפעילות אכיפה של התחנה המקומית של משטרת ישראל.
- אבחון מסלולי ההליכה העיקריים לבית הספר, ויישום שיפורים בתשתית, להגברת בטיחות התלמידים בדרכים.
- ערכת ניסוי, לבחינת ההשפעה של הגבהת מעברי החצייה המצויים לאחר פסי האטה בדרכים עירוניות.
- ברוב הרשויות התקיימו כנסים ושיבות מטות הבטיחות, בשיתוף מנהיגים קהילתיים כולל ראשי הרשויות, במטרה להעלות את הנושא על סדר היום הציבורי.
- בתוכניות אלה לקחו חלק כלל גורמי הרשות הלאומית, הרשויות המקומיות ומשרד החינוך, משטרת ישראל וגורמים נוספים המצויים בממשק עם המטות.
- התקציב ששימש ליישום הנו מתוך התקציב השוטף שהוקצה לרשויות במסגרת תוכנית העבודה השנתית.

תוכנית ייעודית דו גלגלי

תוכנית פעולה ייעודית וייעודית שמטרתה, צמצום היפגעות רוכבי דו גלגליים באזור ת"א וסביבתה.

הפעולות שננקטו לטיפול במוקדי סיכון לרוכבי אופנועים במטרופולין תל אביב הם:

1. נבנתה תוכנית לקיום הדרכות בהתנדבות ע"י מגזין "מוטו" ב-10 ישובים לפחות בהם התרחשו רוב תאונות דרכים דו גלגלי.
 2. ערכות הדרכה "נהיגה נבונה" חולקו באמצעות מטות בטיחות ב-25 ישובים ובתי-ספר.
 3. התקיימו למעלה מ-20 מבצעי אכיפה משולבים בהסברה בכל הישובים מרובי תאונות דרכים דו גלגלי, במטרופולין.
 4. בת"א נתלו שוב שלטי חוצות מקמפיין 2008 "החיים יכולים להתהפך ברגע".
 5. תיקון ליקויים תשתיתיים - מתבצע באופן שוטף.
 6. מיד לאחר היארעות תאונות דרכים קטלניות - מתבצע טיפול מיידי עפ"י המלצות מסויר של צוות משולב באתר.
- תוכנית זו לוותה בקמפיין ארצי של הרשות הלאומית. עקב הקושי לאתר את האשם בת"ד בין אופנוע לרכב, הקמפיין פנה הן לנהג הרכב והן לנהג האופנוע. הפניה ל-2 האוכלוסיות – בנוסחים שונים אך בפורמטים דומים/קשורים ויזואלית. הדגש היה – על השתלבות בתנועה (מיומנות) ועל ציות לתמרורים.

התקציב באמצעותו בוצעו הפעילויות, נעשה מתוך תקציב הבטיחות בדרכים שניתן לרשויות בשנת 2009.

תוכנית חירום במגזר הלא יהודי

במגזר הלא יהודי אין די מודעות להיקף ולחומרת מעורבותם בתאונות הדרכים. עיקר התאונות מתרחשות בישוב הערבי ובסביבתו. מוות כתוצאה מתאונות דרכים בקרב בני המיעוטים נתפס כרצון האל וכיד הגורל. סטנדרט הדרכים בהן מתרחשות רוב ת"ד במגזר הלא יהודי נמוך בהרבה מהסטנדרט במגזר היהודי. במישור הגורם האנושי התקיימו כנסי הסברה לאימאמים להורים/אמהות במטרה להגביר את המודעות לנושא ת"ד במגזר הלא יהודי וכן להעצמת אחריות הורים בהקשר להיפגעות ילדים בת"ד. המטרה להעביר ולהטמיע מסרים בטיחותיים בקרב אוכלוסייה זו שתהווה עבורנו סוכן שינוי להעברת והטמעת אותם מסרים בקרב בנים, בעלים והיקף גדול באוכלוסייה. בתחום ההסברה הופק דיסק, "עיניכם על ילדיכם" שהוא חלק מהתוכנית של המגזר הלא יהודי שהותאם להולכי הרגל. הופקו חומרי הסברה רבים ובכללם עלונים, שלטים ומידע הדרכתי בשפה הערבית תוך דגש על היפגעות הולכי רגל. בתחום התשתיות נערכו סקרי בטיחות, תוכניות תמרור וכן קודמו ובוצעו בהיקפים נרחבים סימוני כבישים, התקנת מעקות בטיחות, פסי האטה, תמרור וכיוב" בדגש מיוחד על סביבת בתי הספר וריכוזי אוכלוסייה.

פעילות למניעת נהיגה תחת השפעת אלכוהול

החטיבה העירונית, הציבה את ביצוע הפעילויות למניעת נהיגה תחת השפעת אלכוהול, בכל הרשויות המקומיות, כאחד מהיעדים של תוכנית העבודה. במסגרת הפעילות המתמדת למניעת נהיגה תחת השפעת אלכוהול, הנערכת מפעם לפעם, בכל תקופות השנה, ביוזמה ו/או במעורבות פעילה של החטיבה העירונית, נערכות פעילויות כדלקמן:

1. סדנאות הסברה לנוער - בבתי ספר תיכוניים מועברים מערכי חינוך ייעודיים לנהגים חדשים, הכוללים הרצאות, הכרת הנשיפון (מכשיר לבדיקת ריכוז האלכוהול בדם), תרגול דרך השימוש בנשיפון וחלוקת עלוני הסברה.
2. פעילות קהילתית - אתרים מרכזיים, כמו מרכזי קניות ומועדונים, חופי רחצה משולבים באתרי בילוי, ואירועים בקהילה המשמשים כבמה להעברת מסרים.
3. פעילות חוצות – שילוט דרכים, חלוקת מדבקות לכלי רכב.

4. עידוד מעורבות הורים במניעת שכרות בני נוער - ארגון והפעלת סיירת הורים, המבקרת, באופן שיטתי, באזורי בילוי לבני נוער.

5. שיתוף פעולה עם גופים אחרים - מבצעי אכיפה של משטרת ישראל משולבי הסברה מטעם החטיבה העירונית, מבצעי הסברה בשיתוף פעולה ואיגום משאבים עם הרשות הלאומית למלחמה בסמים ואלכוהול.

בנוסף לפעילות השוטפת, מתקיימת פעילות מוגברת במועדים המתאפיינים בצריכה מוגברת של אלכוהול: פורים, יום העצמאות, סילבסטר וחופשת הקיץ, בהם נערכות, בשיתוף עם מטות הבטיחות ברשויות המקומיות, פעילויות הסברה ואכיפה.

בפורים נערכו מבצעי אכיפה מוגברים שהתמקדו במניעת נהיגה תחת השפעת אלכוהול, בהם נקראו הנהגים להקפיד על חוקי התנועה ומתנדבי איחוד הצלה חילקו מתנות לנהגים צעירים.

לקראת ליל הסילבסטר, נערכה החטיבה העירונית ברשות הלאומית לבטיחות בדרכים, לפעילות שטח נרחבת, ביחד עם גופים נוספים, בהם: מטות הבטיחות בדרכים ברשויות המקומיות, הרשות הלאומית למלחמה בסמים ובאלכוהול, מצילה – אגף קהילה ומניעת פשע במשרד לביטחון הפנים, אגף התנועה במשטרת ישראל, התאחדות הסטודנטים, ארגון נהגי המוניות, וועדי הורים מקומיים ועוד.

על מכלול הפעילויות שבוצעו על ידי כלל הגופים, נמנו בין השאר, הפעילויות הבאות: הצבת שילוט חוצות במבואות הישובים, חלוקת חומרי הסברה, חלוקת נשיפונים במסעדות ובפאבים, הפצת גליות הסברה ושלטים נושאי כתוביות: "חגיגה - כן, אלכוהול ונהיגה - לא!", הרצאות בפני תלמידים, הפעלת סיירת הורים, ארגון מסיבות בטוחות בתוככי הישובים, הענקת שוברי דלק ע"ס 50 ש"ח לנהג תורן שנמצא כשיר לנהיגה במבצע "לך תדע איך תגמור את הלילה", איתור מוקדי פעילות מועדים לפורענות ומבצעי אכיפה.

פעילות הדרכתית והסברתית בקרב אוכלוסיית הקשישים

במסגרת הפעילות המתמדת בהדרכה והסברה בקרב אוכלוסיית הקשישים בכל הרשויות המקומיות נערכות פעילויות נוספות כדלקמן:

- הכרת הקשיים הפיזיולוגיים עמם מתמודדים קשישים.
- יישום מערכי הסברה לקשישים בנושא בטיחות בדרכים.
- שיתוף תלמידים בהדרכת קשישים.
- תרגול קשישים בשימוש בטוח בדרכים.

- פרויקט הקשיש והכביש.
- הסברת הנהיגה בקלנועיות לקשישים.
- שיתופי פעולה עם שירותי בריאות מכבי וכללית - גיוס גופים ומוסדות ציבוריים ו/או פרטיים לטובת פעילות לבטיחות בדרכים בקהילה.

פעילות הסברתית בנושא בטיחות בדרכים

אחד המרכיבים העיקריים להגברת הבטיחות בדרכים הנו תחום ההסברה, הסברה נועדה להשפיע על התנהגותם של משתמשי הדרך ובעיקר לקבוצות הגיל שאינן נגישות לטיפול ממוקד "אוכלוסיות שאינן שבויות". אמצעי משמעותי שיוביל לשינוי תפישתי בתרבות הנהיגה והשימוש בדרך. בחטיבה העירונית נעשתה פעילות רחבה בכל הרשויות במגזר היהודי כולל החרדי, במגזר הלא יהודי וכן לעובדים הזרים.

במסגרת זו הופקו חומרים רבים שנגזרו מהקמפיינים הארציים שהופקו ע"י לשכת הפרסום הממשלתית (לפ"מ) עבור הרשות הלאומית. הופקו חומרים רבים ע"י המנהלים האזוריים באמצעות מטות הבטיחות בישובים שהוצגו במקומות רבים ובמסגרות שונות כגון: פריסה רחבה של שלטים בקרבת מוסדות חינוך עם שני מסרים מרכזיים: "ילד עד גיל 9 לא חוצה לבד" וכן "לא זזים לפני שכולם חגורים".

במסגרת תוכנית להגברת הבטיחות של הולכי הרגל הופקו שלטים, שהתבססו על הקמפיין שהופק ע"י הלפ"מ. שלטים אלו נפרסו בכל הארץ עם מסרים הקוראים לנהגים ולהולכי הרגל לקחת אחריות. שלטים אלו הוצבו על המפרדות בקטעי דרך רבים במקומות מרכזיים בערים. עד היום ניתן לראות ברשויות רבות את השלטים.

בחלק מהערים הופקו קמפיינים ייחודיים, לדוגמה בעיר ירושלים הופקו שלטים עם שלושה מסרים בנושא הולכי הרגל. 400 שלטים אלו הוצבו בצירים מרכזיים בכל רחבי העיר. הופקו בנוסף כ- 50 שלטים נוספים בשפה הערבית, שהוצבו במזרח העיר. הופקו פשקווילים עם מסרי בטיחות שהוצבו על תחנות האוטובוסים בריכוז החרדי בשכונת מאה שערים. הודבקו שלטים על החלק האחורי של האוטובוסים השייכים למועצות אזוריות, עבור הנהגים עם המסר "נהג, אל תתעלם מהולכי הרגל זה באחריותך!!!". "יש חים בכביש אל תתעלם מהולכי רגל", " גם יום חלום יכול להסתיים באסון". הופקו חומרים רבים עם מסרי בטיחות בדגש על הולכי הרגל כגון: מחזיקי מפתחות, סטיקרים, ריחניות לרכב, כובעים, חולצות ועוד חומרים רבים שחולקו במסגרת פעילויות שיא בבתי הספר, מתנ"סים מועדוני קשישים ובאירועים עירוניים רבים, שימוש במיצגים של כלי רכב הרוסים וצעדות ותהלוכות בסימן בטיחות בדרכים.

בליל הסילבסטר וביום המחויבות נערכו מבצעי אכיפה מוגברים שהתמקדו במניעת נהיגה תחת השפעת אלכוהול. הופקו שלטים עם מסרים הקוראים לנהגים "לומדים להגיד לא".

הופצו גלויות הסברה ושלטים נושאי כתוביות: "חגיגה - כן, אלכוהול ונהיגה - לא!", הענקת שוברי דלק ע"ס 50 ש"ח לנהג תורן שנמצא כשיר לנהיגה במבצע "לך תדע איך תגמור את הלילה".

החטיבה העירונית, ברשות הלאומית לבטיחות בדרכים, התפרסה לתכנון, לתיאום ולעריכת פעילות הסברה, במוקדי בילוי רבים, ברחבי הארץ. בחופשת הקיץ נערכו מסעי הסברה בחופים.

במסגרת כנסי בטיחות עירוניים הופקו שלטים עם מסרי בטיחות בהתאם לנושא הכנס כגון: כנסים לנהגי קלנועיות ביישובים שונים מהצפון ועד הדרום. כנסי קשישים בערים רבות, כנסי אימהות למגזר החרדי ולמגזר הלא יהודי וכו'.

הופקו אגרות ברשויות רבות לקראת פתיחת שנה"ל תשס"ט. אגרות אלו כללו מסרי בטיחות להורים ולילדים. במועצות האזוריות הושם דגש על נושא הסעות תלמידים. אגרות אלו נועדו להדגיש מחדש לקראת פתיחת שנה"ל את החשיבות הרבה לבטיחות הילדים בדרכים.

מינהל תשתיות ותנועה

מינהל תנועה ותשתיות מופקד על הקשר עם רשויות התמרור השונות במדינת ישראל, הכוונתם למוקדי סיכון תשתיתיים ברשת הכבישים הבינעירונית וביצוע תהליכים של מעקב ובקרה אחר פעולות לשיפור תשתית התחבורה ואמצעי הבטיחות בדרכים אלו. כמו כן מבצע המינהל תיאום, מעקב ובקרה אחר גורמי החילוץ וההצלה במדינת ישראל לשיפור וייעול מערך החילוץ וההצלה בכבישי ישראל.

במינהל שני אגפים:

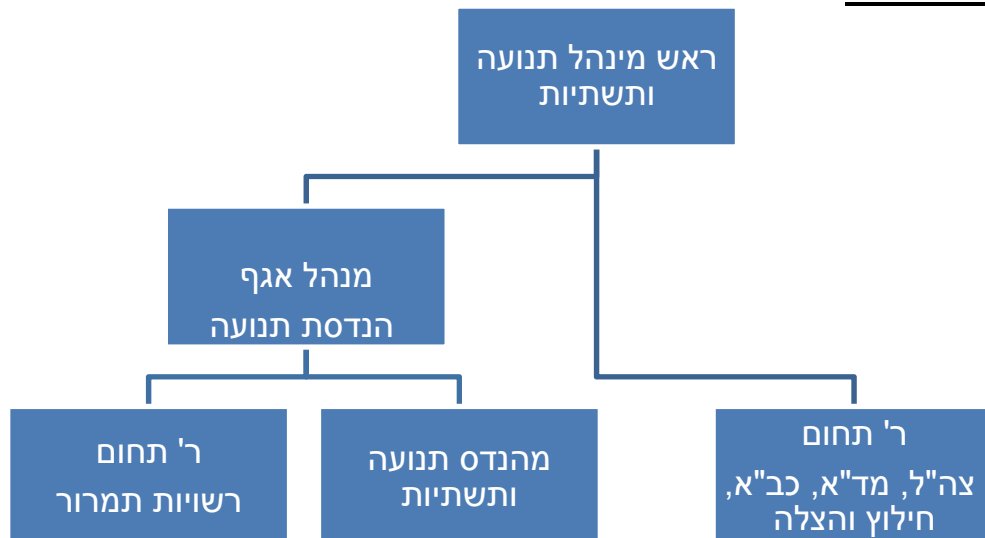
אגף אכיפה, חילוץ והצלה - מהווה גורם מוביל בכל הנוגע לטיוב ושיפור הטיפול בנפגעי תאונות דרכים, ובכלל זה מתאם בין גופי החילוץ וההצלה לפעילות בתחום. בנוסף, האגף מסייע בתגבור מערך האכיפה של משטרת ישראל ומפקח על ביצוע התוכניות במהלך השנה.

אגף הנדסה ותשתיות - מקיים ומפעיל מערך פיקוח ובקרה בתחום בטיחות תשתיות הדרכים הבינעירוניות, ובכלל זה פעולות לשיפור תשתית התחבורה ואמצעי הבטיחות בדרכים אלו; האגף מפעיל מערך בקרה על פעילותן של רשויות התמרור השונות, תוך ביסוס מעמדו כגורם מקצועי ומעורבותו השוטפת בתהליכי קבלת החלטות שבתחום אחריותו.

ייעוד המינהל:

מיפוי מוקדי הסיכון בדרכים הבינעירוניות, הגברת מערך ההרתעה וצמצום זמן שעת הזה"ב.

מבנה ארגוני:

תשתית הכבישים הבינעירונית :

החברה הלאומית לדרכים :

בשנת 2009 בוצעה פעילות רבה בתחום בטיחות התשתית בדרכים הבינעירוניות שבאחריות מע"צ.

מוקדי סיכון

בכדי להתכנס למסגרת התקציבית שנקבעה ע"י מנהל היבשה במשרד התחבורה לטיפול במוקדי סיכון ברשת הכבישים שבאחריות החברה הלאומית לדרכים נדרש למקד את הטיפול התשתיתי בנקודות ספציפיות ברשת הכבישים.

לשם כך בוצע איתור, סינון ותעדוף למקומות בהם קיים ריכוז גדול יחסית של תאונות דרכים (מוקדי סיכון) האיתור נעשה ע"י עבודה על מס"ד נתוני תאונות דרכים המפורסם ע"י הלמ"ס בשלוש השנים האחרונות ומתוכו נגזרו 120 נקודות.

בוצע ניתוח מעמיק של נתוני ת.ד. בשנים האחרונות בנקודות שאותרו שלאחריו בוצעו סיורים של אגף הנדסת תנועה במוקדים שאותרו, לצורך הגדרת הפיתרון ההנדסי הנכון עבור כל אחד ואחד.

נקבעה רשימת מוקדי סיכון מומלצת ע"י הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים , רשימה זו הועלתה לדין בוועדה המשותפת הכוללת את מ"י , החברה הלאומית לדרכים , משרד התחבורה והרשות הלאומית לבטיחות בדרכים , לצורך המשך טיפול ע"י מע"צ, במסגרת תכנית מוקדי סיכון 2010 .

מעקב ובקרה

במהלך שנת 2009 בוצעה בקרה שוטפת על הטיפול במוקדי הסיכון שנקבעו לטיפול ב-2008 לשנה זו. תוצר התהליך הינו טיפול מלא של החברה הלאומית ב- 81 מוקדי סיכון ברשת הכבישים הבינעירונית בישראל. מתוכם, ב-55 מוקדים התקיימו העבודות בשטח במהלך השנה.

נקודות תורפה

בשנת 2009 בוצעו סיורים בעשרות נקודות תורפה בטיחותיות ברשת הכבישים תחת אחריות החברה הלאומית לדרכים (נקודות שאינן עונות על הקריטריונים שנקבעו למוקדי סיכון) שהועלו מהחטיבות השונות ברשות וניתנו המלצות לטיפול בעלות נמוכה להפחתת הסיכון באותן נקודות.

שת"פ לקידום פרויקטים ייחודיים

בנוסף לפרויקטים הנ"ל החברה הלאומית לדרכים ואגף ההנדסה שותפים לפרויקטים ייחודיים במטרה לשפר את בטיחות משתמשי הדרך, לדוגמא:

אופנועים : בשנת 2009 החל בביצוע פסי הגנה לאופנועים על מעקות הבטיחות עקב הסיכון הכרוך בפגיעה בעמודי המעקות וזאת עפ"י ניתוח ת.ד. במעורבות אופנועים אשר נעשה ע"י אגף ההנדסה .

הולכי רגל : עקב מעורבות גבוהה של הולכי רגל בתאונות דרכים הועלה ע"י אגף ההנדסה הצעה לביצוע פיילוט מחקרי בצמתים הבינעירוניים להיבהוב האור הירוק להולכי רגל לקראת סיומו במעברי החציה .

התקבל אישור עקרוני מהחברה הלאומית לדרכים לביצוע הפיילוט במרחב הבינעירוני . הנ"ל הועבר לבחינת אגף המדען לשם ליווי מחקרי נדרש לביצוע הפיילוט .

שיפור מס"ד נתוני תאונות דרכים ביו"ש: לשם שיפור מס"ד נתוני ת"ד ביו"ש הלוקה בחסר עקב אי דיוקים במיקומי התאונות בוצע בשת"פ עם מע"צ סימון מחודש של אבני הק"מ לאורך צירים ראשיים ביו"ש .

כמו כן אגף ההנדסה הציף בפני מע"צ את בעיית התימרוך הלוקה בחסר בכבישי יו"ש לשם קידום תוכניות תימרוך מעודכנות התאמות את גיאומטריית השטח.

שיפור מס"ד נתוני תאונות דרכים בכבישי מע"צ: אגף ההנדסה זיהה בעיה של חוסר טיפול בכבישי מע"צ חוצי יישובים (מרחב עירוני) , בדיקתנו העלתה כי הסיבה לכך כרוכה ברישום התאונות בלמ"ס על המרחב העירוני מה שגורם לאי העברת הנתונים למע"צ . הנושא הועלה בפני אגף המידע והתבצעו כשלוש פגישות בהשתתפות מע"צ למ"ס אגף המידע ואגף ההנדסה שמטרתן הסופית לייצר פרסומי למ"ס עפ"י פילוח אחריות רשויות תמרוך .

כביש 6 :

פורום בטיחות חציוני : אגף הנדסה שותף פעיל בפורום בטיחות חציוני בהשתתפות מ"י הנהלת כביש, חברת דרך ארץ. במטרה לאבחן ולנתח מגמות ושיפורי תשתית נדרשים.

נקודות תורפה : בשנת 2009 אגף הנדסה איתר ואבחן נקודות תורפה בטיחותיות, המלצות הועברו לחברת דרך ארץ לדוגמה :

בוצעה הפרדה קשיחה עקב ריבוי תאונות חזיתיות בקטע כביש 444 מצומת רנתיס עד אלעד.

זוהו ריבוי תאונות בצומת שער אפריים, המלצות לרמזור הועברו לחברת דרך ארץ, והנ"ל נמצא בשלבי אישור.

הולכי רגל : זוהתה בעיה של היפגעות הולכי רגל עקב הימצאותם בתחום הדרך, הועברו המלצות נקודתיות לטיפול ע"י חברת דרך ארץ.

נתיבי היובל:

שילוט : זוהתה ע"י אגף הנדסה בעייה בשילוט ההכוונה לאורך כביש 431, דבר שגרם לבלבול הנהגים, בוצע סקר שילוט לאורך הכביש ונשלחו המלצות לטיפול לרשות הדרך. כיום מבוצע תכנון שילוט מחדש.

סופגי אנרגיה : אגף הנדסה זיהה בעייה באופן התקנת סופגי האנרגיה בכביש 431 , לאחר בדיקה מול יצרן סופגי האנרגיה בחו"ל נשלחה חו"ד משותפת של אגף ההנדסה ומדור ההנדסה של משטרת ישראל לטיפול בליקויים שנתגלו.

הולכי רגל : עקב הימצאותם של הולכי הרגל בכביש, אגף ההנדסה העביר המלצה לרשות הדרך לסגירת הפרצות בגדרות לאורך הכביש

נתיבי איילון :

תערוכת בטיחות בדרכים :

בשנת 2009 השתתפה הרשות ב- 70,000 ₪ במימון תערוכת התקני תנועה ובטיחות, שהוקמה במרכז המבקרים של חברת נתיבי איילון. מטרת התערוכה הינה לחשוף התקני בטיחות מאושרים לשימוש בפני מתכננים, רשויות מקומיות וכדומה.

תשתית הכבישים העירונית :

מפגעי בטיחות

בשנת 2009 ביצע אגף ההנדסה עשרות סיורים נקודתיים במרחב העירוני לשם סיוע מקצועי הנדסי לחטיבת השטח ברשות הלאומית במטרה לקדם טיפול במפגעים אלו מול רשויות הדרך המקומיות .
המקומות לבדיקה הנדסית הועלו ע"י מנהלי הבטיחות האזוריים שהיו שותפים לסיורים בשטח , ההמלצות הנדסיות לשיפורי תשתית הועברו למנהלי האזורים להמשך טיפולם מול הרשות המקומית .

פרויקטים ייחודיים:

פיילוט מיתון תנועה בקרבת מעברי חצייה בתחום העירוני: לאור ריבוי ת.ד במעורבות הולכי רגל בתחום העירוני, אגף ההנדסה בנה קונספט הנדסי למיתון תנועה בסביבת מעברי חצייה בערים השונות אשר אושר בוועדת הניסויים ברשות משרד התחבורה . הפרוייקט כולל הגבהת מעברי חצייה והוספת פסי האטה לפני אותם מעברים. הפרוייקט מיועד בעיקר לצירים מאספים בתחום העירוני ונועד למתן מהירויות בקרבת מעברי החצייה. הפרוייקט ילווה במחקר אשר יעקוב אחר מדדים שהוגדרו מראש כמדדי הצלחה (הפחתה מוכחת של מהירויות, אחוז חוצים במעבר החצייה החדש ועוד).
נבחרו עשרה מקומות לביצוע הפיילוט בחמש ערים שונות .
אגף ההנדסה מלווה את הפיילוט מבחינה מקצועית הנדסית .

מגזר ערבי: בשנת 2008 בוצע פרוייקט יחודי ע"י משרד התחבורה בכוונה לשפר את התשתיות במגזר, בשנת 2009 אגף ההנדסה ליווה את אגף מגזרים בחטיבת אוכלוסיות בתעדוף ובחירת המקומות ופיתרונות התשתית לניצול יתרות התקציב .

סביבת בתי ספר בטוחה: בשנת 2009 אגף ההנדסה היה שותף בסיורים והמלצות מקצועיות לחטיבה העירונית בסביבות בתי ספר למען שיפור בטיחות התלמידים .

שדרוג מקצועי למנהל מטה בטיחות העירוני: למאבק בתאונות הדרכים שותפים רבים שכל אחד פועל בתחומו. הרשויות המקומיות אחראיות לבטיחות בדרכים בתחומיהן באמצעות וועדות ומטות הבטיחות וכן במסגרת היותן רשויות תמרור מקומיות (ע"פ חוק).מנהלי מטות הבטיחות העירוניים הגם הפונקציה ברשות המקומית המופקדת על הטיפול בנושא הבטיחות בדרכים בתחומי הרשות ותפקידם להכין תכנית עבודה שנתית של הרשות המקומית בתחום הבטיחות בדרכים. מטה הבטיחות העירוני הינו הגורם המבצע את תכנית העבודה השנתית ועובד בתיאום עם מנהלי בטיחות אזוריים מטעם הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים. לצורך הכשרת מנהל מטה הבטיחות בערים בנה אגף ההנדסה פרק ייחודי הנוגע להדרכת מהנל המטה באופן ודרך הטיפול במפגעי תשתית מול הרשות המקומית .

השתתפות בוועדות היגוי ופורומים מקצועיים

אגף ההנדסה שותף פעיל בוועדת היגוי לקביעת הנחיות לתכנון תחבורתי, ועדה לאישור התקני תנועה ובטיחות, פורום חציון כביש 6 ועוד.

סיוע בקביעת עמדת הרשות בנושא תשתית ותנועה

אגף ההנדסה מסייע ככל הנדרש את הנהלת הרשות בקביעת עמדותיה בנושאי תשתית ותנועה בהתאם לשיקולים מקצועיים גרידא. לדוגמא:

כבישים ללא אבא:

ברשת הכבישים הארצית קיימים מספר לא מבוטל של כבישים ללא רשות תמרור אחראית. כבישים אלה נקראים בעגה המקצועית "כבישים ללא אבא". כתוצאה מכך כבישים אלה אינם מטופלים ורמת תחזוקתם ירודה והופכים עם הזמן ללא בטיחותיים למשתמשי הדרך. בשנת 2008 הוקמה ע"י משרד התחבורה "מנהלת כבישים ללא אבא" שייעודה היה לטפל בכבישים אלו. בשנת 2009 אגף הנדסה היה שותף לפרוייקט זה יחד עם "מנהלת כבישים ללא אבא" ע"מ להניע את תהליך הטיפול בכבישים אלו. שת"פ זה נעצר לאחר שהרשות נסוגה מהבטחתה למימון 10 מלש"ח לנושא. במהלך השנה נסגרה מנהלת כבישים ללא אבא ועפ"י הנחיית שר התחבורה הטיפול בכבישים אלו הועבר לאחריות מע"צ.

כבאות והצלה

שדרוג ערכות חילוץ בינוניות

במטרה לייעל ולקצר את שעת הזהב (זמן ההגעה, החילוץ והטיפול בפצוע) בשנת 2009 שודרגו 26 ערכות חילוץ בינוניות המסוגלות לחלץ גם מרכבים כבדים. הערכות הנ"ל נמצאות על כל רכבי חילוץ שברשות שירותי הכבאות השונים היוצאים ראשונים לכל תאונת דרכים.

מטרת הפרוייקט הינה לשמר ולחדש את הערכות הישנות וזאת ע"י הפיכתם למחודשות הכוללות אחריות יצרן. כל הערכות נועדו לחלץ לכודים מכלי הרכב המעורבים בתאונות הדרכים.

מדריך חילוץ לכודים מרכב

בשנת 2009 יצא המדריך הראשון בעברית לחילוץ לכודים מרכב וזאת בשיתוף עם נציבות כבאות והצלה ובאישור בית הספר לחילוץ הטוב ביותר בעולם ESET הממוקם בהולנד.

החזון מאחורי מדריך זה הוא לספק בסיס איתן להבנה ומימוש תו"ל חילוץ הלכודים מרכב ע"י שימוש בתרשימים ברורים ודברי הסבר פשוטים.

מוסכם כי טיפול נכון ומהיר בלכוד, תוך כדי פעולת החילוץ וההצלה – הוא גורם חשוב בהצלחת מבצע החילוץ כולו.

המדריך נכתב תוך התחשבות בהתפתחויות האחרונות בתחום בניית הרכבים. המדריך יחולק בתחילת שנת 2010 לכלל שירותי הכבאות בישראל אך יכול לשמש את כלל אוכלוסיית אנשי החילוץ וההצלה למען פיתוח הידע האישי והמקצועי.

רכש ערכות בינוניות

בשנת 2009 נרכשו 8 ערכות חילוץ בינוניות שנועדו לחילוץ לכודים מרכבים כבדים (משאיות, אוטובוסים וכו'), הערכות החדשות הותקנו ברכבי חילוץ חדשים הנועדו לתגבור אזורי הפריפריה.

הרכש נתן פתרונות לכל נושא חילוץ לכודים מת"ד בהיקפן הכולל במקומות מרובי תאונות ונותן את המענה הטכנולוגי הטוב ביותר שקיים היום.

מד"א

תגבור אמבולנסים

בשנת 2009 תוגברו במהלך חופשת הפסח בחודש אפריל, ניידות מד"א לטובת אתרי ריכוז מטיילים ונופשים. התגבור נועד לתת מענה מיטבי לתאונות בכבישים הסמוכים לאתרי הנופש הפעילים במועדים וחגים בישראל. במיפוי משותף למד"א והרשות הלאומית לבטיחות נמצאו מספר אתרים כמפורט להלן: סובב כנרת, מרום גולן, צומת שוקת, צומת לטרון, בת חפר, נחל שורק ויטבתה. אותם מקומות פעלו במתכונת הפעלה של 16 שעות החל משעה 6:00 עד 22:00.

שדרוג אמבולנסים לאטנים

בשנת 2009 הופעלו 4 נקודות ששודרגו מאמבולנסים לבנים הכוללים חובש לאמבולנסים הכוללים נהג ופארמדיק. המשמעות הינה טיפול רפואי איכותי יותר מהקיים היום. האמבולנסים הוצבו במתכונת הפעלה מלאה של 24 שעות ברהט, ראש העין, צומת גולני ויקנעם. מקומות אלו נבחרו בקפידה בתאום מול מד"א ובהיבט של כמות תאונות הדרכים הקשות והקטלניות שהתרחשו באזור.

הפעלת נקודת ההזנקה בספיר

נקודת ההזנקה בספיר מחולקת לשני גופים: כב"א ומד"א. מד"א מפעילה את הנקודה במתכונת של 12 שעות הפעלה ובמימון של שתי משרות חובשים. המטרה העיקרית היא מענה מהיר לנוסעים בכביש הערבה שהינו כביש ארוך ומרובה בתאונות בקטעים מסויימים. הנקודה הוקמה מכיוון שאותו אזור מוגדר כאזור "שחור" בעל חוסר יכולת בכיסוי טיפול ופינוי.

מבחינת הכבאות הנקודה הופעלה ע"י מתנדבים וברכב חילוץ קל ומהיר. המגמה הינה להמשיך את פעילות הנקודה בשנת העבודה הבאה כחלק ממענה לצירים המרוחקים מתחנות מסודרות של מד"א או כב"א.

הפעלת נקודות הזנקה סכנין ושפרעם

כחלק בלתי נפרד מדו"ח שיניין שקבע כי יש לכסות "חורים שחורים" הוקמו שתי נקודות בשנת 2008 בשיתוף עם מד"א לאחר בחינת כמות ת"ד הקשות והקטלניות בכלל הכבישים הבינעירוניים. כמענה בשלב הראשון, הנקודות הוקמו בסכנין ושפרעם. הנקודות הינם נקודות אט"ן שפועלות במתכונת של 24 שעות ובהם ישנם פארמדיק וחובש-נהג. במהלך שנת 2009 כוחות החילוץ בנקודות חדשות אלו השתתפו באופן פעיל בטיפול ופינוי בזירות של ת"ד קשות וקטלניות שאירעו בכבישים הסמוכים לסכנין ושפרעם.

שתי הנקודות החדשות כאמור נותנות כיסוי לכבישים אדומים בצפון כדוגמת כביש 77, כביש 79 וכבישי גוש שגב.

כונני טראומה

בשנת 2009 המשיכו להפעיל ב-4 בתי חולים בפריפריה כונני טראומה במסגרת של 24 שעות. בתי החולים הם: גליל מערבי בנהריה, זיו בצפת, פוריה בטבריה ויוספטל באילת. בעבר לא היה כונן ביחידת הטראומה ולכן יחידה זו אוישה רק במידה והיה כירורג במקום. כונני הטראומה הוכיחו את חשיבותם בשנת 2008 בעזרה ובהגשת טיפול רפואי מקצועי ויחודי לנפגעי ת"ד.

יחידות החילוץ המרחביות

יחידות החילוץ המרחביות הינם יחידות חילוץ המורכבות ממתנדבים בלבד. הן פזורות בכל הארץ ומונות 12 יחידות מצפון ועד דרום. היחידות הללו מוקפצות לכלל האירועים הן בכביש והן בשטח ונותנות מענה וסיוע מקצועי לצוותי החילוץ וההצלה.

צה"ל

ימי עיון

בשנת"פ עם מחלקת הבטיחות במבק"א יבשה בוצעו מספר ימי עיון משותפים לצה"ל והרשות הלאומית. בימי עיון אלו הועבר חומר מקצועי לקציני הבטיחות וקציני התעבורה הצה"ליים גם בשנת"פ עם מ"י ועם עמותת "אור ירוק". נושאי ימי העיון היו חקר תאונות דרכים לעומק. רענון החוקים ותקנות התעבורה כמו כן חולקו חומרי הסברה והדרכה בבסיסי צה"ל השונים.

פרויקט "אחת משלנו"

בשנה זו יצא לדרך פילוט ראשון של פרויקט הנקרא "אחת משלנו" שמטרתו להעלות את המודעות והמחויבות האישית של חיילי החטיבות השונות וזאת ע"י החדרת מסרים בצורה פורמלית ואפורמלית ע"י המש"קיות חינוך והפקידות הפלוגתיות לחיילים ולסגל הפיקוד בחטיבות השונות. הפרויקט נמצא כרגע בשלבי הפילוט הראשון והוא נבחן על 2 חטיבות סדירות (חטיבה 7 שיריון וחטיבה 35 צנחנים).

הפרויקט מהווה חלק בלתי נפרד מהמסר הראשי והעיקרי של צה"ל – "הבחירה בחיים". הפרויקט עבר את אישורו של ראש אגף כוח אדם ראשי וקצין חינוך ראשי בצה"ל ונבחן ונמדד ע"י אנשים שונים ברשות הלאומית בשיתוף עם ענף בטיחות בדרכים בצה"ל.

הצבת שילוט ודוכני הסברה

במסגרת השנת"פ עם כל היחידות בצה"ל ועם כלל קציני הבטיחות ביחידות השונות, הוקמו דוכני הסברה ופרסום ב-4 מוקדי הסעה עיקריים בימי ההסעות של החיילים הקרביים למוצבים השונים.

מבצע "חזרה מעזה"

בתחילת שנת 2009 נערכה פעילות הסברה מסיבית לחיילים השבים מהלחימה בדרום. הפעילות תואמה מול האגודה למען החייל, ענף בטיחות בדרכים, ראש אגף כוח אדם ראשי, והבסיסים השונים בדרום.

בפעילות הנערכה יומיים, חולקו ע"י דוכני הסברה גלויה "לשבים מחזית הלחימה בדרום" ושי.
הפעילות נערכה בבסיסים: משמר הנגב, צאלים, שדה תימן ומחנה נתן.

טקס יחידות מצטיינות בצה"ל

בשנת 2009 אגף חילוץ והצלה היווה חלק מועדה צה"לית אדר קבעה קריטריונים מובהקים ליחידות מצטיינות וכמו כן נתנה את הדעת לכלל היחידות המועמדות. הטקס נערך בשיתוף אלוף הפיקוד, מחלקת בטיחות בצה"ל והאגודה למען החייל ומועדון "יותר".

בקרות שוטפות

כחלק בלתי נפרד מתוכנית העבודה לשנת 2009, תפקידו של האגף לבצע בקרות שוטפות לכלל הגופים הממומנים והשותפים לפעילות אגף מערך חילוץ והצלה ברשות הלאומית.
במהלך השנה מבוצעות מספר לא מבוטל של בקרות שוטפות מידי חודש בחודשו וזאת ע"י נוהל מסודר ודיווח ובשיתוף פעולה מלא של ראשי הגופים השונים.

ביצוע תרגילים

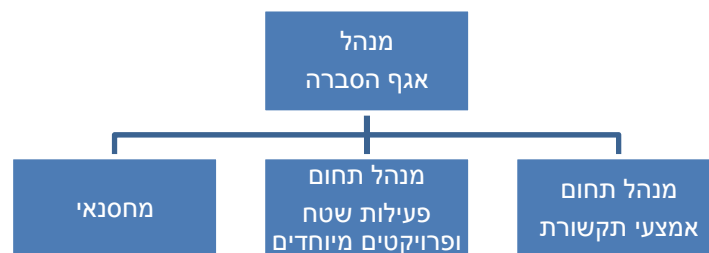
בשנת 2009, מידי רבעון האגף מקיים בגופים תרגולות ביצוע בתרחישים שונים לצורך מדידת יעדים, הפקת לקחים והסקת מסקנות לעתיד.

אגף הסברה אמון על חשיפת פעילויות הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים ומסרי הבטיחות בדרכים במכלול אמצעי התקשורת השונים, ליווי תוכניות ההתערבות של הרשות ופעולת האכיפה של משטרת ישראל באמצעי התקשורת ויצירת דעת קהל ושינוי עמדות בתחום הבטיחות בדרכים.

ייעוד האגף

שינוי תרבות הנהיגה באמצעות הסברה הנשענת על תיאוריות ומחקרים הקיימים בעולם בתחום של שכנוע, שינוי עמדות והתנהגויות ומן המחקרים והניסיון הנלמד בארץ.

מבנה ארגוני:

פעילות אגף הסברה בשנת 2009:

בשנת 2009 פעל אגף ההסברה בשני מסלולים מתוך מטרה להביא להתלכדותם – האחד, בניית תכנית אסטרטגית רב שנתית ומיתוג פעילות ההסברה והשני – פעילות שוטפת. לקראת סוף השנה שני מסלולים החלו להתחבר והעבודה השוטפת הונחה על פלטפורמה של אסטרטגיה ומיתוג.

בניית תכנית אסטרטגית רב שנתית:

בשנת 2009 אגף הסברה פעל יחד עם צוות של מומחים ועם לשכת הפרסום הממשלתית בבניית תכנית אסטרטגית רב שנתית להסברה. התכנית האסטרטגית מבוססת על המודל של שיווק חברתי.

עיקרי התכנית האסטרטגית:

- עבודה לפי מדדי התנהגות עיקריים – מהירות והלכי רגל, אלכוהול ונהיגה, אמצעי ריסון, הסח דעת. נושאים משניים – נהיגה בחורף, נהיגה בקיץ ועוד.
- אפיון קהל היעד המרכזי לשינוי – צעירים בגילאי 17-30.
- יצירת השפה התקשורתית לפנייה לקהל היעד המרכזי וליתר קהלי היעד – מיתוג.
- יצירת קמפיינים ממוקדי נושא עם במסר ברור המלווה בעצה להתנהגות בטוחות.

- פיתוח אסטרטגיה לשימוש במדיה.
- מדידה והערכה – ליווי הפעילות במדידה ובהערכה.

קמפיין בנושא הולכי רגל: "גם יום חלום יכול להסתיים באסון"

בחדש מרץ עלתה הרשות עם קמפיין הנוגע לנושא הולכי הרגל "גם יום חלום יכול להיגמר באסון".

נושא הקמפיין: הולכי רגל

קהל היעד: נהגים, הולכי רגל

מטרת הקמפיין: פנייה לנהג ולהולך הרגל עם עצות בטיחותיות. לנהג – שימת לב לקורה בכביש, להולך הרגל – לא להתפרץ לכביש.

קונספט: פניה לנהגים: גם יום חלום יכול להיגמר באסון – נהג יש חים בכביש, אל תתעלם מהולך הרגל. פנייה להולכי הרגל: גם יום חלום יכול להיגמר באסון – אל תתפרץ לכביש – שמור על עצמך.

מדיה: טלוויזיה, רדיו

קמפיין בנושא הולכי רגל ילדים: "אזור ילדים"

לקראת תחילת שנת הלימודים הרשות השיקה קמפיין חדש בנושא הולכי רגל ילדים "אזור ילדים".

במסגרת הקמפיין הרשות ביקשה להפוך את סביבת בית הספר לאזור ילדים שם כללי התנהגות הם שונים – גם להורים, לילדים וגם לנהגים. עולם התוכן של התשדירים לווה בהומור עדין.

נושא הקמפיין: ילדים הולכי רגל

קהל היעד: הורים ונהגים

מטרת הקמפיין: מתן הנחיות בטיחותיות להורים (ילד עד גיל 9 לא חוצה כביש לבד; ללמד את הילד את המסלול הבטוח אל בית הספר ובחזרה ממנו; הורדה נכונה של הילדים בצד של המדרכה) ולנהגים (לנסוע לאט בקרבת בתי ספר ויותר בזהירות).

קונספט: אזור ילדים

מדיה: רדיו, שילוט חוצות.

קמפיין לצעירים בנושאי אלכוהול ונהיגה, מהירות, נהיגה מסוכנת – "לומדים להגיד

לא":

הרשות קבעה כי נושא יום המחויבות הלאומית לבטיחות בדרכים לשנת 2009 הוא נהיגת צעירים.

אגף ההסברה העלה קמפיין ביום המחויבות שעסק בנושאים הבעייתיים אצל הצעירים והם: מהירות, אלכוהול ונהיגה, ונהיגה מסוכנת.

נושא הקמפיין: נהיגת צעירים – אלכוהול ונהיגה, מהירות, נהיגה מסוכנת.

קהל היעד: החברים והחברה של הנהג הצעיר, החברה הסובבת של הנהג הצעיר

מטרת הקמפיין: יצירת לגיטימציה בסביבתו של הנהג הצעיר לומר לא להתנהגות מסוכנת בכביש.

קונספט: לומדים להגיד לא, איתך אנחנו לא נוסעים.

מדיה: טלוויזיה, אינטרנט, רדיו, רשתות חברתיות, שילוט חוצות.

קמפיין בנושא אלכוהול ונהיגה - סילבסטר:

במסגרת חגיגות השנה האזרחית החדשה אגף ההסברה העלה קמפיין בנושא אלכוהול ונהיגה. קמפיין המשיך את הקמפיין של יום המחויבות.

נושא הקמפיין: אלכוהול ונהיגה

קהל היעד: החברים והחברה של הנהג הצעיר.

מטרת הקמפיין: יצירת לגיטימציה בסביבתו של הנהג הצעיר לומר לא להתנהגות מסוכנת בכביש.

קונספט: אומרים לא, איתך אנחנו לא נוסעים.

מדיה: רדיו, אינטרנט, רשתות חברתיות

קמפיין בנושא אלכוהול ונהיגה – קווי לילה:

קמפיין משותף של הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים ומשרד התחבורה. קמפיין קווי הלילה נועד למנף בתקשורת את הפעילות שנעשית בנושא ע"י משרד התחבורה וחברות התחבורה הציבורית – הפעלת קווי תחבורה ציבורית למקומות בילוי ובחזרה מהם. קווי לילה נותנים את הפתרונות לאלה שמבקשים לשתות במהלך הבילוי. שיתוף הפעולה בנושא החל בחודשי הקיץ ומאז קווי הלילה הפכו להיות חלק מהקמפיין השוטף של הרשות בנושא אלכוהול ונהיגה.

נושא הקמפיין: אלכוהול ונהיגה

קהל היעד: נהגים.

מטרת הקמפיין: מתן פתרון לאלו שיוצאים, שותים ולא רוצים לנהוג כששתו.

קונספט: קווי לילה – פתרון גדול לשעות הקטנות.

מדיה: רדיו, אינטרנט, רשתות חברתיות.

קמפיין שוטף בנושא אלכוהול ונהיגה – night driver:

הרשות מטפלת באופן שוטף בנושא האלכוהול והנהיגה. בהתאם לזאת יש קמפיין רציף בנושא המשודר כל יום מהשעה 06:00-20:00 ובסופי שבוע.

נושא הקמפיין: אלכוהול ונהיגה

קהל היעד: נהגים.

מטרת הקמפיין: מתן פתרון לאלו שיוצאים – נהג תורן.

קונספט: - night driver - אם שותים לא נהגים בשביל זה יש חברים.

מדיה: רדיו

קמפיין בנושא רכיבה מודעת על אופנועים:

בשל היפגעותם הרבה של רוכבי אופנועים יצאה הרשות בתכנית התערבות להעלאת המודעות לרכיבה בטיחותית אצל רוכבי האופנועים. אגף ההסברה ליווה את הפעילות בקמפיין.

נושא הקמפיין: רכיבה מודעת על אופנועים

קהל היעד: רוכבי אופנועים

מטרת הקמפיין: העלאת אחריות ומודעות רוכבי האופנוע; מתן עצות לרכיבה בטוחה;

שיווק ערכת ההדרכה לרכיבה מודעת.

קונספט: אל תופתע ואל תפתיע, ברכיבה סמוך רק על עצמך.

מדיה: טלוויזיה, רדיו, אינטרנט, רשתות חברתיות.

קמפיין בנושא תאונות חצר במגזר הבדואי:

בשל היפגעותם של ילדים בתאונות חצר במגזר העברי בכלל, ובמגזר הבדואי בפרט הרשות יצאה בתכנית התערבות בנושא. אגף ההסברה ליווה את הפעילות שנעשתה בשטח בקמפיין.

נושא הקמפיין: ילדים כהולכי רגל – דריסות חצר.

קהל היעד: הורים לילדים.

מטרת הקמפיין: העברת ההנחיות הבטיחותיות; יידוע הציבור כי נציגי הרשות יגיעו לבתים על מנת לתת מידע רחב יותר.

קונספט: "מי שהרג נפש או ביצע עוול בארץ כמין הרג את כל האנושות"... תיזהר, יש מאחוריך ילדים.

מדיה: רדיו, עיתונות, שילוט חוצות.

קמפיין בנושא נהגים מקצועיים - נהגי אוטובוס:

בשל מעורבותם של נהגי האוטובוס בתאונות דרכים, הרשות ביצעה פעילות בנושא. אגף ההסברה ליווה את הפעילות בשטח בקמפיין פרסומי. הביצוע הקריאיטיבי של הקמפיין לקוח מעולם הספורט.

נושא הקמפיין: נהגי אוטובוס

קהל היעד: נהגי אוטובוס

מטרת הקמפיין: להעביר את ההנחיות הבטיחותיות; ליידע את הציבור על הפעילות במתבצעת עם משרד התחבורה והמשטרה לבדיקות תקינות של אוטובוסים.

קונספט: נהג אוטובוס – מנהיג דרך.

מדיה: רדיו

קמפיין בנושא נהגים מקצועיים –נהגי משאיות:

בשל מעורבותם של נהגי משאיות בתאונות דרכים, הרשות ביצעה פעילות בנושא. אגף ההסברה ליווה את הפעילות בשטח בקמפיין פרסומי.

נושא הקמפיין: נהגי משאיות

קהל היעד: נהגי משאיות, נהגי רכב פרטי

מטרת הקמפיין: להעביר את ההנחיות הבטיחותיות לנהגים הנוסעים בקרבת משאיות; ליידע את הציבור על הפעילות במתבצעת עם משרד התחבורה והמשטרה לבדיקות

תקינות של כלי רכב כבדים.

קונספט: יצירת דיאלוג בין נהג המשאית לנהג הרכב הפרטי - מה שאתה רואה מכאן נהג המשאית לא רואה משם.

מדיה: רדיו

פעילות הרשות באינטרנט:

אגף ההסברה אחראי על מכלול פעילות הרשות באינטרנט. להלן הפעילות באינטרנט שהתקיימה בשנת 2008:

1. אתר הרשות – rsa.gov.il – המשך פיתוח האתר והעלאת תכנים חדשים.
2. הקמת אתר אינטראקטיבי לצעירים – sayno.org.il – הקמת אתר אינטראקטיבי לצעירים. האתר הוקם כתומך קמפיינים לצעירים.
3. פעילות ברשתות חברתיות – כניסה מסיבית לפעילות ברשתות חברתיות. הקמת כתובת ב- facebook אומרים לא לתאונות דרכים. במסגרת זאת חברים כבר 10,000 איש. המשמעות היא כי הרשות מקיימת ב- facebook דיאלוג בכל הסוגיות שנוגעות לבטיחות בדרכים.

פעילות שטח – חגים ומועדים:

במסגרת הפעילות השנתית של אגף ההסברה מתקיימות פעילויות בשטח על מנת ליצור קשר ישיר ובלתי אמצעי עם הציבור. להלן הפעילויות בשטח:

פעילות בחוה"מ פסח:

חוה"מ פסח מתאפיין בנסיעה מרובה של משפחות וילדים. הפעילות בחגים עוסקת בהפעלת המשפחה והפיכת נושא בטיחות בדרכים לחלק מהפעילות החווייתית של המשפחה המגיעה לבילוי באתר נופש, בפסטיבל או בפארק לאומי. פעילות החגים מתמקדת בבעיות הנובעות מנסועה גבוהה של משפחות והצורך להתמודד עם משך נסיעה ארוך מהרגיל, עייפות, חוסר ריכוז ברכב, אי הכרת השטח ועוד.

בהתאם לכך, אגף ההסברה קיים את הפעילויות הבאות:

- העלאת קמפיין – עם המשפחה נוהגים באחריות.
- דוכני הפעלה לילדים – בשיתוף עם ערוץ הופ הוקמה דוכנים ואיתם הפעלות לילדים.
- חלוקת חומרי הסברה למשפחות.
- פעילות בפסטיבלים – העברת מסרים בטיחותיים.

פעילות בנושא אלכוהול ונהיגה במסגרת הפסטיבל דאנס סיטי:

מדי קיץ מתקיים פסטיבל המוסיקה דאנס סיטי. הרשות זו הפעם השנייה השתתפה בפסטיבל עם המסר "אם שותים לא נוהגים".

פעילות לילדים בחוה"מ סוכות בבית הנשיא:

הרשות הוזמנה להשתתף השנה בבית הפתוח של נשיא המדינה. במסגרת הפעילות הוקם דוכן הסברה ונעשתה פעילות לילדים בנושא חגורות בטיחות.

חטיבת כספים, מינהל ומשאבי אנוש

חטיבת כספים, מינהל ומשאבי אנוש מופקדת על המערכת הכספית של הרשות, על משאבי האנוש של הרשות ועל נושאי הרכש והלוגיסטיקה.

החטיבה כוללת את היחידות הבאות:

אגף תקציבים-אחראי על הקצאה יעילה של תקציבי הרשות.

אגף תוכניות עבודה מתוקצבות- מטפל בהקצאה, פיקוח ובקרת תקציבי הבטיחות ברשויות המקומיות.

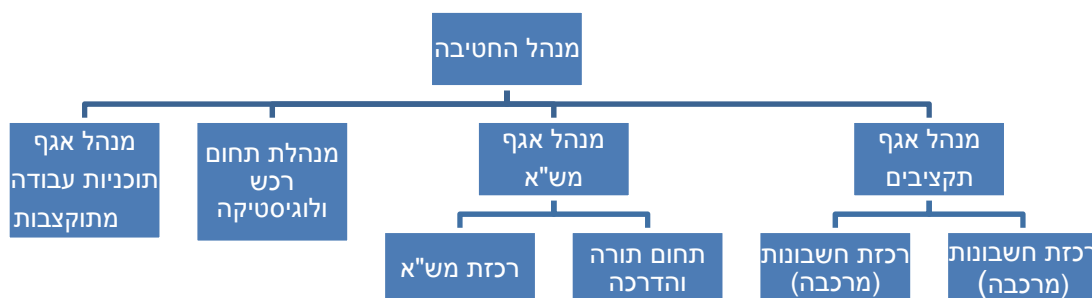
אגף משאבי אנוש- מטפל בכל הנושאים הקשורים למשאב האנושי, החל מגיוס העובדים, שכר, רווחה ועוד. תחת האגף פועל תחום הדרכה האחראי על שיפור הרמה המקצועית של עובדי הארגון במקצועות הבטיחות בדרכים. הקניית הידע הדרוש לעובדים לשם מילוי תפקידם, פיתוח מיומנות והכשרת העובדים לביצוע תפקידם.

תחום רכש ולוגיסטיקה - ניהול הרכש המרכזי והמשאבים החומריים.

ייעוד:

הקצאה יעילה של תקציבי הרשות, גיוס העובדים המתאימים ביותר והענקת סביבת העבודה הנוחה והתומכת ביותר, תוך הבטחת אפקטיביות כלכלית וארגונית מרבית.

מבנה ארגוני:

כוח אדם

מצבת כח האדם בסוף שנת 2009 הייתה 68 עובדים (בהשוואה ל- 77 עובדים בתחילת השנה). אגף משאבי אנוש עסק בגיוס עובדים ואיוש המבנה הארגוני בהתאם לצורך. משאבי אנוש יצרו מסגרת הכשרה לשיפור מיומנויות מקצועיות ובינאישיות בכדי לסייע במילוי תפקידם בצורה מיטבית ובהתאם ליעדי הרשות. הועברו קורסי מחשוב ליצירת פלטפורמת עבודה מיחשובית אחידה בקרב העובדים, הועברו קורסי אוריינטציה לכל העובדים לצורך היכרות מעמיקה עם כל חטיבות הרשות. תהליך של הערכת עובדים בוצע והוטמע ובוצעה סדנאת הכשרה למנהלים בכדי לחשוף אותם לקשיים שבתהליך ולהפקת לקחים שנעשתה בשנה הקודמת.

טיפול ברווחת העובד על מנת לשפר את הנעת העובדים ברשות ויצירת סביבת עבודה מתגמלת ומעודדת עשייה. במהלך 2009 נערכו 3 אירועי גיבוש. והוענקו מתנות בחגים.

נהלים

בחציון השני של שנת 2008 ובמהלך שנת 2009 גובש מערך הנהלים של הרשות. נכתבו ואושרו למעלה מ- 20 נהלים: נכתב נוהל מימון לימודים אקדמאיים ונוהל השתתפות בהכשרה חיצונית.

הדרכה

הכשרת עובדי הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים מטרת העל של תחום ההדרכה ברשות היא הובלת הרשות הלאומית לתהליך קבוע ומתמיד של למידה ושיפור ביצועים הנגזרים מיעדי הרשות ברמת הפרט וברמת הארגון. תחום הדרכה ערך תהליך איתור צרכי הדרכה, נבנתה תכנית הדרכה שנתית לעובדי הארגון.

במסגרת הכשרת עובדי הרשות במהלך שנת 2009 התקיימו ההכשרות הבאות לעובדי הארגון:

1. התרחשויות בשוק ההון והשפעתן על החיסכון הפיננסי
2. סיכום שנת 2008 והצגת תוכניות עבודה 2009
3. יום עיון הנחיות לתכנון עירוני
4. קורס אקסל office
5. שימוש במערכת ניהול הספרייה ומאגרי המידע של הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים
6. הסדרי תנועה באתר עבודה
7. הדרכת יישומי bi
8. תחקור תאונות דרכים
9. מושגי יסוד בתחבורה
10. יום עיון רבעוני מקצועי

הכשרת שותפי תפקיד

למאבק בתאונות הדרכים שותפים רבים שכל אחד פועל בתחומו. הרשויות המקומיות אחראיות לבטיחות בדרכים בתחומיהן באמצעות וועדות ומטות הבטיחות וכן במסגרת היותן רשויות תמרור מקומיות (ע"פ חוק).

מנהלי מטות הבטיחות העירוניים הנם הפונקציה ברשות המקומית המופקדת על הטיפול בנושא הבטיחות בדרכים בתחומי הרשות ותפקידם להכין תכנית עבודה שנתית של הרשות המקומית בתחום הבטיחות בדרכים. ישנם כ- 250 מנהלי מטות בטיחות שעובדים בערים ובמועצות אזוריות.

מטה הבטיחות העירוני הינו הגורם המבצע את תכנית העבודה השנתית ועובד בתיאום עם מנהלי בטיחות אזוריים מטעם הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים. שדרוג מקצועי של מנהל מטה הבטיחות נעשה באמצעות הפרויקטים ותהליכי העבודה הבאים:

כתיבת אוגדן מידע למנהל הבטיחות העירוני: נכתב אוגדן מידע המיועד ליו"ר ולמנהל מטה הבטיחות ברשויות המקומיות. האוגדן כולל את כל הידע הדרוש למנהל מטה הבטיחות לביצוע עבודתו (חוקים רלוונטיים, מושגי יסוד, מבנה ארגוני רשות הלאומית לבטיחות בדרכים, תהליכי עבודה ברשות המקומיות) תוך מתן דגש לממשק התמיכה המקצועית בין מנהל מטה הבטיחות ומנהל הבטיחות האזורי. האוגדן מרכז מידע רלוונטי לעבודתם השוטפת של מנהלי מטות בטיחות בתחום הבטיחות בדרכים בישוב.

תכנית הפניקס לבטיחות בדרכים

מזה כחמש שנים פועלת באוניברסיטת בר אילן תכנית לימודים אקדמית לבטיחות בדרכים. התכנית מעניקה השכלה רב תחומית ברמה אקדמית על ידי מומחים בהיבטים שונים של בטיחות בדרכים. התכנית בראשות ד"ר טובה רוזנבלום, מיועדת לאנשי מקצוע העוסקים בתחום התעבורה לרבות מנהלי מטות בטיחות ברשויות המקומיות.

הרשות הלאומית ממנת את תשלום לימודי מנהלי מטות הבטיחות בהתאם לקריטריונים שנקבעו ע"י תחום הדרכה. הרשות המקומית ממנת את לימודי העובד בימי עבודה שמשקיע העובד בלימודים.

בשנת תש"ע משתתפים בתכנית:

6 תלמידים מנהלי מטות בטיחות (שנה ב').

ימי עיון מקצועיים

בשנת 2009 בוצעו כנסים אגפיים למנהלי מטות בטיחות ושותפים (מרכז, צפון, דרום) התקיימו שני ימי עיון למדריכות מרכזי הדרכה.

פעילות פיננסית

בראשית שנת 2009 פעלה הרשות בדומה לכל משרדי הממשלה, במסגרת תקציב המשכי, שמעצם טיבו איפשר פעילות במתכונת מצומצמת בלבד. בנוסף, חלו עיכובים בתהליך אישורו של התקציב וכתוצאה מכך לא התאפשר לרשות לבצע את תקציבה במלואו. בחודש אפריל 2009 בוצע מהלך שתכליתו הפרדה רישומית של המערכות הכספיות של הרשות משאר המערכות של משרד התחבורה. כיום פועלת הרשות באמצעות קוד חברה נפרד במערכת הממשלתית (מרכב"ה) והדבר מאפשר בקרה נוחה ושקופה יותר של פעילותה הכספית.

דין וחשבון שנתי 2009	שם הקובץ:
C:\Documents and Settings\Administrator\My	ספרייה:
	Documents
C:\Documents and Settings\verede\Local	תבנית:
Settings\Temporary Internet	
Files\Content.Outlook\TPLBADM1\logo.dotx	תואר:
	נושא:
Admin	מחבר:
	מילות מפתח:
	הערות:
10:11:00 2010/05/31	תאריך יצירה:
1	מספר שינוי:
	נשמר לאחרונה בתאריך:
	נשמר לאחרונה על-ידי:
6 דקות	זמן עריכה כולל:
10:12:00 2010/05/31	הודפס לאחרונה ב:
	החל מההדפסה האחרונה שהושלמה
97	מספר עמודים:
24,767 (בערך)	מספר מילים:
123,839 (בערך)	מספר תווים: